gemeente Vlieland

Programma begroting 2023

Inhoudsopgave

Voorwoord 1
Voorwoord 3
Bestuurlijke samenvatting 4
Leeswijzer 4
Meerjarenperspectief en financiële positie 4
Uitgangspunten begroting 5
Programma's 15
Programma 0, Algemeen Bestuur 16
Programma 1: Openbare orde en Veiligheid 20
Programma 2: Verkeer, vervoer en waterstaat 23
Programma 3: Economische zaken 28
Programma 4: Onderwijs 32
Programma 5: Cultuur en recreatie 35
Programma 6: Sociale voorzieningen en Maatschappelijke dienstverlening 40
Programma 7: Volksgezondheid en milieu 46
Programma 8: Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting 50
Programma 9: Financiering en Algemene Dekkingsmiddelen 55
Paragrafen 58
Paragraaf 1: Lokale heffingen 59
Paragraaf 2: Weerstandsvermogen en risicobeheersing 67
Paragraaf 3: Onderhoud kapitaalgoederen 74
Paragraaf 4: Financiering 84
Paragraaf 5: Bedrijfsvoering 88
Paragraaf 6: Verbonden partijen 91
Paragraaf 7: Grondbeleid 109
Recapitulatie lasten en baten 110
Vaststellingsbesluit 113
Financiële begroting 115
Algemene Uitkering gemeentefonds 116
Geprognotiseerde balans, bestemmingsreserves en voorzieningen 118
Berekening EMU-saldo 126
Overhead 128
Overzicht van incidentele baten lasten (meerjaren-)begroting Vlieland 2023 - 2026 131
Verdeling taakvelden programma's 133
Activa staat 2023 137

Voorwoord

Aan de leden van de raad van de gemeente Vlieland

Het doet ons genoegen om de programmabegroting 2023 en meerjarenraming aan uw raad aan te bieden. Met de begroting geeft het college invulling aan het collegeprogramma 2022-2026 over het boekjaar 2023.

De begroting is opgesteld conform de geldende voorschriften vastgelegd in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). De begroting is evenals de jaarrekening ingedeeld in de door de raad vastgestelde programma's.

In de programmabegroting worden de plannen van 2023 beschreven en wordt een financieel overzicht gegeven van de meerjarenraming 2023-2026.

De programmabegroting biedt per programma inzicht in de mate waarin de doelstellingen uit het collegeprogramma dienen te worden behaald en de maatschappelijk beoogde effecten worden bereikt. Een en ander geldt eveneens voor de verplicht voorgeschreven paragrafen.

De programmabegroting 2023 sluit met een voordelig saldo van € 342.000. Op bladzijde 11 van de begroting is een toelichting opgenomen van de grootste afwijkingen ten opzichte van de kadernota.

Vlieland, d.d. 11 oktober 2022

Burgemeester en wethouders van Vlieland,

A. Idema
secretaris

M. Schrier
burgemeester

Bestuurlijke samenvatting

Leeswijzer

Tot de gemeente Vlieland behoort het eiland Vlieland en een groot deel van het aansluitende gedeelte van de Waddenzee. Het eiland bestaat voor het overgrote deel uit terreinen die eigendom zijn en beheerd worden door de rijksoverheid, vooral Staatsbosbeheer. De gemeente Vlieland is, gemeten naar het aantal inwoners (ong. 1.195) een kleine gemeente, maar qua grondoppervlakte omvangrijk. Het karakter van de gemeente wordt voor een belangrijk deel bepaald door het toerisme: het eiland Vlieland biedt jaarlijks aan vele gasten een slaapplaats. Deze drie elementen: de geografische ligging, het geringe aantal inwoners en het toeristische karakter vormen de voornaamste kenmerken van de gemeente Vlieland.

Veel kengetallen over de gemeente Vlieland met mogelijkheden om deze te vergelijken met andere (groepen van) gemeenten, zijn te vinden op internet. Een fraaie vindplaats is de website www.waarstaatjegemeente.nl. Op die website zijn ook de meeste verplichte beleidsindicatoren te vinden en te vergelijken.

In de programmabegroting zijn dezelfde programma's gedefinieerd als in voorgaande jaren. De volgende programma's zijn geformuleerd:

0 Algemeen bestuur
1 Openbare Orde en Veiligheid
2 Verkeer, Vervoer en Waterstaat
3 Economische Zaken
4 Onderwijs
5 Cultuur en Recreatie
6 Sociale Voorzieningen en Maatschappelijke Dienstverlening
7 Volksgezondheid en Milieu
8 Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting
9 Financiering en Algemene Dekkingsmiddelen

Daarnaast bevat de begroting zeven zogenaamde paragrafen. In de paragrafen wordt informatie op een gebundelde wijze verstrekt. Anders zou deze informatie versnipperd in de begroting moeten worden opgenomen. Deze informatie heeft betrekking op vrijwel alle programma's.

Meerjarenperspectief en financiële positie

Structureel evenwicht

Kengetal structurele exploitatieruimte	2021	2022	2023	2024	2025	2026
	Werkelijk	Prognose				
saldo baten en lasten	-365	-3.628	148	14	36	-542
reservemutaties	1.041	3.998	194	218	179	188
Begrotingssaldo na bestemming	676	370	342	233	215	-354
incidentele B&L	6	-318	-181	-205	-179	-188
structureel begrotingssaldo	682	52	162	28	36	-542
In percentages	7,91%	0,57%	1,67%	0,28%	0,35%	-5,46%

Structureel evenwicht betekent dat structurele lasten gedekt worden door structurele baten. De incidentele lasten mogen worden gedekt door structurele en door incidentele baten. De raad heeft de wettelijke taak een begroting vast te stellen die structureel en reëel in evenwicht is.

Om vast te kunnen stellen dat sprake is van een structureel evenwicht is belangrijk dat inzicht bestaat in welk deel van de baten en lasten en lasten incidenteel is en welk structureel. In de begroting moet daarom een limitatief overzicht van de incidentele baten en lasten worden gegeven Dit verplichte (meerjarige) overzicht speelt een rol bij het vast kunnen stellen of er sprake is van een structureel evenwicht.

Het overzicht van incidentele baten en lasten vindt u in de financiële begroting

Uitgangspunten begroting

Bij de samenstelling van de begroting 2023 en meerjarenraming 2023-2026 zijn onder andere de volgende uitgangspunten gehanteerd:

Algemene uitkering gemeentefonds	berekening op basis van de meicirculaire 2022
Stelpost Jeugd	er is geen rekening gehouden met de rijksbijdragen uit de hervormingsagenda Jeugd
Salarissen	2023;4% volgende jaren 4% verhoging
Investeringen	1e jaar geen rente wel volledige afschrijving
Belastingen	verhoging op basis gemiddelde woonlastenstijging meicirculare 2022 van 3%
Leges en lokale heffingen	op basis van maximaal 100% kostendekkendheid
Programma de Waddeneilanden	Conform kadernota bestemmingsreserve ingesteld voor € 900.000
Covid-19	in de begroting is geen rekening gehouden met de corona crisis.

Voor een volledige opsomming van uitgangspunten wordt verwezen naar de in de raadsvergadering van 11 juli 2022 vastgestelde Kadernota begroting 2023. Voor een nadere toelichting wordt m.n. voor belastingen, leges en lokale heffingen verwezen naar de paragraaf Lokale heffingen.

Begroting bestaand beleid

De begroting 2023 is gebaseerd op de begroting 2022 tot en met de 3e begrotingswijziging. Dat betekent dat nieuwe uitgaven in 2022 met een structureel effect op de stelpost voor onvoorziene uitgaven 2022 of de algemene middelen vanaf de 3e begrotingswijziging 2022 tevens beslag leggen op de structurele ruimte in de begroting 2023.

Algemene Uitkering gemeentefonds

De berekening is gemaakt op basis van de meicirculaire 2022, een aantal maatstaven zijn aangepast naar de huidige stand of de ontwikkeling van deze maatstaven zijn aangepast naar de ontwikkeling zoals wij deze op basis van ervaringscijfers terug zien op Vlieland. Met de groei van het aantal WOZ objecten door de bouw van de Boswijk is rekening gehouden.

Stelpost Hervormingsagenda Jeugd

Hoewel gemeenten alleen nog maar voor 2023 jeugdzorggeld is toegezegd, mogen ze doen alsof ze ook in 2024, 2025 en 2026 geld krijgen. Gemeenten mogen in 2024, 2025 en 2026 in hun begroting opvoeren dat ze extra rijksgeld voor de uitoefening van taken in de jeugdzorg. Of ze dat geld ook daadwerkelijk krijgen, blijft onzeker.

Tussen het rijk en de koepels van gemeenten en provincies, IPO en VNG, is afgesproken dat gemeenten in hun meerjarenraming voor de jaarschijven 2024 tot en met 2026 rekening mogen houden met de volledige bijdragen uit de Hervormingsagenda Jeugd. Vorig jaar was dat nog 75 procent. Voor 2024 mogen gemeenten in hun begroting verwerken dat ze 1,2 miljard euro ontvangen, 758 miljoen in 2025 en 367 miljoen in 2026. In werkelijkheid staat dat geld op een stelpost bij het ministerie van Financiën. Zonder die toezegging zouden honderden gemeenten onder preventief toezicht moeten komen. Zekerheid of het rijk die toezegging daadwerkelijk nakomt is er niet. Het rijk zou kunnen besluiten die budgetten voor 2024 en volgende jaren nodig te hebben voor andere zaken.

Voorlopige toekenning voor Vlieland was voor 2022; € 62.057, de rekenmodellen bij de septembercirculaire 2021 gaven echter een bedrag van € 42.940 aan. Vanwege de diverse onzekerheden is besloten de septembercirculaire 2022 af te wachten en geen extra budget op te nemen voor de jeugdzorg.

Salariskosten 2023

De raming voor de salariskosten is gebaseerd op de raming zoals die door de gemeente Leeuwarden is opgesteld op grond van het personeelsbeheer dat door de gemeente Leeuwarden wordt gevoerd. Daarbij is uitgegaan van dezelfde parameters als de gemeente Leeuwarden hanteert voor de verwachting van de stijging van de salariskosten zoals de uitkomsten van de cao-gemeenten. Er is gerekend met een verwachte stijging van 4% in 2023 t.o.v. de primaire begroting 2022. Daarnaast zijn de salariskosten 2023 gebaseerd op het formatieplan zoals binnenkort vastgesteld in het B&W. Dit formatieplan zal jaarlijks worden geactualiseerd en vastgesteld. Hierdoor kan een strakke salarisbegroting worden opgesteld waarin op dit moment minimale onderbezetting en dus vacature ruimte aanwezig is. Om voor extra inhuur, uitbreiding uren en m.n. de gevolgen van HR21(het functiewaarderingssysteem van gemeenten) ruimte in de begroting te houden was in de begroting 2022 een stelpost opgenomen van € 100.000 meerjarig. Nu de uitkomsten van het HR21 onderzoek bekend en grotendeels verwerkt zijn kan deze stelpost voor een groot deel vervallen. Er is nu nog een stelpost van € 38.000 voor onvoorziene uitgaven op salariskosten.

Formatie, aantal personeelsleden en salariskosten gemeente Vlieland 2023

Organisatie eenheid	Aantal FTE's 2022	Aantal FTE's 2023	Salariskosten begroting 2022	Salariskosten begroting 2023
Bestuursorganen				
Gemeente Raad			143.000	150.000
Burgemeester en Wethouders	2,80	2,80	326.800	315.000
Subtotaal	**2,80**	**2,80**	**469.800**	**465.000**
Ambtelijke dienst				
Griffie	0,89	0,89	70.600	71.800
Beleidsteam	10,31	11,14	950.800	975.400
Team Uitvoering en Ondersteuning	8,65	10,13	575.600	677.900
Team Buitendienst	9,40	9,40	542.600	539.300
Subtotaal	**29,25**	**31,56**	**2.139.600**	**2.264.400**
Vrijwilligers				
Burgerlijke Stand			5.000	5.000
GHOR geneeskundige groep			15.000	18.000
Subtotaal	**0,00**	**0,00**	**20.000**	**23.000**
Gedetacheerd personeel				
Gedetacheerd personeel	1,83	1,83	96.400	100.100
Subtotaal	**1,83**	**1,83**	**96.400**	**100.100**
Totaal	**33,88**	**36,19**	**2.725.800**	**2.852.500**

Rente en afschrijvingen

Voor het bepalen van de afschrijvingslasten is uitgegaan van de activa en de voorgenomen investeringen waartoe besloten is tot en met de 3e begrotingswijziging 2022 en de kadernota 2023. Achterin deze begroting is hiervan een overzicht opgenomen. De rentelast bestaat uit de rente die betaald moet worden voor in het verleden aangetrokken langlopende geldleningen, zoals weergegeven

in het overzicht langlopende schulden bij programma 9, en de rente voor de korte financiering. In 2023 en verder wordt er van uit gegaan dat de rente-opbrengst over de overtollige liquiditeiten (opbrengst verkoop huurwoningen, afkoopsom waterstaatswerken en overige reserves die in liquide vorm worden aangehouden) nihil is, gezien de marktrente en de opbrengst van het schatkistbankieren.
De geprognotiseerde balans laat zien dat in de loop van 2023 een liquiditeits tekort zal ontstaan bij de de uitgaven en inkomsten zoals ze in deze begroting zijn opgenomen. Bij het berekenen van de kapitaallasten is geen rekening gehouden met het aantrekken van een extra lening. Wel is er een stelpost van € 70.000 opgenomen voor extra rentelasten in de toekomst.

De op deze manier berekende afschrijvings- en rentelasten worden in de begroting verdeeld vanuit het taakveld treasury naar de diverse onderdelen van de begroting, de rentelast naar rato van de boekwaarde op 1 januari 2023 van de voor die onderdelen ingezette activa. Verwezen wordt naar de "berekening rente-omslag" in de paragraaf financiering.

Overige goederen en diensten

Voor het niveau van de ramingen voor de overige goederen en diensten is uitgegaan van de primaire begroting 2022 tot en met de 3e begrotingswijziging. Een algemene prijscompensatie is niet toegepast. Wel is in voorkomende gevallen een prijsstijging toegepast naar aanleiding van de jaarrekeningcijfers 2021 en de werkelijkheid 2022 t/m augustus. IN MJOP's en de begrotingen van de verbonden partijen evenals in de investeringsplannen en zoals hiervoor genoemd bij de salariskosten is rekening gehouden met prijsstijgingen. Dat betekent dat de overige prijsstijgingen gedeeltijk opgevangen moeten worden door efficiëntieverhogingen of het aanpassen van de kwantiteit dan wel de kwaliteit van de werkzaamheden binnen het werkveld. Daarnaast is meerjarig een post onvoorzien opgenomen van respectievelijk € 210.200, € 441.700, € 638.600 en € 860.600. Deze stelpost dient als dekking voor prijsstijgingen. Voor de prijsstijgingen zijn de percentages voor het acres uit de meicirculaire 2022 genomen; de eerste 2 jaren 6,7% de laatste 2 jaren 5,9%.

Programma de Waddeneilanden

Om de eilander (bestuurlijke) samenwerking te verstevigen en uitdagingen die op de eilanden afkomen het hoofd te bieden, heeft het Dagelijks Bestuur van GR de Waddeneilanden in 2020 opdracht gegeven een programma op te zetten. Een plan voor een programma om de leefbaarheid op de Waddeneilanden te behouden en te werken aan een duurzaam en vitaal toekomstperspectief voor de Waddeneilanden.

De voor het programma benoemde thema's zijn ondergebracht in vijf programmalijnen:

- Goed Wonen & Leven
- Toekomstbestendig Ondernemen & Ontwikkelen
- Optimaal Bereikbaar & Verbonden
- Duurzame energie
- Circulaire Economie

Het Programma Waddeneilanden is begin 2021 in uw raad aan de orde geweest voor wensen & bedenkingen. Deze zijn niet ingediend, waarna het stuk op 21 juni 2021 is vastgesteld door het AB van de GR de Waddeneilanden. In de maanden juli-september heeft een concretiseringsslag plaatsgevonden. Het daaruit voortgekomen Uitvoeringsprogramma is besproken in de colleges en is op 31 januari 2022 namens de Stuurgroep Programma Waddeneilanden aan uw Raad aangeboden om hiervan kennis te nemen en voor het indienen van eventuele wensen en bedenkingen (zienswijzen), deze zijn niet ingediend.

Het maximale aandeel van Vlieland in de uitvoeringskosten van dit project bedraagt € 900.000. Bij het vaststellen van de kadernota 2023 is besloten dit bedrag vanuit de Algemene Reserve te storten in een bestemmingsreserve Programma Waddeneilanden. Op dit moment is nog niet duidelijk of het voor Vlieland zal gaan om investeringskosten of éénmalige kosten. Wanneer hierover meer duidelijkheid is kan vanuit deze bestemmingsreserve een bijdrage voor de kosten geleverd worden. Door dit geld apart te reserveren geven wij aan het rijk onze comitment aan. Immers uit te voeren projecten worden voor 2/3 bekostigd vanuit het rijk maar moeten voor 1/3 door de gemeente zelf gekostigd worden.

Het is op voorhand niet met zekerheid te zeggen dat de mede financiering door Rijk en provincies volledig verkregen wordt. Mocht dit niet het geval zijn dan moet worden gekeken of een herprioritering moet plaatsvinden.
Nu er door BZK een bijdrage van 4,5 miljoen beschikbaar is gesteld voor 200 woningen op de Waddeneilanden, zal de uitvoering in ieder geval starten met de zogenaamde Quickwin projecten Tevens zal gestart worden met de verdere concretisering van de plannen en met de trajecten om bij o.a. Rijk en provincies de financiële middelen beschikbaar te krijgen.

Covid-19 virus

Het is een financieel onrustige situatie voor gemeenten, omdat we naast de coronakosten ook te maken hebben met gederfde (belasting)inkomsten, de herijking van het gemeentefonds en de ongekend hoge inflatiecijfers.

Zolang de coronacrisis voortduurt zijn er gevolgen voor de wijze waarop de gemeente haar taken en activiteiten uitvoert. De structurele invloed van de coronacrisis op inwoners en bedrijven laat zich moeilijk voorspellen. Dit is afhankelijk van de ontwikkeling van onze economie en de pandemie. In deze programmabegroting houden wij er geen rekening mee dat zich nog een lockdown voor zou kunnen doen in 2023. Op basis van de ervaringscijfers vanaf het begin van de crisis in 2020 zijn de eventuele gevolgen opgenomen als risico in de paragraaf weerstandsvermogen.

Inkomsten en uitgaven en de pandemie in 2023

- Voor de bouwleges verwachten wij in 2023 een normaal verloop
- Ten aanzien van de verschillende diensten die vanuit burgerzaken worden verleend, verwachten wij geen lagere inkomsten dan begroot.
- De ontwikkeling van het toerisme is enigszins onzeker. Een tijdlang werd minder gereisd naar het buitenland, trokken meer mensen erop uit in Nederland. Dit was ook terug te zien in het aantal verblijven op Vlieland in de zomerperiode 2020 en 2021, of deze trend zich door zal zetten is af te wachten.
- Bij het opstellen van de begroting 2023 is er nog geen sprake van een substantieel hoger aantal betalingsachterstanden of aanvragen van kwijtschelding van particulieren voor de gemeentelijke belastingen. Of wij deze lijn kunnen doortrekken naar 2023 is afhankelijk van het aantal inwoners dat als gevolg van de coronacrisis op het bestaansminimum terechtkomt.
- Vooralsnog was er in de pandemie jaren geen sprake van kwijtschelding van verhuur van gemeentelijke gebouwen en dit is ook niet de verwachting voor 2023.
- Er wordt verwacht dat landelijk het aantal bijstandsuitkeringen (Participatiewet) gaat stijgen. Hierbij wordt een beeld geschetst van schoolverlaters/afgestudeerden die moeilijk aan werk kunnen komen. Ook staan ondernemingen onder druk en is de kans dat er de komende maanden faillissementen kunnen optreden. Wij zien momenteel nog geen sterke stijging in de aanvragen voor bijstandsuitkeringen, maar blijven dat nauwgezet volgen. Voor de Participatiewet bestaat landelijk een vangnetregeling. In deze regeling ligt echter wel een eigen risico voor de gemeente besloten.
- Onze stichtingen hebben moeilijke jaren achter zich. Door de pandemie konden zij lange tijd geen of weinig gasten ontvangen waardoor de inkomsten achteruit gingen. Gelukkig zijn ook zij hiervoor (deels) door het rijk gecompenseerd. Er bestaat echter een risico dat zij voor het voorbestaan extra subsidie van de gemeente nodig zullen hebben.

Omdat wij voor misgelopen inkomsten en extra uitgaven per saldo goed gecompenseerd zijn door het Rijk en omdat de financiële effecten van de corona-crisis zeer onzeker zijn, is in deze begroting geen rekening gehouden met de gevolgens van de corona-crisis.

Uitgangspunten meerjarenraming

Bij de samenstelling van de meerjarenraming is uitgegaan van de begroting 2023. Er is geen algemene prijs indexering toegepast. Er is echter wel rekening gehouden met;

- de stijging in de kosten van de meerjarenramingen van de gemeenschappelijke regelingen
- stijging van inkomsten, zoals uit belastingopbrengsten
- ontwikkelingen algemene uitkering gemeentefonds op basis van de meicirculaire 2022

- geen stelpost jeugd Hervormingsagenda Jeugd
- kapitaallasten van nieuwe investeringen
- 4% stijging van salariskosten door cao en sociale premies
- uitkomsten van het HR21 onderzoek
- rentelasten voor een nieuw aan te trekken lening (stelpost)
- onvoorziene uitgaven en prijsstijgingen (stelpost)

Nieuw beleid

De nieuwe beleidswensen zijn geïntegreerd in de begroting en de besluitvorming hierover heeft plaats gevonden bij het vaststellen van de kadernota 2023 op 11 juli 2022 en voor het overige tegelijk met de vaststelling van deze begroting .

Het meerjarenperspectief t.o.v. de kadernota 2023

De meerjarenbegroting sluit tot en met 2025 met positieve saldi. In het volgende overzicht wordt aangegeven hoe het meerjarenperspectief er uit ziet en hoe dat zich ontwikkeld heeft vanuit het perspectief dat in de kadernota 2023 werd geschetst:

Nummer	Omschrijving	Programma	Bedrag 2023	Bedrag 2024	Bedrag 2025	Bedrag 2026
	Voorlopige saldi kadernota 2023 - 2026		233.642	143.261	30.156	-362.394
1	Actualiseren omgevingsvisie	8	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000
2	Salariskosten	div	-62.790	-79.396	-111.306	-234.143
3	Extra opbrengsten uitgeleend personeel	9	34.031	22.297	25.779	33.101
4	Bijdrage vanuit de stelpost ouderenbeleid	6	35.822	37.255	38.745	40.295
5	Verlaging stelpost HR21	0	62.000	62.000	62.000	62.000
6	Externe inhuur BOA en medewerk sociaal domein via Terschelling	div	-52.000	-54.000	-56.000	-58.000
7	Afschrijvingen	div	60.754	3.912	514	-4.620
8	Rente	div				15.565
9	Duurzaamheid	7	33.000	33.000	33.000	33.000
10	Onttrekking bestemmingsreserve duurzaamheid	7	-35.100	-70.042	-35.013	53.987
11	Van bestemmingsreserve naar voorziening Waterstaatswerken	2	-9.845	-17.348	-33.740	-33.740
12	Ophoging verschillende budgetten begraafplaats	7	-4.700	-4.700	-4.700	-4.700
13	MJOP wegen	2	-59.858	-16.230	-5.568	-6.457
14	MJOP riolering	7	-8.895	-11.590	-17.097	-3.682
15	Aanpassingen budgetten afval	7	-64.750	-64.750	-64.750	-64.750
16	Rijksbijdrage bijstandsuitkeringen	6	7.000	7.000	7.000	7.000
17	Buurtsportcoach	5	-10.000	-10.000	-10.000	
18	"Schoolboot" Terschelling	5	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000
19	Leges omgevingsvergunning	8	38.000	38.000	38.000	38.000
20	Leges burgerzaken	1	4.000	4.000	4.000	4.000
21	Afvalstoffenheffing en reinigingsrechten	7	36.000	36.000	36.000	36.000
22	Lijkbezorgingsrechten	7	6.500	6.500	6.500	6.500
23	OZB	9	19.000	19.000	20.000	29.000
24	Overige belastingen	9	40.600	39.900	41.000	74.700
25	Stelpost onvoorzien prijsstijgingen	9	89.800	158.300	261.400	39.400
26	Algemene uitkering	9	-24.000	-24.000	-25.000	-25.000
27	Diverse kleine budget aanpassingen	div	-6.057	-6.057	-6.057	-9.414
28	afrondingsverschillen		227	234	99	111
			342.381	232.547	214.962	-354.242

Toelichting

1. Actualiseren omgevingsvisie

De Omgevingsvisie is inmiddels vastgesteld. Dat is een Omgevingsvisie 1.0. Er moet de komende tijd nog het een en ander aan toegevoegd worden en jaarlijks zal een actualisatieslag gemaakt worden. Dat werk kunnen we grotendeels zelf doen, maar de digitalisering moet via een bureau. Daarom is een

extra structureel bedrag nodig van € 5000 voor evaluatie, bijwerken en actualiseren van de Omgevingsvisie.

2. Aanpassingen salariskosten
In de berekeningen bij de kadernota was een pm post opgenomen voor de stijging van de salariskosten. Met behulp van de gegevens van de salarisadministratie kon een berekening van de salariskosten gemaakt worden. De formatie is ten opzichte van 2022 (tijdelijk) uitgebreid en er moest rekening gehouden worden met een jaarlijkse stijging van loonkosten en sociale lasten van 4%.

3. Extra opbrengsten uitgeleend personeel
Er zijn inmiddels zes medewerkers die deels werken voor derden: Woon Friesland, de Waddensamenwerking en de gemeente Terschelling. De opbrengsten die we hiermee behalen zijn aangepast in de begroting.

4. Bijdrage vanuit de stelpost ouderenbeleid
De stelpost ouderenbeleid is deels ingezet voor de uren van de activiteitenbegeleidster voor de Boswijk en voor de beheerder van het welzijnsgebouw. Doordat deze stelpost ook bedoeld is voor de ingroeiregelingen bij de verhuur is in 2023 nog ruimte in de stelpost van € 61.000.

5. Verlaging stelpost voor de gevolgen van HR21
Op het moment van opstellen van de begroting was het onderzoek HR21 functiewaardering nagenoeg afgerond en zijn de gevolgen hiervan grotendeels verwerkt in de begroting. De stelpost is daarom naar beneden bijgesteld. Het is wel wenselijk wat speelruimte te hebben voor bijvoorbeeld tijdelijk personeel of tijdelijke urenuitbreiding.

6. Externe inhuur BOA en medewerker sociaal domein via Terschelling
Beide functies worden extern ingehuurd maar waren nog begroot bij de salariskosten, dat is met ingang van deze begroting gewijzigd.

7. Afschrijvingen
Actualisering kapitaallasten was in de kadernota als PM opgenomen. In de kadernota werd al opgemerkt dat diverse geraamde investeringen voor 2022 nog niet waren uitgevoerd. Ondertussen is duidelijk dat een aantal investering verschuift naar 2023 of later, vandaar dat met name in 2023 een positief resultaat te zien is ten opzichte van de begroting 2022.

8. Rente
Doordat leningen worden afgelost daalt de rente en dat moet in het laatste nieuw toegevoegde jaar van de meerjarenbegroting dan worden aangepast.

9. Duurzaamheid
In de kadernota is een globale inschatting gemaakt van de kosten die voor het duurzaamheidsuitvoeringsprogramma gemaakt zullen worden. Door een rekenfout wijzigen de budgetten ten opzichte van de kadernota.

10. Onttrekking bestemmingsreserve duurzaamheid
Idem bij punt 9

11. Van bestemmingsreserve naar voorziening Waterstaatswerken
De bestemmingsreserve Waterstaatswerken is omgezet naar een voorziening, tegelijkertijd komen daarmee de kapitaallasten niet meer ten laste van de bestemmingsreserve maar ten laste van de exploitatie.

12. Ophoging verschillende budgetten begraafplaats.
De budgetten voor de begraafplaats waren al langere tijd niet meer aangepast. Vooral de onderhoudsbudgetten bleken hierdoor te laag.

13. MJOP wegen
Het op 23 mei 2022 vastgestelde meerjarenonderhoudsplan wegen liet een aantal wijzigingen zien ten opzichte van het MJOP dat in 2021 werd vastgesteld. Doordat de bestemmingsreserve wegen is omgezet naar een voorziening en als gevolg daarvan de kapitaallasten ten laste van de exploitatie komen is hier een negatief verschil te zien.

14. MJOP Riolering
Het definitieve renteomslagpercentage en het percentage voor overhead wijzigt ten opzichte van de kadernota altijd enigszins bij het opstellen van de begroting, dit is van invloed op het saldo van het product rioleringen.

15. Aanpassingen budgetten afval
Een aantal budgetten voor afval was al jaren wat afwijkend ten opzichte van de realisatie. Daarnaast heeft OMRIN aangegeven een tariefsverhoging te verwachten van 10%, waardoor ook een ophoging van de budgetten noodzakelijk was. Zij baseren de verwachtte tariefsverhoging op basis van de loonkosten- en transportkostenontwikkeling en specifieke ontwikkelingen zoals tekorten aan onderdelen en langere levertijden.

16. Rijksbijdrage bijstandsuitkeringen
Een voorlopige toekenning bijstandsuitkering 2023 wordt pas eind september/begin oktober verwacht. Gezien de ontwikkelingen is de verwachting dat we iets meer gaan krijgen dan het budget wat in de begroting 2022 was opgenomen, het budget is daarom iets naar boven bijgesteld.

17. Buurtsportcoach
In de raad van 11 juli 2022 werd bij de behandeling van de 3^{e} begrotingswijziging opgemerkt dat het restantbudget van de buurtsportcoach beschikbaar zou moeten blijven voor de buursportcoach. In een memo (informatie van het college 12 september 2022) is daarop voorgesteld het budget van de buurtsportcoach de eerste drie jaar met € 10.000 te verhogen. Het restantbudget blijft hierdoor beschikbaar voor de buurtsportcoach maar wordt niet meer jaarlijks overgeheveld naar het volgende jaar.

18. “Schoolboot” Terschelling
Bij de behandeling van de kadernota sprak de raad de wens uit dat er de komende jaren voldoende middelen beschikbaar moeten zijn om de “Schoolboot” naar Terschelling door te kunnen laten varen. Binnen de budgetten economische zaken was die ruimte tot nog toe aanwezig maar andere projecten moeten ook hun doorgang kunnen vinden, vandaar dat het budget toch is opgehoogd.

19. Leges omgevingsvergunning
Het budget voor leges omgevingsvergunning is al jaren niet meer aangepast. Ervaringscijfers laten echter zien dat de gemiddelde opbrengst de laatste jaren hoger was dan geraamd, doordat er meer aanvragen waren dan geraamd. Daarnaast zijn ook de tarieven een aantal jaren niet meer aangepast en is er ruimte om dit wel te doen.

20. Leges burgerzaken
Voor deze leges geldt hetzelfde als voor de leges omgevingsvergunning.

21. Afvalstoffenheffing en reinigingsrechten
Uit kostendekkendheidberekening van de afvalstoffenheffing en reinigingsrechten kwam naar voren dat tarieven hiervoor kunnen worden verhoogd, zeker nu de tarieven van OMRIN ook behoorlijk zullen gaan stijgen. Een toelichting hierop vindt u in de paragraaf Lokale heffingen.

22. Lijkbezorgingsrechten
Ook voor deze leges geldt dat ze al enige tijd niet zijn aangepast, terwijl de kosten wel stijgen. Daarnaast blijkt op basis van ervaring al een aantal jaren dat de opbrengsten hoger zijn dan geraamd.

23. OZB
Door een uitbreiding van het aantal WOZ objecten en door een tariefstijging kan dit budget naar boven worden bijgesteld. Een toelichting hierop vindt u in de paragraaf Lokale heffingen.

24. Overige belastingen
De opbrengsten overige belastingen kunnen ook door een tariefstijging naar boven worden bijgesteld. Een toelichting hierop vindt u in de paragraaf Lokale heffingen.

25. Stelpost prijsstijgingen
In de kadernota was met een voorlopige inschatting aangegeven met hoeveel de stelpost prijsstijgingen meerjarig verhoogd zou moeten worden. Voor de begroting is hiervan een nauwkeurigere berekening gemaakt en zijn ook diverse budgetten zoals hiervoor genoemd verhoogd. Hierdoor zal de stelpost minder hoog moeten zijn dan oorspronkelijk gedacht. Bij de berekeningen is uitgegaan van het in de meicirculaire voor het accres genoemde percentage van 6,7 voor de eerste twee jaren en 5,9 voor de laatste.

26. Algemene uitkering
Bijstelling algemene uitkering gemeentefonds vanwege aanpassingen WOZ-waarden
De berekeningen voor de bijdragen uit de algemene uitkering van het gemeentefonds zijn gemaakt op basis van de meicirculaire 2022. Onze WOZ-waarden zijn inmiddels al hoger dan waarmee in deze berekeningen rekening werd gehouden. Dit komt door de normale stijgingen in de WOZ-waarden, maar ook door de bouw van de Boswijk. Omdat op basis van deze WOZ-waarden bepaald wordt hoeveel een gemeente moet bijdragen aan het gemeentefonds lijkt het verstandiger met deze verhoogde WOZ-waarden rekening te houden.

Actuele prognose algemene reserve

Door de behandeling in de raad van de kadernota en door de bovengeschetste ontwikkelingen en besluiten kan de volgende geactualiseerde prognose van de algemene reserve worden gemaakt:

stand Algemene Reserve 1 januari 2022	**€**	**1.739.643**
bij in 2022:		
saldo jaarrekening 2021		676.476
uitnames 2022		
Opnieuw ramen restantbudgetten 2021		-217.276
bij in 2022		
Saldo's op te heffen bestemmingsreserves		300.353
Prognose jaarresultaat 2022		369.750
uitnames 2023		
Instelling bestemmingsreserve Programma Waddeneilanden		-900.000
Meerjarenbegrotingen		
2023		342.381
2024		232.547
2025		214.962
prognose Algemene Reserve 31 december 2026 (moet minimaal € 1.000.000 zijn)	**€**	**2.758.837**
Prognose is exclusief mogelijke overige ontwikkelingen waarover nog geen besluitvorming is.		

Programma’s

Programma 0, Algemeen Bestuur

Algemeen
Het programma Algemeen Bestuur gaat over de gemeentelijke bestuursorganen: de gemeenteraad, het college van burgemeester en wethouders en de burgemeester. Daarnaast de baten en lasten van het ambtelijk apparaat dat het bestuur direct terzijde staat. Ook tot dit programma behoren zaken als de burgerlijke stand, de BRP (Basis Registratie Persoonsgegevens), het organiseren van verkiezingen en de algemene bestuurlijke samenwerking zoals vooral die met de andere Waddeneilandgemeenten.

Het gaat om de taakvelden:
- 0.1 Bestuur
- 0.2 Burgerzaken
- 0.4 Overhead en ondersteuning organisatie

Wat willen we bereiken?

Speerpunten
1. **Continuering en intensivering van de samenwerking, zowel bestuurlijk als ambtelijk, tussen de Waddeneilanden**
2. **Al het nieuwe beleid wordt gemaakt met toepassing van passende participatie**
3. **Uitvoering van de verbeteragenda Quick Scan Lokale Democratie**
   - **Burgerparticipatie verbeteren door het opzetten van een digitaal platform**
   - **Contact tussen gemeenteraad en inwoners verbeteren**
   - **Ondersteuning van maatschappelijke initiatieven verbeteren**
   - **Interne samenwerking tussen raad, college en ambtenaren verbeteren**

Speerpunt 1: Waddensamenwerking intensiveren
De afgelopen periode is, gezamenlijk met de andere Waddeneilanden en met ondersteuning vanuit het Waddenkantoor, hard gewerkt aan de totstandkoming van het Programma Waddeneilanden. De nadere toelichting op de inhoudelijke onderdelen uit het Programma Waddeneilanden (programmalijnen) vindt u bij de desbetreffende programma's in deze begroting. Onder programma 0, Algemeen Bestuur, valt het overkoepelend thema van het Programma Waddeneilanden, namelijk de bestuurlijke en ambtelijke samenwerking. Het Programma Waddeneilanden is in november 2022 ingediend in het kader van de af te sluiten Regiodeals met het Rijk.

Wat gaan we doen in 2023?

- In de Stuurgroep Programma Waddeneilanden (bestuurlijk) en in de Werkgroepen van de programmalijnen (ambtelijk) nauw samenwerken om het Programma Waddeneilanden als Regiodeal tot een goede uitvoering te brengen

Speerpunt 2: Passende participatie

Het raadsakkoord is op hoofdlijnen opgesteld. Dit betekent dat de kaders op hoofdlijnen zijn vastgesteld en dat hiervoor nog een verdere verdieping nodig is. Deze verdieping is nodig door nadere, richtinggevende kaders van de raad te krijgen. Daarnaast loopt participatie als een rode draad door het raadsakkoord. Het is dan ook vanzelfsprekend dat dit een prominente rol krijgt bij het verkrijgen van de nadere kaders. Om de voordelen van participatie optimaal te kunnen benutten zullen we vooral *passende* participatie moeten toepassen. Er bestaan vele, creatieve vormen van participatie. De kunst is om de goede (passende) vorm te kiezen bij het betreffende onderwerp en doelgroep.

Wat gaan we doen in 2023?

- Nieuwe beleidsvoornemens starten met een startnotitie aan de raad waarin de wijze van participatie wordt voorgesteld en waarin de overige kaders nader gepreciseerd worden

Speerpunt 3: Quick scan lokale democratie.

In de vorige raadsperiode is een Quick scan lokale democratie uitgevoerd. Doel hiervan is de kloof tussen inwoners en het bestuur te verkleinen. Een raadswerkgroep, aangevuld met inwoners en ambtelijke ondersteuning is hiermee aan de slag gegaan en dat heeft een verbeteragenda met aanbevelingen opgeleverd. De verbeterpunten die nog open staan voor 2023 zijn:

- Burgerparticipatie verbeteren door het opzetten van een digitaal platform
- Contact tussen gemeenteraad en in de inwoners verbeteren
- Ondersteuning van maatschappelijke initiatieven verbeteren
- Interne samenwerking tussen raad, college en ambtenaren verbeteren

Wat gaan we doen in 2023?

- Naast de reeds eerder genoemde passende participatie zullen we een digitaal platform opzetten om informatie uit te wisselen en in te winnen. Daarbij zullen we rekening houden met de minder digitaal vaardigen
- Onderzoeken welke informele manieren passen bij Vlieland ten aanzien van contact gemeenteraad met inwoners
- Bezien of het formele inspreekrecht anders ingericht kan/moet worden
- Onderzoek doen naar de rol en mogelijkheden van de gemeente om maatschappelijke initiatieven te ondersteunen
- Onderzoeken wat gemist wordt in de samenwerking tussen raad, college en ambtenaren en hoe deze samenwerking verbeterd kan worden

Verbonden partijen bij dit programma

Samenwerkingsverband Waddeneilanden

Overzicht uniforme beleidsindicatoren:

Verplichte beleidsindicatoren	Eenheid	Bronjaar	Vlieland	Nederland
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	2023	27,31	nvt
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	2023	26,65	nvt
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	2023	€ 3.443	nvt
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	2023	1,18%	nvt
Overhead	% van totale lasten	2023	21%	nvt

Leeswijzer uniforme beleidsindicatoren:

Verplichte beleidsindicatoren	Toelichting
Formatie	Het gaat hier om de toegestane structurele formatie in fte per 1000 inwoners van het ambtelijk apparaat van de gemeente Vlieland. (Formatieplan 2022)
Bezetting	Het gaat hier om de werkelijke formatie in fte per 1000 inwoners van het ambtelijk apparaat van de gemeente Vlieland.
Apparaatskosten	
Externe inhuur	Het totale geraamde bedrag voor de externe inhuur bedraagt € 51.100
Overhead	

Ramingen

	Rekening	Begroting		Meerjarenbegroting		
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Lasten	2.690.209	3.131.797	2.921.530	2.920.839	3.012.116	3.072.899
Baten	176.798	128.602	128.000	128.000	128.000	128.000
Saldo voor bestemming nadelig	-2.513.410	-3.003.194	-2.793.530	-2.792.839	-2.884.116	-2.944.899
Saldo voor bestemming voordelig	0	0	0	0	0	0
Toevoeging aan reserve	0	0	0	0	0	0
Onttrekking aan reserve	0	0	0	0	0	0
Saldo na resultaatbestemming	-2.513.410	-3.003.194	-2.793.530	-2.792.839	-2.884.116	-2.944.899

Samenstelling ramingen huidig jaar

		Lasten	Baten	Saldo
10	Bestuursorgaan gemeenteraad	289.632	0	-289.632
20	Bestuursorgaan college burgemeester en wethouders	381.950	0	-381.950
30	Bestuursorgaan burgemeester	18.251	16.000	-2.251
40	Bestuurlijke samenwerking	111.100	0	-111.100
50	Burgerzaken	147.339	112.000	-35.339
60	overhead en ondersteuning organisatie	1.973.259	0	-1.973.259
Totaal		2.921.530	128.000	-2.793.530

Investeringen

		Rekening 2021	Begroting na wijziging 2022	Begroting 2023
INV202235	Aanhanger plantsoenendienst	0	6.000	0
Totaal		0	6.000	0

Programma 1: Openbare orde en Veiligheid

Algemeen
Het programma Openbare Orde en Veiligheid houdt globaal in: aandacht voor de openbare orde en veiligheid, met name brandweer en de rampenbestrijding en zware ongevallen in geval van oorlog, oorlogsgevaar of andere buitengewone omstandigheden. Belangrijke instrumenten binnen dit programma zijn het gemeentelijke rampenplan en de Algemene Plaatselijke Verordening. Tot het programma behoren verder onder meer dierenbescherming, bureau Halt, gevonden voorwerpen, strandvonderij, toezicht op collecten en doodsschouw.
We streven niet alleen naar een veilige leefomgeving voor inwoners en gasten (inclusief het beperken van overlast) maar ook naar het vergroten van het veiligheidsgevoel.

Het gaat om de taakvelden:
- 1.1 Crisisbeheersing en brandweer
- 1.2 Openbare orde en veiligheid

Wat willen we bereiken?

Speerpunten
1. **Samenwerking lokale politie en BOA's in dienst van de gemeente**
2. **Gebiedsgerichte aanpak Natuurbrandbeheersing**
3. **Plan van aanpak ondermijning**
4. **Nieuwe APV met aandacht voor de Omgevingswet**

Speerpunt 1: Samenwerking lokale politie en BOA's in dienst van de gemeente
Op landelijk niveau ontstaat steeds meer de trend dat de politie taken afstoot. Daarbij gaat het vooral om zaken uit de APV en kleinere verkeerszaken. Er wordt steeds meer energie gestoken in de inzet van BOA's op Vlieland. Het is wel gewenst dat politie en BOA's regelmatig met elkaar in contact staan en daarbij indien mogelijk werkzaamheden op elkaar afstemmen.

Wat gaan we doen in 2023?
- De pilot die in 2022 is gehouden evalueren
- De samenwerking met Harlingen qua inhuur (detachering) van BOA's continueren en mogelijk uitbreiden
- Structureel overleg organiseren met politie en BOA's en de ambtelijke dienst

Speerpunt 2: Gebiedsgerichte aanpak Natuurbrandbeheersing
Er loopt al een aantal jaren een project “gebiedsgerichte aanpak natuurbrandbeheersing”. Door de coronacrisis is de invoer van het project enige jaren vertraagd maar het is inmiddels weer opgepakt. Zo is er een maatregelenmatrix opgesteld die leidend moet zijn voor de aanpak van de natuurbrandbeheersing.

Wat gaan we doen in 2023?

- Aan de hand van de maatregelenmatrix het advies over te nemen maatregelen daadwerkelijk oppakken

Speerpunt 3: Plan van aanpak ondermijning
Er is in samenwerking met het RIEC een inventarisatie gemaakt van ondermijning op Vlieland. Aan de hand van die inventarisatie is een ondermijningsbeeld opgesteld. Er volgt een plan van aanpak en in 2023 zal worden bekeken hoe dit gedeeld kan worden met de raad en welke maatregelen genomen kunnen worden om het risico van ondermijning op Vlieland te beperken.

Wat gaan we doen in 2023?

- Een plan van aanpak vaststellen en de voorgestelde maatregelen uitvoeren

Speerpunt 4: Nieuwe APV met aandacht voor de Omgevingswet
De huidige APV dateert van 2011. Het is wenselijk een geheel nieuwe APV op te stellen. Daarbij zullen meerdere stakeholders worden betrokken, van binnen en buiten de organisatie. Na het opstellen van een plan van aanpak zal in 2023 daadwerkelijk een begin worden gemaakt met het opstellen van een nieuwe APV. Een nieuwe APV kan niet los worden gezien van de nieuwe Omgevingswet. Nauwe afstemming tussen beide onderdelen is dan ook zeer gewenst. Zo zullen de regels die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving verhuizen van de APV naar het omgevingsplan. Een eerste slag daarvoor is al gemaakt in het bestemmingsplan Oosterseveld.

Wat gaan we doen in 2023?

- Een plan van aanpak voor de nieuwe APV opstellen
- Uitvoering geven aan het plan van aanpak
- De nieuwe Omgevingswet in de APV integereren

Verbonden partijen bij dit programma

Veiligheidsregio Fryslân

Overzicht uniforme beleidsindicatoren:

Verplichte beleidsindicatoren	Eenheid	Bronjaar	Vlieland	Nederland
Verwijzingen Halt	Aantal per 10.000 jongeren	2021	15	8
Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	2021	8,38	6,43
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	2021	15	1185
Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	2021	8,16	nvt
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	2020	8,7	6.2

Leeswijzer uniforme beleidsindicatoren:

Verplichte beleidsindicatoren	Toelichting
Verwijzingen Halt	**Laatst bekende cijfers 2021. In dat jaar was er 1 verwijzing.** In Nederland waren dat er 9.841.
Winkeldiefstallen	**laatst bekende cijfers 2021.** Bron: Waar staat je gemeente
Geweldsmisdrijven	**Laatst bekende cijfers 2021.** Bron: CBS
Diefstallen uit woning	**Laatst bekende cijfers 2021** Bron: Waar staat je gemeente
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	**Laatst bekende cijfers 2020. In dat jaar waren er 8,7 vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte).** Bron: Waar staat je gemeente

Ramingen

	Rekening	Begroting		Meerjarenbegroting		
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Lasten	407.976	432.438	447.930	461.355	475.703	486.907
Baten	39.970	24.700	24.700	24.700	24.700	24.700
Saldo voor bestemming nadelig	-368.006	-407.738	-423.230	-436.655	-451.003	-462.207
Saldo voor bestemming voordelig	0	0	0	0	0	0
Toevoeging aan reserve	0	0	0	0	0	0
Onttrekking aan reserve	0	2.236	0	0	0	0
Saldo na resultaatbestemming	-368.006	-405.502	-423.230	-436.655	-451.003	-462.207

Samenstelling ramingen huidig jaar

	Lasten	Baten	Saldo
100 Brandbestrijding	279.044	0	-279.044
110 Rampenbestrijding	99.913	0	-99.913
120 Openbare orde en veiligheid	68.973	24.700	-44.273
Totaal	447.930	24.700	-423.230

Investeringen

	Rekening 2021	Begroting na wijziging 2022	Begroting 2023
Totaal	0	0	0

Programma 2: Verkeer, vervoer en waterstaat

Algemeen

Het programma Verkeer, Vervoer en Waterstaat heeft betrekking op de aanleg en het onderhoud van wegen, straten en pleinen, de openbare verlichting, straatreiniging, gladheidbestrijding, straatmeubilair, verkeersmaatregelen en parkeervoorzieningen.
Daarnaast ook op de veerdiensten, waterkerende werken en afwatering.

De gemeente Vlieland beheert de wegen in de bebouwde kom en het grootste gedeelte van de wegen in het buitengebied. Het meerjarenonderhoudsprogramma wordt door de eigen dienst opgesteld. In geval van grotere onderhoudsprojecten wordt externe expertise ingehuurd voor het maken van bestekken en de directievoering.
We willen verder met het project kwaliteitsverbetering fietspaden, met als uitgangspunt het rapport ”Fietspaden op de Waddeneilanden; Keuzes, mogelijkheden en afwegingskader” uit augustus 2016.
We willen het autoluwe karakter van het eiland versterken en binnen de bebouwde kom willen we minder geparkeerde auto’s in het zicht.

Verkeer en vervoer gaat ook over het vervoer van- en naar het eiland. De veerboot is de levensader van Vlieland. Zowel inwoners als gasten willen duidelijkheid en regelmaat in de dienstregeling.

Een steeds grotere rol bij bijvoorbeeld onderhoud aan wegen en bermen, straatreiniging en gladheidsbestrijding speelt het goed omgaan met de leefomgeving. Biodiversiteit en het insectenleven staan onder druk. Zout strooien bijvoorbeeld heeft een nadelige invloed op de plantengroei in de bermen en daarmee op de biodiversiteit. Daartegenover staat de zorgplicht van de gemeente om te voorzien in gladheidsbestrijding.
We willen proberen bij het nemen van maatregelen het milieu te ontzien.

Het gaat om de taakvelden:

- 2.1 Verkeer, wegen en water
- 2.3 Recreatieve havens
- 2.5 Openbaar Vervoer

Wat willen we bereiken?

Speerpunten

1. **Voorlichting en lespakketten**
2. **Concessie OV**
3. **Verkeersveiligheid, veilige fietsroutes**
4. **Integrale waterveiligheid**
5. **Functioneel en goed onderhoud van openbare verlichting**
6. **Veilige wegen en voorkomen van grotere schades**
7. **Periodiek uitvoeren van groter onderhoud volgens het MJOP**
8. **Periodiek onderhoud waterstaatswerken volgens het MJOP**
9. **Opstellen van een nieuw Gladheidsbestrijdingsplan**
10. **Nieuwe strooitechniek implementeren**

Speerpunt 1: Voorlichting en lespakketten

Al een groot aantal jaren neemt de gemeente Vlieland deel aan het Manifest verkeersveiligheid van de Provincie Friesland. Activiteiten die onder het manifest vallen richten zich met name op het basis- en voorgezet onderwijs. Door een gezamenlijke inspanningsfinanciering van gemeente en Provincie is het ook mogelijk om op Vlieland deze activiteiten te organiseren

Wat gaan we doen in 2023?

- Activiteiten, een lespakket en het geven van voorlichting op het BO en VO aanbieden

Speerpunt 2: Concessie OV

Op dit moment loopt er een overbruggingsconcessie voor het Openbaar Vervoer in Friesland. Het oorspronkelijke aanbestedingstraject voor een nieuwe concessie is vanwege de coronacrisis uitgesteld. De overbruggingsconcessie loopt tot 24 december 2024.

Wat gaan we doen in 2023?

- Indien eind 2023 de procedure voor een concessie na 24-12-2024 begint, gebruik maken van de mogelijkheden die de gemeente als lokale overheid heeft om invloed te kunnen uitoefenen op de nieuwe concessie

Speerpunt 3: Verkeersveiligheid, veilige fietsroutes

Ook op een autoluw eiland dient de nodige aandacht te worden besteed aan verkeersveiligheid. Klachten over verkeersonveiligheid of suggesties voor verbetering worden serieus genomen. Waar mogelijk worden direct maatregelen genomen en soms worden zaken meegenomen in een groter project. Met de opkomst van de E-bike verdient ook de fietsveiligheid steeds meer aandacht.

Wat gaan we doen in 2023?

- Bij vraagstukken over verkeersonveilige situaties zo nodig een adviesbureau inschakelen
- Bekijken of de fietsveilige route die in 2022 is uitgezet en in gebruik genomen (nog) voldoet, mede in het licht van de opkomst van de e-bike
- Voorlichtingsdagen organiseren voor fietsers met als doelgroep ouderen

Speerpunt 4: Integrale waterveiligheid
In 2022 is een pilot uitgevoerd naar de kwetsbaarheid van binnen- en buitendijks gebied op de Waddeneilanden. Dit volgt uit het Deltaprogramma, waarin is bepaald dat de eilanden uiterlijk 2025 een integrale waterveiligheidsstrategie hebben vastgesteld, om ervoor te zorgen dat bij een eventuele overstroming mensen in veiligheid kunnen worden gebracht en cruciale voorzieningen blijven functioneren.

Wat gaan we doen in 2023?

- In samenwerking met de andere Waddeneilanden we een vervolg geven aan de pilot door voor Vlieland de inventarisatie gebiedsdekkend te maken
- De ambitie bepalen in hoeverre voorzieningen na een overstroming moeten blijven functioneren
- In een vervolgfase bekijken welk ruimtelijk beleid en maatregelen daarvoor nodig zijn

Speerpunt 5: Functioneel en goed onderhoud van openbare verlichting
Beheer en onderhoud van de openbare ruimte is een kerntaak van de gemeente. Het staat elke gemeente vrij om te bepalen óf en hoe ze de openbare ruimte wil verlichten. Functioneel en goed onderhoud van openbare verlichting draagt bij aan een veilige en aantrekkelijke plaats om te wonen, te werken en te recreëren. Daarnaast is openbare verlichting nodig voor het gebruik van de openbare ruimte in de avond. Openbare verlichting kan echter ook een verstoring opleveren van de natuurlijke duisternis. Op het gebied van duurzaamheid (in de breedste zin van het woord) wordt dan ook gestreefd naar vermindering van de lichtvervuiling, evenals minder energieverbruik. Een goed evenwicht tussen veiligheid en duurzaamheid is het uitgangspunt voor het beleid van de gemeente, waarbij de onderliggende natuurwaarden niet uit het oog verloren worden.

In december 2020 heeft de raad het beleidsplan openbare verlichting met ondertitel “donker waar mogelijk, licht waar nodig” vastgesteld. Mede op basis van dit plan is in 2022 een meerjarenraming voor onderhoud en vervanging van de openbare verlichting op Vlieland vastgesteld en aan de raad aangeboden, om de te verwachten kosten voor onderhoud en vervangingsinvesteringen de komende jaren te kunnen inschatten. Vervangingen zijn gebaseerd op leeftijd en theoretische levensduur van lichtmasten en armaturen.

Wat gaan we doen in 2023?

- Een zestigtal armaturen op diverse locaties vervangen door LED-armaturen

Speerpunt 6: Veilige wegen en voorkomen van grotere schades
Met het kleinschalige onderhoud wordt voorkomen dat er (te) grote oneffenheden in de bestrating komen welke letsel kunnen veroorzaken

Wat gaan we doen in 2023?

- Regulier klein onderhoud plegen aan verhardingen binnen en buiten de bebouwde kom

Speerpunt 7: Periodiek uitvoeren van groter onderhoud volgens het MJOP
Jaarlijks wordt het meerjarenonderhoudsplan bijgesteld. Op basis daarvan wordt een inschatting gemaakt voor de korte- en middellange termijn. De wegen worden jaarlijks geschouwd, waarna alleen het noodzakelijke onderhoud plaatsvindt.

Wat gaan we doen in 2023?

- Het fietspad bij de Uitlegger herstraten en het autopad overlagen
- De Midscheeps herstraten, in combinatie met het onderhoud aan de riolering
- Groot onderhoud plegen aan het autopad van het Pad van Dertig
- Groot onderhoud plegen aan het fietspad Oude Postweg

Speerpunt 8: Periodiek onderhoud waterstaatswerken volgens het MJOP
Het meerjarenonderhoudsplan Waterstaatswerken wordt jaarlijks bijgesteld. Hieruit vloeien de maatregelen voor het komende jaar voort.

Wat gaan we doen in 2023?

- Uitvoering geven aan de (uitgestelde) vervanging van een deel van de glooiing bij De Lange Paal
- Diktemetingen uitvoeren aan de damwanden van de werkhaven om de restlevensduur te bepalen

Speerpunt 9: Opstellen van een nieuw gladheidsbestrijdingsplan
Het huidige gladheidsbestrijdingsplan loopt in 2022 af. Het moet worden herzien en opnieuw worden vastgesteld. Het nieuwe plan wordt weer voor vier jaar opgesteld. In dat plan wordt nu ook Boswijk opgenomen.De huidige strooier wordt vervangen door een nieuwe. De oude is uit 1987 en is sterk verouderd, zowel qua techniek als qua strooimethode. De methode van strooien wordt aangepast, dit wordt verwekt in het nieuw op te stellen plan

Wat gaan we doen in 2023?

Het huidige gladheidsbestrijdingsplan zodanig veranderen dat het “up-to-date” is.

Speerpunt 10: Nieuwe strooitechniek implementeren
De huidige oude strooier is een droogstrooier, de nieuwe is een natstrooier. Dit vergt een andere aanpak. Met nat zout kan beter worden ingespeeld op de weersverwachting. Bovendien is er bij goed gebruik minder zout nodig en kan er preventief gestrooid worden.

Wat gaan we doen in 2023?

- De buitendienstmedewerkers leren werken met de zoutstrooier en leren inspelen op de meteogegevens
- De buitendienstmedewerkers een cursus gladheidsbestrijding laten volgen

Overzicht uniforme beleidsindicatoren:

Verplichte beleidsindicatoren	Eenheid	Bronjaar	Vlieland	Nederland
Ziekenhuisopname na verkeersongeval met een motorvoertuig	%	2018		8%
Overige vervoersongevallen met een gewonde(fietser)	%	2018		11%

Leeswijzer uniforme beleidsindicatoren:

Verplichte beleidsindicatoren	Toelichting
Ziekenhuisopname na verkeersongeval met een motorvoertuig	Geen verplichting
Overige vervoersongevallen met een gewonde(fietser)	Geen verplichting

Ramingen

	Rekening	Begroting		Meerjarenbegroting		
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Lasten	278.848	3.194.377	402.587	398.782	420.717	442.779
Baten	11.978	10.763	31.361	11.361	11.361	11.361
Saldo voor bestemming nadelig	-266.870	-3.183.614	-371.226	-387.421	-409.356	-431.418
Saldo voor bestemming voordelig	0	0	0	0	0	0
Toevoeging aan reserve	59.014	0	0	0	0	0
Onttrekking aan reserve	68.267	2.822.585	0	0	0	0
Saldo na resultaatbestemming	-257.617	-361.029	-371.226	-387.421	-409.356	-431.418

Samenstelling ramingen huidig jaar

		Lasten	Baten	Saldo
200	Onderhoud van wegen	232.254	20.000	-212.254
210	Overig beheer wegen	95.346	0	-95.346
220	Verkeers- en vervoersmaatregelen	7.760	0	-7.760
230	Waterstaatkundige werken	67.227	11.361	-55.866
Totaal		402.587	31.361	-371.226

Investeringen

		Rekening 2021	Begroting na wijziging 2022	Begroting 2023
INV202111	Lichtmasten en armaturen	17.902	0	0
INV202123	Verleggen en verbreden fietspaden Noordzeeduinen	284.669	0	0
INV202201	Armaturen OV WdeV en Berkenlaan	0	5.750	0
Totaal		302.572	5.750	0

Programma 3: Economische zaken

Algemeen

Het programma Economische Zaken houdt in de gemeente Vlieland voor wat betreft concrete activiteiten in: het stimuleren en in stand houden van een gezonde lokale economie zonder structurele werkloosheid. Daarnaast is ook het eigendom van het tankstation voor brandstoffen (benzine en diesel), waarvan het beheer wordt uitgevoerd door de Stichting Aanloophaven Vlieland (SAV), onderdeel van deze activiteit.

Op het toeristische-economische vlak zijn op Vlieland diverse gemeentelijke stichtingen actief, of stichtingen die voor hun functioneren volledig afhankelijk zijn van gemeentelijke subsidie. De gemeentelijke stichtingen (SRV (kampeerterrein Stortemelk), SAV, Flidunen (sporthal/zwembad) hebben vanuit hun oprichting, statuten en verhouding tot het gemeentebestuur een bijzondere plaats in het algemeen belang van Vlieland. Het functioneren van (de besturen van) deze stichtingen is daarom belangrijk voor het realiseren van de beleidsdoelstellingen van college en gemeenteraad. Het college is in gesprek met de gemeentelijke stichtingen over de rol die de stichtingen, zowel met hun bedrijfsvoering maar ook financieel, kunnen hebben bij het realiseren van de beleidsdoelstellingen van college en raad. Daarbij is het belangrijk over en weer de verwachtingen die we hebben over de betekenis van het zijn van (bestuurder van) een gemeentelijke stichting goed op elkaar af te stemmen.

Het gaat om de taakvelden:

- 2.3 Recreatieve havens
- 3.1 Economische ontwikkeling
- 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur
- 3.4 Economische promotie
- 5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie
- 8.3 Wonen en bouwen

Wat willen we bereiken?

Speerpunten

1. **Het bewaken van de balans tussen toerisme en de leefbaarheid**
2. **Continuering van de vaarverbinding Vlieland – Terschelling**
3. **Het onderhouden van contacten met de stichtingen en verenigingen actief in de gemeente**
4. **Een kwalitatief goed informatiecentrum "De Noordwester".**
5. **Inzet voor de programmalijn "Toekomstbestendig Ondernemen & Ontwikkelen" van Programma Waddeneilanden.**

Speerpunt 1: Het bewaken van de balans tussen toerisme en de leefbaarheid
Het bewaken van de balans tussen het toerisme en de leefbaarheid voor de inwoners van ons eiland is onderdeel van de huidige toeristische visie, Natuurlijk Vlieland. Deze beleidsvisie stamt uit 2014 en het is tijd deze visie te evalueren en te herijken. In het raadsbreed akkoord wordt deze opdracht ook gegeven aan het college.

Wat gaan we doen in 2023?

- Een nieuwe (integrale) toeristische visie ontwikkelen
- Een breed participatietraject opzetten ten behoeve van de ontwikkeling van deze visie
- De resultaten van het lopende gastenonderzoek (1 april 2022 – 31 maart 2023) betrekken bij deze visie

Speerpunt 2: Continuering van de vaarverbinding Vlieland – Terschelling
De vaarverbinding tussen Vlieland en Terschelling heeft zich de afgelopen twee jaren meer dan bewezen. Niet alleen scholieren van De Jutter maakten hier gebruik van, ook andere partijen zoals defensie, Rijkswaterstaat en zorgpersoneel maakten gebruik van deze dienst. Het streven is dan ook om deze verbinding te continueren.

Wat gaan we doen in 2023?

- Samen met de gemeente Terschelling met alle stakeholders in gesprek gaan om een structurele verbinding tussen Vlieland en Terschelling mogelijk te maken
- De businesscase voor deze verbinding duurzaam regelen
- De vaarverbinding promoten op beide eilanden zodat het gebruik ervan groeit

Speerpunt 3: Het onderhouden van contacten met de stichtingen en verenigingen actief in de gemeente
Er zijn op Vlieland diverse (gemeentelijke) stichtingen actief die afhankelijk zijn van gemeentelijke subsidie. Het goed functioneren van deze stichtingen is van groot belang voor de gemeente gezien het feit dat ze voorzien in een aantal voorzieningen op het eiland. Het is dan ook van belang om als gemeente aangehaakt te blijven bij de realisatie van de doelen van de stichtingen.

Wat gaan we doen in 2023?

- Minimaal twee bestuurlijke overleggen houden met de gemeentelijke stichtingen
- Minimaal twee bestuurlijke overleggen houden met de stichtingen die structureel met een hoog bedrag door de gemeente gesubsidieerd worden
- Bewaken van de financiën van bovengenoemde stichtingen door inzage in, dan wel vaststellen van de financiën

Speerpunt 4: Een kwalitatief goed informatiecentrum "De Noordwester".
De Noordwester staat aan de vooravond van een flinke verbouwing. Er worden verschillende sporen gelopen om de dekking van de vernieuwing rond te krijgen. Het thema werelderfgoed krijgt een nog prominentere rol en moet jaarrond voldoende mensen trekken om de exploitatie meer sluitend te krijgen.

Wat gaan we doen in 2023?

- Minimaal twee bestuurlijk overleggen houden met stichting De Noordwester
- Periodiek overleg houden over de stand van zaken met betrekking tot de verbouw
- Met De Noordwester in overleg treden over de jaarlijkse subsidie en de gemeentelijke bijdrage aan de verbouwing
- Vanaf 2023 ons meerjarig onderhoudsplan gemeentelijke gebouwen aanpassen op de plannen rondom de Noordwester

Speerpunt 5: Inzet voor de programmalijn "Toekomstbestendig Ondernemen & Ontwikkelen" van Programma Waddeneilanden.
We gaan ons inzetten voor de programmalijn "Toekomstbestendig Ondernemen & Ontwikkelen" van Programma Waddeneilanden.

Wat gaan we doen in 2023?

- Deelnemen aan de werkgroep "Toekomstbestending Ondernemen & Ontwikkelen" ten behoeve van de uitvoering van Programma Waddeneilanden
- Een bijdrage leveren aan projecten die voortkomen uit dit programma zoals bijvoorbeeld het proces rondom de Vliehorst

Verbonden partijen bij dit programma

Stichting Rekreatie Belangen Vlieland
Stichting de Noordwester

Overzicht uniforme beleidsindicatoren:

Verplichte beleidsindicatoren	Eenheid	Bronjaar	Vlieland	Nederland
Functiemenging	%	2021	55,8	48,9%
Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	2021	244,2	nvt

Leeswijzer uniforme beleidsindicatoren:

Verplichte beleidsindicatoren	Toelichting
Functiemenging	**De functiemengingindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.** Laatst bekende cijfers 2021. In dat jaar was er 48,9% **functiemenging bij gemeenten kleiner als 25.000 inwoners.** Bron: waar staat je gemeente
Vestigingen (van bedrijven)	**Laats bekende cijfers 2021.** Bron: Waar staat je gemeente

Ramingen

	Rekening	Begroting		Meerjarenbegroting		
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Lasten	783.183	762.347	741.288	733.266	721.210	715.545
Baten	288.911	410.650	408.050	401.200	394.350	394.350
Saldo voor bestemming nadelig	-494.272	-351.697	-333.238	-332.066	-326.860	-321.195
Saldo voor bestemming voordelig	0	0	0	0	0	0
Toevoeging aan reserve	0	0	0	0	0	0
Onttrekking aan reserve	10.939	143.514	0	0	0	0
Saldo na resultaatbestemming	-483.333	-208.182	-333.238	-332.066	-326.860	-321.195

Samenstelling ramingen huidig jaar

		Lasten	Baten	Saldo
300	Economische zaken algemeen	51.619	3.000	-48.619
340	Beheer Noordzeestrand	81.128	15.000	-66.128
350	Aanloophaven	190.021	235.400	45.379
370	Informatiecentrum de Noordwester	145.350	13.000	-132.350
380	Toerisme, evenementen en streekagenda	273.171	141.650	-131.521
Totaal		741.288	408.050	-333.238

Investeringen

		Rekening 2021	Begroting na wijziging 2022	Begroting 2023
INV202126	Grond havengebouw	90.000	0	0
Totaal		90.000	0	0

Programma 4: Onderwijs

Algemeen

Sinds 1 augustus 2022 zijn zowel het primair als het voortgezet onderwijs een fusie aangegaan met de Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Fryslân-Noord.
Ongeacht achtergrond verdient iedereen gelijke kansen voor de toekomst. Onderwijs en opvoeding leggen daarvoor een belangrijk fundament. Een constructieve relatie van het lokaal bestuur met het (nieuwe) schoolbestuur is van belang om samen te blijven zorgdragen voor goed onderwijs en onderwijsverbreding, inclusief de verdere ontwikkeling van een integraal kind centrum (IKC).
Onderwijs is een basisbehoefte die we in stand willen houden en waar mogelijk willen uitbreiden.
De gemeente streeft naar een basisschool en een vmbo-school die voldoen aan de wettelijke eisen en waar leerlingen in een veilige omgeving onderwezen kunnen worden. Inzet is om te komen tot een Integraal kind centrum, waarbij de kinderopvang onderdeel is van het primair onderwijs. Een intensieve samenwerking tussen basisschool, vmbo-school, kind- en jeugdzorg, kinderopvang en jeugd- en jongerenwerk om te komen tot integrale aandacht voor 0 – 18-jarigen: integraal ten aanzien van (voor-en vroegschools) onderwijs, opvoeding en gezondheidszorg.

Voor de inhoudelijke invulling van het primaire en voorgezet onderwijs verwijzen we u naar de schoolplannen van basis- en vmbo-school De Jutter.

Het betreft de taakvelden:

- 4.1 Openbaar basisonderwijs
- 4.2 Onderwijshuisvesting en
- 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

Wat willen we bereiken?

Speerpunten

1. **Leerlingen een veilige omgeving bieden en zodanig onderwijs verschaffen dat doorstroming naar het VMBO of vervolgonderwijs mogelijk is.**
2. **Werken aan verdere ontwikkeling van een integraal kind centrum.**
3. **Werken aan het aanbieden van een (digi)taalhuis voor het terugdringen van laaggeletterdheid en voor het aanbieden van taalonderwijs aan anderstaligen.**

Speerpunt 1: Leerlingen een veilige omgeving bieden en zodanig onderwijs verschaffen dat doorstroming naar het VMBO of vervolgonderwijs mogelijk is.
Ongeacht achtergrond verdient iedereen gelijke kansen voor de toekomst. Onderwijs en opvoeding leggen daarvoor een belangrijk fundament. Een constructieve relatie van het lokaal bestuur met het (nieuwe) schoolbestuur is van belang om samen te blijven zorgdragen voor goed onderwijs en onderwijsverbreding, inclusief de verdere ontwikkeling van een integraal kind centrum (IKC). Onderwijs is een basisbehoefte die we in stand willen houden en waar mogelijk willen uitbreiden.

Wat gaan we doen in 2023?

- Vier keer per jaar een afstemmingsoverleg faciliteren om te investeren in de relatie van het gemeentebestuur met het bestuur van de school
- Het ondersteunen van vier keer per jaar een regionaal educatief afstemmingsoverleg met betrokken partijen

Speerpunt 2: Werken aan verdere ontwikkeling van een integraal kind centrum
Binnen een IKC wordt gestreefd naar een samenhangend aanbod voor kinderen, dat een hele dag beslaat: onderwijs en ontspanning, samen leven en leren vinden er plaats. Ook is er aanbod voor 0- tot en met 13-jarigen. Het ontwikkelen van een IKC maakt het mogelijk om de didactische- en pedagogische doorgaande lijnen te realiseren, dit helpt bij het signaleren van achterstanden of risico's in de ontwikkeling van het kind.

Wat gaan we doen in 2023?

- Meedoen aan relevante netwerkbijeenkomsten voor kindcentra in ontwikkeling samen met directeur IKC, schoolleider, manager/directie kinderopvang
- Investeren in de relatie tussen gemeente en IKC directeur door vier keer per jaar een afstemmingsoverleg te houden
- Minimaal twee keer per jaar een overleg voeren met de directie van de kinderopvang en het gastbureau

Speerpunt 3: Werken aan het aanbieden van een (digi)taalhuis voor het terugdringen van laaggeletterdheid en voor het aanbieden van taalonderwijs aan anderstaligen.
Gelet op de vele buitenlandse werknemers die zich, mogelijk blijvend, vestigen op Vlieland, is het wenselijk taalonderwijs aan te bieden, zodat zij zich zo snel mogelijk thuis zullen voelen op ons eiland en naast het werk ook gemakkelijker deel kunnen nemen aan sociale en maatschappelijke activiteiten. Daarnaast willen ook wij aandacht schenken aan bestrijding van laaggeletterdheid op Vlieland.

Wat gaan we doen in 2023?

- In samenwerking met de bibliotheek een vragenlijst uitzetten om de behoefte aan (digi) taal educatie te peilen bij inwoners
- In overleg blijven met betrokkenen over de voortgang en het taalhuis nogmaals onder de aandacht brengen via communicatiekanalen

Overzicht uniforme beleidsindicatoren:

Verplichte beleidsindicatoren	Eenheid	Bronjaar	Vlieland	Nederland
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	2021	0	2.5
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	2021	0	nvt
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie(vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	2021	1,1%	nvt

Leeswijzer uniforme beleidsindicatoren:

Verplichte beleidsindicatoren	Toelichting
Absoluut verzuim	**Laatst bekende cijfers 2021. In dat jaar was er 0 verzuim. De jongere is niet ingeschreven bij een onderwijsinstelling en beschikt niet over een vrijstelling.** Bron: waar staat je gemeente
Relatief verzuim	
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie(vsv-ers)	**Laatst bekende cijfers 2021. In dat jaar waren er 1.1% vroegtijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers).** Bron: Waar staat je gemeente

Ramingen

	Rekening	Begroting		Meerjarenbegroting		
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Lasten	398.880	397.271	410.558	407.408	405.519	405.642
Baten	89.452	103.564	87.000	87.000	87.000	87.000
Saldo voor bestemming nadelig	-309.428	-293.707	-323.558	-320.408	-318.519	-318.642
Saldo voor bestemming voordelig	0	0	0	0	0	0
Toevoeging aan reserve	0	0	0	0	0	0
Onttrekking aan reserve	0	0	0	0	0	0
Saldo na resultaatbestemming	-309.428	-293.707	-323.558	-320.408	-318.519	-318.642

Samenstelling ramingen huidig jaar

	Lasten	Baten	Saldo
491 Huisvesting Onderwijs	302.256	87.000	-215.256
495 Gemeentelijk onderwijsbeleid	108.301	0	-108.301
Totaal	410.558	87.000	-323.558

Investeringen

	Rekening 2021	Begroting na wijziging 2022	Begroting 2023
Totaal	0	0	0

Programma 5: Cultuur en recreatie

Algemeen

Kunst en cultuur zijn noodzakelijke ingrediënten van een gezonde maatschappij waarin een mens tot bloei kan komen. Op Vlieland krijgt dat culturele leven vorm door vooral de inzet van vele vrijwilligers in onder meer de kerk, het Museum Tromp's Huys, Informatiecentrum De Noordwester, Podium Vlieland en Stelling 12H en door het werk van kunstenaars, musici en festivalorganisatoren.

Ons eiland kan bogen op een interessante geschiedenis en tradities maken deel uit van onze cultuur. Ook hierbij is de kleinschaligheid dát wat het typisch Vlielands maakt en wat we willen behouden.

Een gezond, welvarend en energiek eiland als Vlieland kan niet zonder een aantrekkelijk aanbod op het gebied van beweging en sport. Sport en beweging dragen bij aan gezondheid, het gevoel van welbevinden en eigenwaarde en het bevorderen van sociaal gedrag. We gaan daarom verder uitvoering geven aan het Sportakkoord en willen onderzoek laten doen naar de toekomstige sportbehoefte in relatie tot gebruik van ons sportcentrum. Daarbij moet ook onderzocht worden hoe we sport financieel bereikbaar houden voor iedereen.
Er wordt gestreefd naar een zo breed mogelijk aanbod van culturele en sportieve voorzieningen voor de inwoners van Vlieland welke voorzieningen tevens een onderdeel vormen van het toeristische aanbod ten behoeve van de gasten van Vlieland.

De gemeente streeft naar een zo veel mogelijk natuurlijke uitstraling van het openbaar groen, waarbij biodiversiteit voorop staat. Waar het kan wordt terughoudend gemaaid en gesnoeid, zodat planten en bomen hun natuurlijke gang kunnen gaan. Daar waar verkeersveiligheid in het gedrang komt en waar bepaalde planten de overhand beginnen te krijgen, wordt ingegrepen. In de bewoonde omgeving willen we een nette en verzorgde uitstraling van het openbaar groen, waarbij de waardevolle groenelementen, zoals bijvoorbeeld de bomen in de Dorpsstraat en het groen van de begraafplaats de nodige aandacht en verzorging krijgen.

Het gaat om de taakvelden:

- 5.1 sportbeleid en activering
- 5.2 sportaccommodaties
- 5.3 cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie
- 5.4 musea
- 5.6 media
- 5.7 openbaar groen en (openlucht)recreatie

Wat willen we bereiken?

Speerpunten

1. **Vanuit het preventieakkoord werken aan het bevorderen van gezond eten, meer en beter sporten, en bewegen aantrekkelijker maken voor iedereen**
2. **De samenwerking tussen relevante partijen stimuleren om op lokaal niveau het sporten te stimuleren**
3. **Kunst en cultuur in de gemeente stimuleren**
4. **Een nieuw maaibeleid opstellen**
5. **Het realiseren van een parkachtige strook tussen de Lutinelaan en de Drift**

Speerpunt 1: Vanuit het preventieakkoord werken aan het bevorderen van gezond eten, meer en beter sporten, en bewegen aantrekkelijker maken voor iedereen.
Genoeg bewegen helpt om risico's op zowel lichamelijke als geestelijke gezondheidsproblemen kleiner te maken.

Wat gaan we doen in 2023?

- Door middel van het uitzetten van vragenlijsten onderzoek doen naar de sportbehoefte en de betaalbaarheid hiervan voor iedereen
- Inzetten op de continuering van de inzet van de buurtsportcoach
- Met jongeren, buurtsportcoach en ondernemers in overleg gaan om zo te komen tot een passend aanbod voor ontspanning voor de jeugd in de leeftijdscategorie van circa 12 tot 18 jaar

Speerpunt 2: De samenwerking tussen relevante partijen stimuleren om op lokaal niveau het sporten aan te moedigen.
We willen samen met de sportvereniging, ondernemers, school en maatschappelijke organisaties de handen ineen slaan om de kracht van sport en bewegen de komende jaren beter te benutten.

Wat gaan we doen in 2023?

- In samenwerking met Stichting Recreatiebelangen Vlieland minimaal twee keer per jaar een afstemmingsoverleg plannen om een duurzame exploitatie van Flidunen te realiseren
- Uitvoering geven aan het sportbeleid en lokaal sportakkoord door in kaart te brengen waar de behoefte ligt van de lokale sport, welzijn- en onderwijsorganisaties. Dit door concreet de vraag te stelle: "Wat is er nodig om tot uitvoering te komen?"

Speerpunt 3: Stimuleren van kunst en cultuur in de gemeente
Het stimuleren van kunst en cultuur is zeer belangrijk voor de ontwikkeling van de inwoners. Het draagt bij aan individuele groei, geeft vorm aan samenwerking en zorgt voor deelname van inwoners aan de samenleving. De gemeente wil graag hieraan bijdragen door dit te stimuleren en te faciliteren, tradities in stand te houden en de unieke activiteiten van het eiland niet teloor te laten gaan.

Wat gaan we doen in 2023?

- Periodiek, maar tenminste tweemaal per jaar, in (bestuurlijk) overleg treden met museum Tromp's Huys
- In gesprek gaan met het onderwijs om te komen tot het stimuleren van cultuureducatie en -participatie als onderdeel van onderwijsverbreding op de Jutter
- Kleine evenementen in voor- en naseizoen stimuleren, naast een groot evenement als ITGWO
- Voor kleinschaligheid en kwaliteit kiezen en waardevolle tradities en (culturele) instellingen in stand houden
- In afstemming met het bestuur van de Sint Nicolaaskerk zorg dragen voor behoud en onderhoud van de kerk op Vlieland

Speerpunt 4: Opstellen van een nieuw maaibeleid
Het huidige maaibeleid is aan revisie toe. Er staat een aantal zaken in dat door regelgeving achterhaald is of niet aansluit op de werkwijze van de dienst en wensen van de burger.
Een aantal zaken moet anders, bijvoorbeeld het maaien rond het heliplatform, het maaien van de dijk rond de jachthaven, enzovoort. Voor dit soort locaties bestaan regels.
Het nieuwe beleid zal ook gebaseerd zijn op beeldkwaliteiten, zoals omschreven in de RAW bepalingen. Het dorp en woonwijken hebben bijvoorbeeld een andere beeldkwaliteit dan het buitengebied of de begraafplaats**.**

Wat gaan we doen in 2023?

- Het huidige maaibeleid actualiseren

Speerpunt 5: Het realiseren van een parkachtige strook tussen de Lutinelaan en de Drift
Volgens de wens van de bewoners gaan we een parkachtige strook aanleggen tussen de Lutinelaan en de Drift. Er kwamen veel klachten binnen over de huidige strook. De bomen die er staan zijn naaldbomen. Deze nemen veel zonlicht weg en geven veel overlast van naalden. De gemeente heeft een informatieavond gehouden, waarbij de wensen van de bewoners zijn geïnventariseerd. Een tuinarchitecte heeft een ontwerp gemaakt, waarin alle bewoners zich kunnen vinden. De aanleg zal in het voorjaar starten.
Kosten voor de aanleg zijn bij het schrijven van de begroting nog niet bekent. De tuinarchitecte komt met een aanlegplan, waarna er een begroting gemaakt kan worden. De raad zal hierover te zijner tijd geïnformeerd worden.

Wat gaan we doen in 2023?

- Uitvoering geven aan het tuinontwerp van een tuinarchitecte voor de strook tussen de Lutinelaan en de Drift

Verbonden partijen bij dit programma

Stichting Flidunen
Stichting Aanloophaven

Overzicht uniforme beleidsindicatoren:

Verplichte beleidsindicatoren	Eenheid	Bronjaar	Vlieland	Nederland
Niet-Sporters	%	2021		nvt

Leeswijzer uniforme beleidsindicatoren:

Verplichte beleidsindicatoren	Toelichting
Niet-Sporters	Geen data

Ramingen

	Rekening	Begroting		Meerjarenbegroting		
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Lasten	812.638	1.000.576	931.178	937.131	907.330	899.478
Baten	166.619	251.773	211.001	211.001	211.001	211.001
Saldo voor bestemming nadelig	-646.019	-748.803	-720.177	-726.130	-696.329	-688.477
Saldo voor bestemming voordelig	0	0	0	0	0	0
Toevoeging aan reserve	0	0	0	0	0	0
Onttrekking aan reserve	0	50.000	0	0	0	0
Saldo na resultaatbestemming	-646.019	-698.803	-720.177	-726.130	-696.329	-688.477

Samenstelling ramingen huidig jaar

		Lasten	Baten	Saldo
500	Openbaar bibliotheekwerk	75.000	0	-75.000
510	Sport	572.341	206.901	-365.440
515	Bevordering kunst- en cultuurparticipatie	24.400	0	-24.400
520	Musea, monumentenzorg, oudheidkunde	153.700	4.000	-149.700
530	Openbaar groen	105.737	100	-105.637
Totaal		931.178	211.001	-720.177

Investeringen

	Rekening 2021	Begroting na wijziging 2022	Begroting 2023
Totaal	0	0	0

Programma 6: Sociale voorzieningen en Maatschappelijke dienstverlening

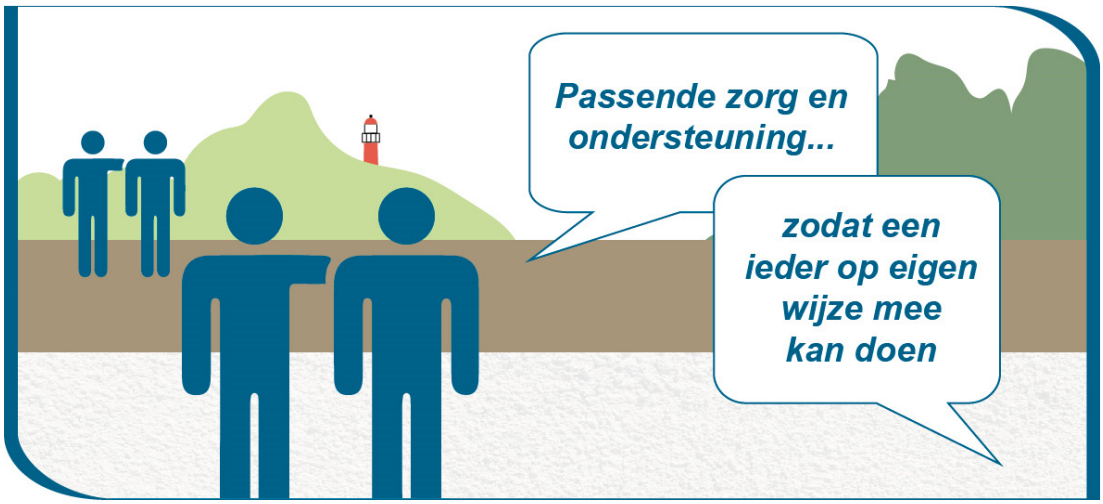

Algemeen

De domeinen WMO, Jeugdwet en Participatiewet vallen in operationele zin binnen de gemeenschappelijke regeling Dienst Sozawe NWF. Beleidsmatig gebeurt dat door middel van het intergemeentelijk Beleidsteam Sociaal domein Noardwest-Fryslân. Dit team zorgt ervoor dat de vier colleges en gemeenteraden in gemeenschappelijkheid de beste besluiten kunnen nemen voor hun inwoners. Het intergemeentelijke Beleidsteam Sociaal Domein werkt waar dat nodig is samen met de lokale gemeentelijke beleidsteams die betrokken zijn bij de terreinen cultuur, welzijn en gezondheid.

Actueel in het sociaal domein is de herijking Kadernota sociaal domein en het “werken vanuit de bedoeling” in combinatie met het versterken van de preventieve instrumenten en de keten.
In de Omgevingsvisie is als een leidend principe opgenomen dat de gemeente streeft naar een inclusieve samenleving waarbij we samen zorgen voor een mooie toekomst, waarvoor we samen verantwoordelijk zijn.

Het gaat om de taakvelden:

- 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie
- 6.2 Wijkteams
- 6.3 Inkomensregelingen
- 6.5 Arbeidsparticipatie
- 6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)
- 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+
- 6.72 Maatwerkdienstverlening 18-
- 6.81 Geëscaleerde zorg 18+
- 6.82 Geëscaleerde zorg 18-

Wat willen we bereiken?

Speerpunten

1. **Ieder kind mag zijn wie het is, ook als het een beperking heeft**
2. **Mensen zo lang mogelijk zelfstandig laten wonen en de kans geven om goed mee te doen in de maatschappij**
3. **Zoveel mogelijk inwoners hun plek laten vinden op de arbeidsmarkt**

Speerpunt 1: Ieder kind mag zijn wie het is, ook als het een beperking heeft

Als sociaal vertrekpunt in de Omgevingsvisie is gesteld dat de jeugd de toekomst heeft en dus veilig en gezond op mag en moet kunnen groeien op Vlieland.

Wat gaan we doen in 2023?

- Normaliseren.
  In het kader van het provinciebrede transformatieprogramma 'Foar Fryske Bern' is normaliseren beschreven als het omarmen en waarderen van variëteit en verschillen tussen kinderen. Daarmee wordt geaccepteerd dat iedereen anders is en dat opvoeden en opgroeien soms een worsteling is. Om deze omslag in het kijken naar kinderen te realiseren wordt in de directe omgeving van het kind ondersteuning ingezet.
- Ouderparticipatie
  De ouder is primair verantwoordelijk en werkt samen met de professionals. Ouders kunnen aanwezig zijn bij besprekingen van hun kind en hun ervaringskennis en gezinsomstandigheden delen. Het gebiedsteam benut deze kennis en zorgt voor draagvlak voor de aanpak bij de ouders.
- Domeinoverstijgende aanpak
  Door het versterken van de ketensamenwerking op de verschillende leefgebieden komt er samenhang en afstemming in de aanpak, zorg en ondersteuning. De integrale beoordeling leidt tot één kind/ één plan waarbij de hulp wordt ingezet op de combinatie van de onderwijsbehoefte en de zorgbehoefte van het kind.
- Onderzoeken of er voldoende gevarieerd ondersteuningsaanbod beschikbaar is buiten de door SDF ingekochte specialistische jeugdhulp
- Monitoren van het zorgaanbod provinciaal (SDF) om te kunnen innoveren
- Transformeren van de jeugdhulp naar een collectieve voorziening, dan wel het versterken van het voorliggend veld waarbij kinderen zich optimaal kunnen ontwikkelen en ouders gesteund worden bij het ouderschap
- Doorontwikkeling van het gebiedsteam conform de landelijke hervormingsagenda en het nieuwe bestuurlijke kader tot een stevig lokaal team 2.0.
  Daarbij is de triage goed op orde, wordt gewerkt aan het herstel van het gewone leven, gezinsgerichte werken en zelf hulpverlenen door goed opgeleide professionals, met juiste expertise, ruimte en mandaat en voldoende tijd om te leren en reflecteren.

Speerpunt 2: Mensen zo lang mogelijk zelfstandig laten wonen en de kans geven om goed mee te doen in de maatschappij

Doelstelling van de WMO is dat mensen zo lang mogelijk zelfstandig kunnen wonen en dat zij goed mee kunnen doen in de maatschappij. De ondersteuning van inwoners met een beperking, chronische psychische of psychosociale problemen vindt zo veel mogelijk plaats in de eigen vertrouwde leefomgeving. Als sociaal vertrekpunt in de Omgevingsvisie is vervolgens gesteld dat we eenzaamheid willen voorkomen en dat gebouwen en openbare ruimtes voor iedereen toegankelijk moeten zijn.

Wat gaan we doen in 2023?

- Een inclusieve samenleving faciliteren
  1. Uitvoeringsagenda “Grip op de Wmo” 2022-2024 ‘uitvoeren’. Juiste zorg op het juiste moment uit het juiste potje.
  2. De Kadernota Sociaal Domein herijken (visie en missie). Iedereen woont zo lang mogelijk zelfstandig thuis.
  3. De woonzorgvisie opstellen (i.c.m. de woonvisie). Ontwikkelen beleid voor de toekomstige ‘senioren’ en hun behoeften op het gebied van wonen en ondersteuning
- Mantelzorg ondersteunen
  Uitvoering geven aan de uitvoeringsagenda mantelzorgbeleid. Mantelzorgers zijn cruciaal in het zo lang mogelijk thuis blijven wonen en in het kunnen bieden van een dekkend zorglandschap. Zij verdienen onze ondersteuning.
- Vrijwilligerswerk ondersteunen
  Vrijwilligers zijn belangrijk voor de verbinding, solidariteit en de leefbaarheid in de samenleving. De gemeente stimuleert en faciliteert de juiste condities voor vrijwilligers zodat ze hun vrijwilligerswerk met plezier blijven doen.
- De toegankelijkheid van alle gebouwen en openbare ruimtes verbeteren.
- Het behouden van maatschappelijk werk
- Huiselijk geweld en mishandeling bestrijden
  1. participeren in SDF verband voor beleid op het gebied ‘Geweld in Afhankelijkheidsrelaties’ (GIA)
  2. contracten en subsidies in het kader van huiselijk geweld en kindermishandeling verlopen via SDF/ gemeente Leeuwarden (Veilig Thuis, Fier Fryslân)
- Zorgen dat mensen minder snel in een beschermde woonvorm terecht komen.
  Inzetten op ondersteuning en participatie van kwetsbare inwoners thuis in de wijk of buurt met als doel dat mensen minder snel in een beschermde woonvorm terecht komen

Speerpunt 3: Zoveel mogelijk inwoners vinden hun plek op de arbeidsmarkt
We streven een inclusieve arbeidsmarkt na. Zoveel mogelijk inwoners vinden daarom hun plek op de arbeidsmarkt. Ook als zij een beperking hebben. Betaald werk is een belangrijke voorspeller voor een economisch zelfredzaam bestaan.

Wat gaan we doen in 2023?

Prioriteit bij re-integratie naar betaald werk

- Wij zorgen dat de dienstverlening van de DIENST NWF en gemeenten in samenhang leidt tot goede resultaten van onze inwoners en dat zien we door een blijvende daling van het aantal uitkeringsgerechtigden in onze gemeente.
- Wij werken aan een aanvullend passend en gedifferentieerd instrumentarium om mensen voor wie werk nog niet op korte termijn haalbaar is, met kleine stappen dichterbij de arbeidsmarkt te brengen.

Bestaanszekerheid vergroten, ook na werkaanvaarding

- De gemeenteraden stellen in 2023 het Integrale Armoedebeleid 2023 – 2027 vast.
- Vroegsignalering van schulden blijft prioriteit en het minimabeleid zoals dat in 2022 is herijkt is de basis van het armoedebeleid.
- We willen bijdragen aan een stimulerende omgeving voor jongeren zodat zij zich optimaal ontwikkelen met het oog op een economisch onafhankelijke toekomst. Wij betrekken kinderen en jongeren bij het opstellen van beleid.
- Vanuit het Sociaal Domein zorgen wij ervoor dat wij bijdragen aan betaalbaar wonen, o.a. door de inzet van middelen en mogelijkheden vanuit het rijk in het kader van het terugdringen van energie-armoede en door de energie-transitie samen met corporaties nader vorm te geven.
- We volgen de herziening van de Participatiewet die moet leiden tot ‘meer menselijke maat’ nauwlettend. We zorgen dat waarden als bestaanszekerheid, complementariteit, iedereen kan werken, eigen verantwoordelijkheid en solidariteit verankerd worden in voorstellen aan de gemeentebesturen en zichtbaar zijn in de dienstverlening aan onze inwoners.

Leren en werken in je eigen regio: jongeren hebben perspectief in Noardwest-Fryslân
Voor een beter perspectief voor kwetsbare inwoners, onder wie de jongeren die uitstromen uit het Pro/VS – en MBO-1-onderwijs, leveren wij een bijdrage aan het regionale netwerk van de drie o’s: overheid, ondernemers en onderwijs. Deze drie o’s komen samen in de strategische ontwikkelprogramma’s het Waddenprogramma en in de (voorbereidingen) op de Regiodeal.

Verbonden partijen bij dit programma

Sociale Dienst Noord West Friesland
Centrumregeling Sociaal Domein Friesland
N.V. Gemeenschappelijke Kredietbank Friesland (Stichting Kredietbank Nederland)

Overzicht uniforme beleidsindicatoren:

Verplichte beleidsindicatoren	Eenheid	Bronjaar	Vlieland	Nederland
Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 – 64 jaar	2021	883,7	805,5
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	2020	0%	1%
Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	2020	0	6%
Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	2021	73%	70,4%
Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	2020	0%	2%
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	2021	14,4	nvt
Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15 – 64 jaar	2021	10	18
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	2021	6,6%	nvt
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	2021	geen data	nvt
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	2021	geen data	nvt
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 10.000 inwoners	2021	540	700

Leeswijzer uniforme beleidsindicatoren:

Verplichte beleidsindicatoren	Toelichting
Banen	
Jongeren met een delict voor de rechter	Bron: waar staat je gemeente
Kinderen in uitkeringsgezin	Bron: waar staat je gemeente
Netto arbeidsparticipatie	Bron: waar staat je gemeente
Werkloze jongeren	Bron: waar staat je gemeente
Personen met een bijstandsuitkering	Bron: waar staat je gemeente
Lopende re-integratievoorzieningen	**Cijfers van december 2021 per 1. 000 inwoners.** Bron: Waar staat je gemeente
Jongeren met jeugdhulp	Bron: Waar staat je gemeente
Jongeren met jeugdbescherming	Bron: waar staat je gemeente
Jongeren met jeugdreclassering	Bron: waar staat je gemeente
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Bron: waar staat je gemeente

Ramingen

	Rekening	Begroting		Meerjarenbegroting		
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Lasten	1.438.112	1.777.641	1.436.015	1.449.559	1.450.486	1.465.096
Baten	344.157	616.426	584.770	592.324	599.636	607.811
Saldo voor bestemming nadelig	-1.093.956	-1.161.216	-851.245	-857.235	-850.850	-857.285
Saldo voor bestemming voordelig	0	0	0	0	0	0
Toevoeging aan reserve	0	0	0	0	0	0
Onttrekking aan reserve	430.605	436.768	116.138	105.163	81.112	69.554
Saldo na resultaatbestemming	-663.350	-724.448	-735.107	-752.072	-769.738	-787.731

Samenstelling ramingen huidig jaar

		Lasten	Baten	Saldo
600	Sociale basisvoorzieningen	131.252	0	-131.252
610	1e lijns ondersteuning Wmo en Jeugd	131.355	0	-131.355
620	2e lijns ondersteuning participatie en inkomens	158.925	125.174	-33.751
630	2e lijns ondersteuning Wmo	218.277	8.769	-209.508
640	2e lijnsonderst. Jeugdwet en gemeent. jeugdbeleid	211.471	0	-211.471
650	Exploit. en ontwikkeling woonzorgcentrum Uiterton	584.735	566.965	-17.770
Totaal		1.436.015	700.908	-735.107

Investeringen

		Rekening 2021	Begroting na wijziging 2022	Begroting 2023
INV201935	Bouw nieuwe Boswijk	9.197.530	0	0
INV202021	Coll. warmte Bosw.pompen	1.135	0	0
INV202023	Coll. warmte Boswijk gebouw	1.044	0	0
INV202024	Coll. warmtep.bronnen leidingen	103.068	0	0
Totaal		9.302.777	0	0

Programma 7: Volksgezondheid en milieu

Algemeen
Het programma Volksgezondheid en Milieu gaat over de openbare gezondheidszorg volgens de Wet collectieve preventie volksgezondheid (Veiligheidsregio Friesland), de Jeugdgezondheidszorg, afvalverwijdering- en verwerking, riolering, milieubeheer (de kwaliteit van de bodem, de beheersing van geluidshinder, verplaatsing van milieuhinderlijke bedrijven, ongediertebestrijding), lijkbezorging en de begraafplaats.

Ook duurzaamheid behoort tot dit programma. Het ambitiemanifest over dat onderwerp bleek niet langer realistisch. We willen ons samen met de Vlielanders richten op haalbare duurzaamheidsmaatregelen. De opgave is fors, maar we zien kansen: de nieuwbouw van woningen, de grote betrokkenheid van en de verschillende initiatieven uit de samenleving.

Voor de komende collegeperiode zal een nieuw Uitvoeringsprogramma Duurzaamheid worden vastgesteld. Jaarlijks wordt over de stand van zaken van de uitvoering van dit programma gerapporteerd aan de raad, waarbij ook noodzakelijk gebleken aanpassingen worden voorgesteld.

Het gaat om de taakvelden:
- 7.1 volksgezondheid
- 7.2 riolering
- 7.3 afval
- 7.4 milieubeheer
- 7.5 begraafplaatsen en crematoria

Wat willen we bereiken?

Speerpunten
1. **Beschermen Volksgezondheid en voorkomen van wateroverlast**
2. **Uitvoeren maatregelen water en riool volgens het MJOP**
3. **Verduurzaming van Vlieland**
4. **Verduurzaming van gemeentelijke gebouwen**
5. **Een veilige en efficiënte afvalinzameling**

Speerpunt 1: Beschermen Volksgezondheid en voorkomen van wateroverlast
Eind 2023 loopt het huidige, vierde, rioleringsplan af. Om te blijven voldoen aan de wettelijke zorgplichttaken van de gemeente te weten: beschermen van de volksgezondheid en het milieu, voorkomen van wateroverlast en voorkomen of beperken van structureel nadelige gevolgen van een hoge of lage grondwaterstand, moeten we bepalen hoe we dit in de komende jaren aanpakken.

Wat gaan we doen in 2023?

- Een nieuw programma 'water en riolering' maken, waarbij we ook kijken naar klimaatadaptatie

Speerpunt 2: Uitvoeren maatregelen water en riool volgens het MJOP
Jaarlijks wordt het MJOP, dat volgt uit het Gemeentelijke Rioleringsplan, bijgesteld. Hieruit vloeien de maatregelen voor het komend jaar voort.

Wat gaan we doen in 2023?

- Een deel van het riool in de Midscheeps vernieuwen (in combinatie met het MJOP wegen)
- Maatregelen uitvoeren ter bestrijding van de wateroverlast op het sportveld
- De laatste rioolaansluitingen in het voetpad langs de dijk verleggen naar de Dorpsstraat
- Een extra actie houden op het gebied van het vasthouden en (her)gebruiken van hemelwater en/of besparing van drinkwater

Speerpunt 3: Verduurzaming Vlieland
Met het ondertekenen van het nationaal Klimaatakkoord zijn afspraken gemaakt om de bebouwde omgeving te verduurzamen. Voor de gemeente ligt de basis bij de vaststelling van de Transitie Visie Warmte 1.0 Vlieland die in december 2021 door de raad is vastgesteld. Hierin wordt op hoofdlijnen richting gegeven aan wat we tot 2030 gaan doen. Dit dient meer te worden geconcretiseerd voor de komende jaren. Echter verduurzaming gaat verder dan alleen de bebouwde omgeving, dat is benoemd in de Nota duurzaamheid die eind 2022 aan de raad wordt voorgelegd.

Wat gaan we doen in 2023?

- Een nieuw meerjarenuitvoeringsprogramma duurzaamheid opstellen met een jaarlijks evaluatiemoment. In dit programma zijn ook de projecten uit het Programma Waddeneilanden van de thema's duurzame energie en circulaire economie opgenomen
- Uitvoering geven aan de projecten zoals benoemd in het meerjarenuitvoeringsprogramma duurzaamheid

Speerpunt 4: Verduurzaming gemeentelijke gebouwen
De rijksoverheid stelt eisen aan de energieprestaties van gemeentelijk vastgoed. Verduurzaming van de gemeentelijke gebouwen is, zeker gezien de huidige energiekosten, een opgave. Belangrijke stap is inzicht krijgen in wat nodig is en wat de kosten zijn.

Wat gaan we doen in 2023?

- Een advies voorleggen aan de gemeenteraad over verduurzaming van de gemeentelijke gebouwen (zie ook hoofdstuk kapitaalgoederen)

Speerpunt 5: Een veilige en efficiënte afvalinzameling
De afvalinzameling op het eiland is versnipperd. Deels wordt de afval ingezameld met losse containers en een vuilniswagen en deels middels ondergrondse afvalcontainers. Dit kan beter en efficiënter. De vuilpers op de gemeentewerf is ook aan vervanging toe. In 2022 besloot de gemeenteraad hiervoor de financiële middelen naar voren te halen. Naar verwachting wordt de nieuwe pers in het voorjaar geïnstalleerd.

Wat gaan we doen in 2023?

- Een plan voorleggen aan de gemeenteraad over de toekomst van de afvalinzameling
- In het voorjaar de nieuwe vuilpers in gebruik nemen

Verbonden partijen bij dit programma

Fryske Utfieringstsjinst Miljeu en Omjouwing (FUMO)
N.V. Afvalsturing Friesland (Omrin)
N.V. Fryslân Miljeu Noordwest

Overzicht uniforme beleidsindicatoren:

Verplichte beleidsindicatoren	Eenheid	Bronjaar	Vlieland	Nederland
Omvang huishoudelijk restafval	Kg/inwoner	2019	573	161
Hernieuwbare elektriciteit	%	2021	18,8%	26,9%

Leeswijzer uniforme beleidsindicatoren:

Verplichte beleidsindicatoren	Toelichting
Omvang huishoudelijk restafval	**Laatst bekende cijfers 2019. In die periode was er 573 kg per inwoner huishoudelijk restafval.** **Dit cijfer geeft in onze gemeente altijd een vertekend beeld omdat er door het toerisme veel meer afval per inwoner ontstaat als elders.** Bron: waar staat je gemeente
Hernieuwbare elektriciteit	Bron: waar staat je gemeente

Ramingen

	Rekening	Begroting		Meerjarenbegroting		
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Lasten	1.419.662	1.236.205	1.305.344	1.280.909	1.276.430	1.324.636
Baten	866.602	990.916	1.033.920	940.538	957.730	986.145
Saldo voor bestemming nadelig	-553.059	-245.289	-271.424	-340.371	-318.700	-338.491
Saldo voor bestemming voordelig	0	0	0	0	0	0
Toevoeging aan reserve	18.000	0	0	0	0	0
Onttrekking aan reserve	555.968	176.115	78.000	113.000	98.000	118.000
Saldo na resultaatbestemming	-15.092	-69.174	-193.424	-227.371	-220.700	-220.491

Samenstelling ramingen huidig jaar

		Lasten	Baten	Saldo
700	Openbare gezondheidszorg	89.969	30.000	-59.969
730	Huishoudelijk afval	279.832	353.000	73.168
740	Bedrijfsafval	245.248	253.000	7.752
750	Rioleringen	274.035	374.820	100.785
760	Milieubeheer	89.597	0	-89.597
770	Duurzaamheid	262.256	80.000	-182.256
780	Ongedierebestrijding en afvoeren kadavers	3.113	0	-3.113
790	Lijkbezorging en begraafplaats	61.294	21.100	-40.194
Totaal		1.305.344	1.111.920	-193.424

Investeringen

		Rekening 2021	Begroting na wijziging 2022	Begroting 2023
INV202041	Aanpassingen milieustraat veiligheid HH	9.247	0	0
INV202042	Aanpassingen milieustraat veiligheid BA	3.490	0	0
INV202110	Riool Badweg Molenglop	38.108	0	0
INV202120	Pomp rioolgemaal Lutinelaan vervanging	26.515	0	0
INV202121	Riolering WdeV Boereglop Lutinelaan	8.780	250.000	0
INV202122	Riool Berkenlaan	8.230	150.000	0
INV202231	Riool en hemelw.vrz.Boswijk	0	105.000	0
INV202232	Vuilpers HH	0	119.790	0
INV202233	Vuilpers BA	0	45.210	0
Totaal		94.370	670.000	0

Programma 8: Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

Algemeen
De Woonvisie 2018 is opgenomen in de Omgevingsvisie die door de raad op 24 mei 2022 is vastgesteld. In de Omgevingsvisie is aangegeven dat de Woonvisie zal worden opgevolgd door een Programma Wonen. In het derde kwartaal van 2022 zal met dit Programma een begin worden gemaakt. Onderdeel van het Programma wordt ook de wettelijk vereiste Woonzorgvisie.

Op 1 januari 2023 treedt naar alle waarschijnlijkheid de Omgevingswet in werking. Daarmee verandert het volledige speelveld van de ruimtelijke ordening. De gemeente Vlieland anticipeert hier al meerdere jaren op. Vóór de inwerkingtreding en na de inwerkingtreding moet nog het nodige worden gedaan. Met de meeste zaken is al een begin gemaakt of zijn we al een eind op weg.

Vlieland moet een eiland blijven met een eigen gemeenschap, waarvan de samenstelling in balans is, waar goed geleefd kan worden, waar mensen met aandacht en zorg voor elkaar samenleven, dat bereikbaar blijft, waar recreanten naar draagkracht van het eiland worden ontvangen in een natuurlijke omgeving die robuust is, waar de biodiversiteit floreert en waar mens en dier samen in een gezonde en duurzame omgeving kunnen blijven leven.

Het gaat om de taakvelden:
- 8.1 fysieke leefomgeving
- 8.3 wonen en bouwen

Wat willen we bereiken?

Speerpunten
1. **Het opstellen van een programma Wonen, inclusief een Woonzorgvisie**
2. **Het opstellen van het omgevingsplan, inclusief een milieueffectrapportage**
3. **Het verder implementeren van de Omgevingswet**
4. **Het leren werken met de Wet kwaliteitsborging**
5. **Het blijven samenwerken met andere Waddeneilanden en ketenpartners voor wat betreft de implementatie van de Omgevingswet**
6. **Het opstellen en uitvoeren van het programma biodiversiteit**
7. **Inzet voor de programmalijn “Goed Wonen & Leven” van Programma Waddeneilanden**

Speerpunt 1: Het opstellen van een programma Wonen, inclusief een Woonzorgvisie
In januari 2018 heeft de raad een Woonvisie vastgesteld. Deze Woonvisie is voor het college sturend voor de keuzes in de volkshuisvesting en de ruimtelijke ontwikkelingen op het gebied van woningbouw. In de Omgevingsvisie is aangegeven dat de Woonvisie zal worden opgevolgd door een Programma Wonen. Onderdeel van het Programma wordt ook de wettelijk vereiste Woonzorgvisie.

In de afgelopen paar jaar is voor Vlielandse begrippen veel gebouwd. Voor de komende jaren staan nog meer forse bouwplannen op stapel. Bij veel van die bouwplannen worden ook woonruimte en ruimte voor personeelshuisvesting gerealiseerd. Daarnaast zijn er binnen de dorpsgrenzen nog een paar locaties denkbaar waar transformatie naar woningbouw plaats kan vinden. Het is belangrijk na te gaan wat nadien, nadat al die bouwplannen en transformaties hebben plaatsgehad, nog de behoefte naar woonruimte zal zijn, rekening houdend met bevolkingsprognoses en andere ontwikkelingen die van invloed zijn op het aantal bewoners van het eiland. Dat zal in het Programma Wonen nadrukkelijk aan de orde komen.

Het is van belang voldoende woningen op Vlieland te realiseren die het voor gezinnen met kinderen mogelijk maken op Vlieland te blijven of zich er te vestigen. Daarnaast (en deels daarmee gecombineerd) is er een gebrek aan passende woonruimte voor starters en middenkaderberoepen in onderwijs, zorg, horeca/toerisme en (semi-) overheid. De vraag is hoe de situatie zal zijn na de realisatie van alle bouwplannen. Bijkomende vraag daarbij is ook wie de toekomstige inwoners van Vlieland zijn en moeten zijn.

Ook de wijze waarop de bestaande woningvoorraad wordt gebruikt, blijft aandachtspunt in het licht van het tekort aan woonruimten voor degenen die economisch-maatschappelijk aan het eiland gebonden zijn. In 2021 is begonnen met een inventarisatie van het oneigenlijk woninggebruik en er wordt gekeken naar een aanpak daarvan. Omdat dit een problematiek is die op alle eilanden speelt, is dit ondergebracht in het Programma voor de Wadden om te kijken of we hier gezamenlijk qua kennis en ervaring een goede aanpak in kunnen bewerkstelligen. Ook dat zal onderdeel van het programma Wonen worden.

Wat gaan we doen in 2023?

- Met de raad en de bevolking discussiëren over het wonen binnen het proces van het programma
- Ketenpartners betrekken bij het proces van het programma
- Het programma wonen opstellen

Speerpunt 2: Het opstellen van het omgevingsplan, inclusief een milieueffectrapportage
In 2022 lopen een paar bestemmingsplanprocedures af. Dat zijn de laatste bestemmingsplannen. Vanaf eind 2022 en begin 2023 moeten procedures worden ingezet die rekening houden met de inwerkingtreding van de Omgevingswet en het overgangsrecht dat daarin is genoemd. De gemeente moet vanaf 1 januari 2023 kunnen werken met het tijdelijke omgevingsplan.

Daarnaast wordt in 2023 verder gewerkt aan de implementatie van de Omgevingswet die op 1 januari 2023 in werking treedt. Dat betekent onder meer het opstellen van het omgevingsplan. Ten behoeve van dat omgevingsplan wordt in 2023 gewerkt aan de afronding van de cultuurhistorische waardenkaart en de archeologische beleidsadvieskaart, het kwaliteitsdocument en de aanpassing van de gemeentelijke verordeningen.
Bij de Omgevingsvisie is bewust gekozen om geen milieueffectrapportage op te stellen en dat pas te doen bij het omgevingsplan. Reden daarvoor was dat er geen kaderstellende uitspraken in de visie zijn gedaan, en uit kostenoverweging. Uit de praktijk blijkt dat de Commissie voor de milieueffectrapportage gemeenten die die keuze hebben gemaakt, alsnog vergen om ook op visieniveau zaken uit te zoeken en deel uit te laten maken van de milieueffectrapportage. Eerder beleid is nooit onderzocht op de milieueffecten en dus moet dat volgens de Commissie nu alsnog. Dat betekent het nodige, onverwachte extra werk. In 2023 willen we het proces van de rapportage afronden.

Wat gaan we doen in 2023?

- Met de raad en bevolking elementen uit het omgevingsplan bespreken
- Ketenpartners betrekken bij het proces
- Het omgevingsplan en de milieueffectrapportage minimaal tot de voorontwerpfase opstellen
- De cultuurhistorische waardenkaart en de archeologische beleidsadvieskaart, het kwaliteitsdocument en de aanpassing van de gemeentelijke verordeningen afronden

Speerpunt 3: Het verder implementeren van de Omgevingswet
In de Omgevingswet komt een sterkere nadruk te liggen op toezicht en handhaving. Dit betekent onder meer structurele controles door toezichthouders op de naleving van de wetgeving. De controles richten zich op het plaatsen en gebruiken van bouwwerken zonder de vereiste omgevingsvergunning dan wel de controle dat in overeenstemming met vergunningen wordt gebouwd. Ook wordt de naleving op de huisvestingsverordening gecontroleerd. Hiervoor maken we gebruik van zowel externe als interne toezichthouders.
Voorts zijn er naast het instrumentarium onder de Omgevingswet nog veel meer zaken die vóór de inwerkingtreding in gang gezet moeten worden. Te denken valt aan de hele digitale omgeving, het in staat zijn vergunningen te verlenen, de dienstverlening dicht bij de burger te houden, hoe om te gaan met participatie, het aanpassen van de interne organisatiestructuur, en dergelijke. Dit heeft allemaal raakvlak met de breedte van de fysieke leefomgeving. Voor al deze zaken is al het nodige tot stand gekomen. In 2023 wordt daarmee gewerkt en wordt gekeken of alles ook gaat zoals we hebben bedacht. Het is zaak tijdig bij te sturen waar dat nodig is of het dynamisch instrumentarium daarop aan te passen. De eerste jaren onder de Omgevingswet zal het vooral nodig zijn om te leren en ervaringen op te doen.

Wat gaan we doen in 2023?

- De verplichte implementatie afronden vóór de inwerkingtreding van de Omgevingswet
- In samenwerkingen toewerken naar de inwerkingstredingsdatum
- Leren en ervaring opdoen met het werken onder de Omgevingswet in het eerste jaar 2023

Speerpunt 4: Het leren werken met de Wet kwaliteitsborging
In 2022 treedt ook de Wet kwaliteitsborging in werking. Dat betekent dat het bouwtechnisch bouwtoezicht volledig wordt geprivatiseerd. De gemeente krijgt hierin vooral een repressieve toezichthoudende en controlerende taak. Dit gaat voor Bouw- en woningtoezicht een belangrijke verandering met zich meebrengen. Voor het technisch bouwtoezicht en de bouwcontroles wordt tot

dusver externe deskundigheid ingezet. Voor 2023 zal dit vooreerst worden voortgezet. Het is belangrijk om in het eerste jaar te kijken wat de gevolgen zijn en ervaring op te doen. Daarna kunnen gerichtere keuzes worden gemaakt.

Wat gaan we doen in 2023?

- De werkwijze van 2022 eerst voortzetten en ervaringen opdoen
- Aan de hand van de ervaringen het 'Vlielandse' proces verfijnen

Speerpunt 5: Het blijven samenwerken met andere Waddeneilanden en ketenpartners voor wat betreft de implementatie van de Omgevingswet

De gemeente is samen met de andere Friese Waddeneilanden vertegenwoordigd in een werkgroep die provinciebreed de nieuwe ruimtelijke adviescommissie onderzoekt. Hierin wordt gekeken in hoeverre het mogelijk is om tot een eiland-specifieke adviescommissie te komen met inbreng van lokale deskundigheid.

Wat gaan we doen in 2023?

- Binnen de provinciale werkgroep ruimtelijke adviescommissie streven naar een 'eilander' commissie
- Blijven samenwerken in meerdere verbanden aan de implementatie van de Omgevingswet en het afstemmen van beleidsterreinen

Speerpunt 6: Het opstellen en uitvoeren van het programma biodiversiteit

In 2022 is een begin gemaakt met het opstellen van een programma Biodiversiteit. Dit programma moet in 2023 worden vastgesteld en tot uitvoering worden gebracht.

Wat gaan we doen in 2023?

- Het programma Biodiversiteit afronden

Speerpunt 7: Inzet voor de programmalijn "Goed Wonen & Leven" van Programma Waddeneilanden

De gezamenlijke eilanden werken samen aan het programma Waddeneilanden zoals eerder vermeld in deze begroting. Het ziet toe op vijf programmalijnen waarvan dit er één is

Wat gaan we doen in 2023?

- Deelnemen aan de werkgroep "Goed Wonen & Leven" ten behoeve van de uitvoering van Programma Waddeneilanden
- Een bijdrage leveren aan projecten die voortkomen uit bovenstaand programma

Verbonden partijen bij dit programma

Welstandszorg Hûs en Hiem

Overzicht uniforme beleidsindicatoren:

Verplichte beleidsindicatoren	Eenheid	Bronjaar	Vlieland	Nederland
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	2021	11,6	8,9
Demografische druk	%	2021	52,2%	70.3%

Leeswijzer uniforme beleidsindicatoren:

Verplichte beleidsindicatoren	Toelichting
Nieuw gebouwde woningen	Bron: waar staat je gemeente
Demografische druk	Bron: waar staat je gemeente

Ramingen

	Rekening	Begroting		Meerjarenbegroting		
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Lasten	334.795	384.477	302.188	310.101	318.585	327.442
Baten	220.490	52.400	90.400	90.400	90.400	90.400
Saldo voor bestemming nadelig	-114.305	-332.077	-211.788	-219.701	-228.185	-237.042
Saldo voor bestemming voordelig	0	0	0	0	0	0
Toevoeging aan reserve	0	0	0	0	0	0
Onttrekking aan reserve	0	100.000	0	0	0	0
Saldo na resultaatbestemming	-114.305	-232.077	-211.788	-219.701	-228.185	-237.042

Samenstelling ramingen huidig jaar

		Lasten	Baten	Saldo
800	Ruimtelijke ordening	209.768	0	-209.768
810	Bouw- en woningtoezicht	83.421	90.000	6.579
820	gemeentelijke gebouwen niet voor publieke dienst	9.000	0	-9.000
830	Volkshuisvesting	0	400	400
Totaal		302.188	90.400	-211.788

Investeringen

	Rekening 2021	Begroting na wijziging 2022	Begroting 2023
Totaal	0	0	0

Programma 9: Financiering en Algemene Dekkingsmiddelen

Algemeen
Het programma Algemene dekkingsmiddelen en financiering gaat over de treasuryfunctie, aandelen, de algemene uitkering uit het gemeentefonds, algemene baten en lasten zoals stelposten voor onvoorzien, de waardering van onroerende zaken (WOZ), de opbrengsten van algemene gemeentelijke belastingen: ozb, baatbelasting, woonforensenbelasting, toeristenbelasting, hondenbelasting, reclamebelasting, precariobelasting, de lasten die betrekking hebben op de heffing en invordering van de hiervoor genoemde belastingen.

De onttrekkingen en toevoegingen aan de reserves worden zo veel als mogelijk is verantwoord bij het programma waar de reserve betrekking op heeft.

Het gaat om de taakvelden:
- 0.5 treasury
- 0.61 OZB woningen
- 0.62 OZB niet-woningen
- 0.64 belastingen overig
- 0.7 algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds
- 0.8 overige baten en lasten

Wat willen we bereiken?

Speerpunten
1. **Actuele beleidstukken financiën**
2. **Een efficiënte oplegging en inning van toeristenbelasting**

Speerpunt 1: Actuele beleidstukken financiën
Door middel van verschillende nota's en verordeningen heeft de raad invloed op het financiële proces bij de gemeente. Deze beleidsstukken moeten regelmatig worden geactualiseerd.

Wat gaan we doen in 2023?
- De financiële verordening en aanverwante beleidsstukken actualiseren

Speerpunt 2: Een efficiënte oplegging en inning van toeristenbelasting
De gemeenten Terschelling en Vlieland willen samen het heffen en innen van toeristenbelasting efficiënter maken. De belangrijkste reden voor deze omslag is het ontzorgen van de logiesverstrekkers maar zeker ook de wens om een beter en vroeger inzicht in het aantal overnachtingen te krijgen.

De gemeenten verkennen op dit moment de mogelijkheden. Er wordt gedacht aan een systematiek waarbij heffing kan plaatsvinden bij de toerist/bezoeker zelf, waarbij deze verantwoordelijk is voor het betalen van de belasting. Bovendien wordt in deze variant het profijtbeginsel toegepast: de gebruikers van de voorzieningen betalen zelf rechtstreeks hun verschuldigde belasting aan de gemeente. Een alternatief scenario is om rederij Doeksen in te zetten. Doeksen exploiteert de veerbootverbinding vanuit Harlingen. Aangezien binnenkomst en vertrek voor een groot deel van de bezoekers via deze veerverbindingen plaatsvindt, kan Doeksen een centrale rol spelen bij de toeristenbelasting.

Wat gaan we doen in 2023?

- Een projectleider aanstellen voor het project
- De aanbesteding van het project voorbereiden

Verbonden partijen bij dit programma

N.V. Bank Nederlandse Gemeenten

Overzicht uniforme beleidsindicatoren:

Verplichte beleidsindicatoren	Eenheid	Bronjaar	Vlieland	Nederland
Gemiddelde WOZ waarde	Duizend euro	2021	307	290
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	In Euro's	2021	512	733
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In Euro's	2021	693	810

Leeswijzer uniforme beleidsindicatoren:

Verplichte beleidsindicatoren	Toelichting
Gemiddelde WOZ waarde	Bron: waar staat je gemeente
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	

Ramingen

	Rekening	Begroting		Meerjarenbegroting		
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Lasten	1.108.687	863.614	652.089	888.758	1.091.179	1.319.035
Baten	6.426.571	6.592.808	7.099.748	7.315.968	7.610.947	7.376.894
Saldo voor bestemming nadelig	0	0	0	0	0	0
Saldo voor bestemming voordelig	5.317.884	5.729.194	6.447.659	6.427.210	6.519.769	6.057.858
Toevoeging aan reserve	19.259	300.353	900.000	0	0	0
Onttrekking aan reserve	71.935	567.276	900.000	0	0	0
Saldo na resultaatbestemming	5.370.560	5.996.116	6.447.659	6.427.210	6.519.769	6.057.858

Samenstelling ramingen huidig jaar

		Lasten	Baten	Saldo
900	Beleggingen en financieringsresultaat	35.095	38.966	3.871
920	Uitkeringen gemeentefonds c.a.	0	4.128.000	4.128.000
930	onvoorziene uitgaven en budgetruimte	280.200	0	-280.200
940	Gedetacheerd personeel en werken voor derden	213.248	172.882	-40.366
950	Wet WOZ en heffen en invorderen belastingen	123.546	0	-123.546
970	Gemeentelijke belastingen algemene middelen	0	2.759.900	2.759.900
990	Mutaties van reserves	900.000	900.000	0
Totaal		1.552.089	7.999.748	6.447.659

Investeringen

	Rekening 2021	Begroting na wijziging 2022	Begroting 2023
Totaal	0	0	0

Paragrafen

Paragraaf 1
Lokale heffingen

Inleiding
In deze paragraaf staat het beleid van de gemeente Vlieland voor de lokale heffingen 2023. De kaders waarbinnen dit beleid zich moet bevinden zijn de Gemeentewet en Wet waardering onroerende zaken (Wet WOZ).
Volgens het Besluit Begroting en Verantwoording provincie en gemeenten (BBV), artikel 10, bevat de paragraaf lokale heffingen ten minste:

- de geraamde inkomsten
- het beleid voor de lokale heffingen
- een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen, waarin inzichtelijk wordt gemaakt:
  - de berekening van tarieven van heffingen, die hoogstens kostendekkend mogen zijn, waarbij de geraamde baten de ter zake geraamde lasten niet overschrijden
  - de beleidsuitgangspunten die ten grondslag liggen aan deze berekeningen
  - de uitgangspunten die bij de tariefstelling worden gehanteerd
- een aanduiding van de lokale lastendruk
- een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid

Conform BBV nemen gemeenten in de paragraaf lokale heffingen een overzicht van baten en lasten van kostendekkende onderdelen op.

In het begrotingsjaar is 39% van onze inkomsten afkomstig uit gemeentelijke heffingen. Deze paragraaf geeft een overzicht van de diverse lokale heffingen en belastingen op hoofdlijnen. Hiermee ontstaat inzicht in de lokale lastendruk, wat van belang is voor de integrale afweging tussen enerzijds beleid en anderzijds inkomsten. Tevens wordt weergegeven welk beleid de gemeente in het begrotingsjaar zal voeren ten aanzien van de lokale heffingen en de kwijtschelding hiervan. Er is uitgegaan van een stijging van 3% inflatiecorrectie in het begrotingsjaar en 1,5% per jaar in de jaren daarna van de overige algemene gemeentelijke belastingen. In de kadernota 2021 is besloten tot een jaarlijkse indexering van 1,5% echter geven de inflatiecijfers op dit moment aanleiding om in ieder geval in het begrotingsjaar met meer dan 1,5% te verhogen. Uit de mei circulaire van het gemeente fonds blijkt ook dat de gemiddelde gemeentelijk woonlasten met 3% zijn gestegen van 2021 op 2022, hier sluiten wij ons dus bij aan. Ook de tarieven voor Afvalstoffenheffing, Reinigingsrechten bedrijven, Bouwleges, leges burgerzaken en Begrafenisrechten en de rioolrechten zijn verhoogd. Vergelijkingen met de belastingtarieven in andere gemeenten, de lokale lastendruk en de woonlasten zijn te vinden op de website van het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) van de Rijksuniversiteit Groningen (www.coelo.nl) en van de Vereniging Nederlandse Gemeenten (www.waarstaatjegemeente.nl).

Begripsbepaling
De gemeentelijke belastingen bestaan uit algemene belastingen, bestemmingsheffingen en retributies.

- De algemene belastingen komen ten goede aan algemene middelen van de gemeente. De gemeenteraad bepaalt waarvoor deze opbrengsten worden ingezet. Onder de algemene belastingen vallen onder andere de onroerende zaakbelastingen, de toeristenbelasting, de forensenbelasting, de hondenbelasting en de precariobelasting.

- De afvalstoffenheffing en rioolheffing zijn zogenaamde bestemmingsheffingen. Voor deze heffingen geldt dat de gemeente niet meer mag heffen dan de begrote kosten die gedekt worden met de heffing.
- De belangrijkste retributies zijn de leges, vergoedingen voor een bij de gemeente aangevraagde dienst. Zo betalen inwoners een bijdrage voor het aanvragen van een paspoort of een (omgevings)vergunning. Ook voor de leges geldt dat deze niet meer dan kostendekkend mogen zijn.

Gemeentelijke belastingen

De geraamde OZB opbrengsten van 2023 en volgende jaren zijn verhoogd met de prijsindexatie (inflatie) van 3%.
Dit geldt eveneens voor de overige belastingen (hondenbelasting, precariobelasting, forensenbelasting, toeristenbelasting en precariobelasting).

Belasting, heffing en leges

Belasting/heffing/leges	2021 Werkelijk	2022 Begroot	2023 Begroot	2024 Begroot	2025 Begroot	2026 Begroot
Ozb niet-woningen Gebruiker vanaf 2023	335.931	344.000	191.800	194.700	197.600	200.600
Ozb niet-woningen Eigenaar vanaf 2023	0	0	170.500	173.100	175.700	178.300
Ozb woningen	310.197	297.000	317.700	322.500	327.300	332.200
Baatbelasting riolering recreatiewoningenterrein	490	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000
Woonforensenbelasting	262.680	219.000	223.300	226.600	230.000	233.500
Toeristenbelasting	1.610.027	1.737.000	1.789.400	1.816.200	1.843.400	1.871.100
Hondenbelasting	15.483	16.300	16.600	16.800	17.100	17.400
Precariobelasting	41.377	43.300	44.600	45.300	46.000	46.700
Afvalstoffenheffing	327.195	330.000	352.000	352.000	352.000	352.000
Reinigingsheffing bedrijven	184.213	195.000	209.000	209.000	209.000	209.000
Rioolheffing	194.735	214.200	220.500	231.525	243.101	255.256
Leges Algemeen	120.400	108.000	112.000	112.000	112.000	112.000
Registratie woningzoekenden	1.276	400	400	400	400	400
Leges fysieke leefomgeving/omgevingsvergunningen	219.214	52.000	90.000	90.000	90.000	90.000
Lijk bezorgings- en grafrechten	19.104	14.500	21.000	21.000	21.000	21.000
	3.642.323	3.576.700	3.764.800	3.817.125	3.870.601	3.925.456

Onroerendezaakbelasting

De onroerendezaakbelasting (OZB) genereert de op één na hoogste belastingopbrengst. De OZB bestaat uit een eigenarenbelasting (voor woningen en voor niet-woningen) en een gebruikersbelasting (voor niet-woningen). De gemeente bepaalt het bedrag dat de belastingplichtigen moeten betalen op basis van de waarde van de onroerende zaak. De waarderingsgrondslagen worden periodiek vastgesteld, volgens de regels in de Wet Waardering Onroerende Zaken (Wet WOZ).

In deze programmabegroting 2023 wordt uitgegaan van een inflatoire opbrengststijging van 3% en een uitbreiding van het aantal WOZ objecten door nieuwbouw. De feitelijke tariefontwikkeling is afhankelijk van de waardeontwikkeling van de onroerende zaken in de gemeente. Definitieve tarief voorstellen voor 2023 worden voorgelegd bij behandeling van de verordening OZB in de raadsvergadering van uiterlijk december 2022.

Precariobelasting

De opbrengsten worden verhoogd met met 3% inflatiecorrectie. Het algemene tarief voor terrassen en winkeluitstallingen bedraagt voor 2023 € 55,82 per m2.

Toeristenbelasting

De opbrengsten toeristenbelasting worden met ingang van 2023 verhoogd met 3% inflatiecorrectie. Dit zal leiden tot een tarief van € 2,11 in 2023. Bij de meerjarenramingen wordt er vanuit gegaan dat er geen wijziging zal zijn in het aantal overnachtingen. De forensenbelasting volgt de toeristenbelasting en wordt met het zelfde percentage verhoogd. Het tarief hiervoor wordt; € 1.515,82

	Begroting 2026	Begroting 2025	Begroting 2024	Begroting 2023
hotels/pensions	132.000	132.000	132.000	132.000
groepsverblijven	6.000	6.000	6.000	6.000
kampeerterreinen	200.000	200.000	200.000	200.000
recreatiewoningen/appartementen	205.000	205.000	205.000	205.000
jachthaven	88.000	88.000	88.000	88.000
totaal	631.000	631.000	631.000	631.000
overzettingen Doeksen	217.000	217.000	217.000	217.000
totaal grondslag toeristenbelasting	848.000	848.000	848.000	848.000
geraamde opbrengst	€ 1.871.100	€ 1.843.400	€ 1.816.200	€ 1.789.400

Hondenbelasting

De opbrengsten worden verhoogd met 3% inflatiecorrectie.

Hondenbelasting	Vieland 2022	Vlieland 2023	Stijging t.o.v. 2022	Nederland 2021
eerste hond	€ 80,62	€ 83,04	3,00%	€ 44,03
iedere volgende hond	€ 125,13	€ 128,88	3,00%	

Kwijtscheldingsbeleid

Huishoudens met een inkomen op minimumniveau komen in onze gemeente in aanmerking voor kwijtschelding van lokale belastingen en heffingen. Kwijtschelding wordt verleend op basis van 100% van de bijstandsnorm, waarbij tevens een vermogenstoets plaats heeft. Het kwijtscheldingsbeleid van de gemeente volgt overigens de advisering van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten.
In de begroting 2023 is, evenals voorgaande jaren rekening gehouden met een totaalbedrag van € 6.000 aan kwijt te schelden lokale heffingen.

Bestemmingsheffingen en leges

Beleidsuitgangspunt is 100% kostendekkendheid van de verschillende heffingen en leges. Vanwege de (landelijk) wettelijk verplicht vastgestelde tarieven voor identiteitsbewijzen en rijbewijzen kan bij deze heffingen dat uitgangspunt niet worden gehanteerd.
De toenemende vraag naar politieke en publieke verantwoording van tarieven is een belangrijke reden om over te gaan tot een beter systeem van kostprijsberekening. Dit betekent dat het tarief dat voor een product wordt gerekend op een inzichtelijke manier samengesteld moet worden uit de kosten en baten zoals opgenomen in de primitieve begroting en daarnaast uit de beleidsinhoudelijke keuzes die gemaakt worden. Kortom: het maakt de afwegingen over de hoogte van tarieven inzichtelijk en het maakt daarmee het besluitvormingsproces helder. Niet alleen voor de gemeente zelf maar ook voor de burger.

Pas wanneer gemeenten duidelijk maken hoe tarieven tot stand gekomen zijn, is een tariefvergelijking van diverse gemeente mogelijk. Als niet duidelijk is hoe een tarief tot stand gekomen is en hoeveel van

de toe te rekenen kosten betaald worden uit de algemene middelen levert de onderlinge vergelijking van tarieven niet het gewenste inzicht op.

Leges

Zolang de maximale kostendekkendheid van 100% niet bereikt is, is er ruimte voor verhoging van tarieven. Daarbij mogen de in de tarieventabel voorkomende wettelijk voorgeschreven maximale tarieven niet verhoogd worden. Bij een keuze voor het verhogen van de tarieven is het niet noodzakelijk om alle tarieven te verhogen. Ook is het niet noodzakelijk om tarieven met hetzelfde percentage te verhogen. Zolang de maximale kostendekkendheid van het geheel (per titel) niet overschreden wordt, kan per tarief besloten worden of en met hoeveel procent het tarief verhoogd wordt. Het vaststellen van de tarieven in de Legesverordening is een bevoegdheid van de Raad.

Omdat de toe te rekenen kosten grotendeels gebaseerd zijn op jurisprudentie is een exact 100% kostendekkende legesverordening risicovol. Wanneer nieuwe jurisprudentie tot een wijziging in de toe te rekenen kosten leidt, kan de kostendekkendheid overschreden worden. Door iets onder het toegestane maximum te blijven wordt dit risico opgevangen.

De tarieventabel bij de legesverordening kent 3 titels, te weten;
Titel 1. Algemene dienstverlening
Titel 2. Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning
Titel 3. Dienstverlening vallend onder Europese Dienstenrichtlijn.

De afzonderlijke kostendekkendheid van deze onderdelen als ook de integrale kostendekkendheid van deze onderdelen zijn als volgt;

Kostendekkendheid leges

Recapitulatie Titel 1, 2 en 3	Kosten	Opbrengsten	Kostendekking
Kostendekking Titel 1	€ 170.505	€ 112.000	65,69%
Kostendekking Titel 2	€ 193.107	€ 90.000	46,61%
Kostendekking Titel 3	€ 0	€ 0	0,00%
Kostendekking totale tarieventabel	**€ 363.612**	**€ 202.000**	**55,55%**

Bij titel 1 wordt het verhogen van de tarieven beperkt voor wat betreft de paspoorten en rijbewijzen. Deze tarieven zijn momenteel gelijk aan de maximaal toegestane hoogte. Voor b.v. de ontheffingen en huwelijksleges is wel ruimte voor verhoging van de tarieven.

Bij titel 2 is een verhoging van de tarieven mogelijk. Vanwege de komst van de omgevingswet is dit onderdeel zo in beweging dat de tarieven meerdere jaren niet zijn verhoogd. De komende jaren wordt er onderzoek gedaan om te komen tot een snellere dienstverlening met als gevolg een lagere kostenpost wat een drukkend effect zal hebben op de kostendekkendheid.

Titel 3 is een klein onderdeel van de legesverordening wat voor een grootdeel bestaat uit evenementenvergunningen. Vanwege de maatschappelijke betekenis ervan is dit bij veel gemeente niet kostendekkend. In onze begroting worden deze opbrengsten niet apart begroot maar vallen onder de algemene leges.

Leges tarieven worden met 3% verhoogd, bij de huwelijksleges is meer ruimte voor verhoging deze zullen met 10% worden verhoogd.

Begraafplaatsleges

De tarieven worden met 3% verhoogd (leges voor werkzaamheden). De tarieven zijn ook een aantal jaren niet verhoogd maar hier is wel ruimte voor.

Begraafplaats leges

Kosten		Bedrag
7.5	Begraafplaatsen	€ 61.189
	Overhead	€ 15.952
	BTW	€ 0
Totaal Kosten		**€ 77.141**
Opbrengsten		**Bedrag**
1	Begraafplaatsen	€ 21.000
Totaal Opbrengsten		**€ 21.000**
Totaaloverzicht		**Bedrag**
Totaal kosten		€ 77.141
Totaal opbrengsten		€ 21.000
Kostendekkendheidspercentage		**27,22%**

Afvalstoffenheffing

Uitgangspunt op grond van de kadernota 2023 is dat de tarieven voor het ophalen en verwijderen van huishoudelijke afvalstoffen kostendekkend zullen worden vastgesteld. Uit de kostendekkendheidberekening blijkt dat er ruimte is om de tarieven voor 2023 te verhogen. De opbrengst is geindexeerd met 6,7% het percentage dat in de mei circulaire van de algemene uitkering wordt gebruikt voor de indexering van het accres. Omdat de kosten voor afvalinzameling behoorlijk gestegen zijn is een verhoging noodzakelijk. Met hoeveel procent het tarief hierdoor moet stijgen moet bij het opstellen van de verordeningen precies berekend worden met exacte informatie over aantallen meer- en éénpersoonshuishoudens. In onderstaande tabel is voorlopig uitgegaan van een tariefverhoging van 6,7%.

Tarieven Afvalstoffenheffing				
	Vieland 2022	Vlieland 2023	Stijging t.o.v. 2022	Nederland 2022
éénpersoonshuishouden	€ 247,00	€ 264	6,70%	€ 252,00
meerpersoonshuishouden	€ 329,00	€ 351	6,70%	€ 321,00

Kostendekkendheid afvalstoffenheffing

Kosten		Bedrag
7.3	Afval	€ 299.809
	Overhead	€ 63.990
	BTW	€ 42.000
Totaal Kosten		**€ 405.799**
Opbrengsten		**Bedrag**
1.1	Afvalstoffenheffing	€ 352.000
Totaal Opbrengsten		**€ 352.000**
Totaaloverzicht		**Bedrag**
Totaal kosten		€ 405.799
Totaal opbrengsten		€ 352.000
Kostendekkendheidspercentage		**86,74%**

Reinigingsrecht bedrijfsafval

Bij de berekeningen voor de kostendekkendheid bleek dat er voor de reinigingsrechten een behoorlijke ruimte was om de tarieven te verhogen. Dit wordt deels veroorzaakt doordat kosten voor een percentage van 35% van straatvuil ook meegenomen mogen worden in de berekening. Maar de stijgende tarieven van de kosten voor afvalinzameling werken ook voor bedrijfsafval behoorlijk

kostenverhogend. Er is echter evenals voor de afvalstoffenheffing gekozen voor een opbrengstverhoging van 6,7%.

Kostendekkendheid bedrijfsafval

Kosten		Bedrag
2.1	Verkeer en vervoer	€ 13.436
7.3	Afval	€ 170.215
	Overhead	€ 81.570
	BTW	€ 0
Totaal Kosten		**€ 265.221**

Opbrengsten		Bedrag
1.1	reinigingsrecht	€ 209.000
Totaal Opbrengsten		**€ 209.000**

Totaaloverzicht	Bedrag
Totaal kosten	€ 265.221
Totaal opbrengsten	€ 209.000
Kostendekkendheidspercentage	**78,80%**

Rioolrechten

De aanslagen zijn afhankelijk van het waterverbruik. Er zijn in totaal ongeveer 900 aansluitingen. Op sommige aansluitingen zijn meerdere huishoudens aangesloten. In mei 2017 is het nieuwe GRP door de raad vastgesteld. In de kadernota 2023 is aangegeven dat het gezien de stand van zaken van de uitvoering van het nieuwe GRP, nodig is de tarieven van de rioolheffing in 2023 te verhogen.

Tarieven Rioolstoffenheffing				
	Vieland 2022	Vlieland 2023	Stijging t.o.v. 2022	Nederland 2022
per 50m3, tot 300m3 waterverbruik	€ 52,50	€ 55,13	5%	
per 100m3, tussen 301 - 1000m3 waterverbruik	€ 105,00	€ 110,25	5%	€ 205,00
per 1000m3, boven 1000m3 waterverbruik	€ 1.045,28	€ 1.097,54	5%	

Kostendekkendheid rioolheffing

Kosten		Bedrag
7.2	Riolering	€ 270.510
	Voorziening	-€ 150.820
	Overhead	€ 71.305
	BTW	€ 29.505
Totaal Kosten		**€ 220.500**

Opbrengsten		Bedrag
1.1	Rioolheffing	€ 220.500
Totaal Opbrengsten		**€ 220.500**

Totaaloverzicht	Bedrag
Totaal kosten	€ 220.500
Totaal opbrengsten	€ 220.500
Kostendekkendheidspercentage	**100,00%**

Paragraaf 2
Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In het Besluit Begroting en verantwoording provincie en gemeenten wordt het weerstandsvermogen omschreven als de relatie tussen de weerstandscapaciteit van de gemeente en alle risico's waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen. In feite zou het weerstandsvermogen ook kunnen worden omschreven als de mate waarin de gemeente in staat is omvangrijke tegenvallers op te vangen, zonder dat het beleid behoeft te worden aangepast. De weerstandscapaciteit dient dus om de continuïteit van de organisatie te waarborgen.

Incidentele weerstandscapaciteit
De incidentele weerstandscapaciteit is het vermogen dat ingezet kan worden om eenmalige tegenvallers op te vangen. In beginsel betreft dit de opstelsom van het vrij aanwendbare deel van de algemene reserves en de stille reserves. In de in 2022 vastgestelde nota reserves en voorzieningen bedraagt de ondergrens van de algemene reserve € 1.000.000. Op 31 december 2023 bedraagt de algemene reserve naar verwachting € 1.968.947, exclusief het resultaat van 2023. De voeding en de beschikking over de reserve wordt jaarlijks door de gemeenteraad bepaald.
Stille reserves zijn er nauwelijks.

Structurele weerstandscapaciteit
Met de structurele weerstandscapaciteit worden de middelen bedoeld die permanent ingezet kunnen worden om tegenvallers in de lopende exploitatie op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van bestaande taken.
In de begroting 2023 is een stelpost voor prijsstijgingen opgenomen van € 210.200 die oploopt tot € 860.600 in 2026.
Daarnaast is de structurele begrotingsruimte een maat voor de mogelijkheid om tegenvallers op te vangen. De structurele uitgaven in de meerjarenbegroting zijn tot en met 2025 gedekt met structurele inkomsten. Het meerjarenperspectief laat een positief saldo zien tot en met 2025.

Inventarisatie van de risico's
Onderstaand volgt een korte inventarisatie van mogelijke risico's. Wij hebben getracht deze lijst zo compleet mogelijk te maken. Toch is niet met zekerheid te zeggen of de lijst uitputtend is.

Sociaal Domein
Met name de kosten van individuele trajecten in de jeugdzorg vormen voor kleine gemeenten een risico omdat deze kosten van jaar tot jaar zeer kunnen verschillen. De kosten over 2019 bedroegen € 99.900 maar in 2021 bedroegen deze kosten € 196.000. Als een jongere intensieve zorg nodig heeft kunnen de kosten op lopen tot € 100.000 per client. Regelmatig is het ook zo dat deze intensieve zorg langer nodig is dan 1 jaar.
Ook maatwerkvoorzieningen kunnen van jaar tot jaar zeer verschillen. B.v. woning aanpassingen vormen een risico voor de gemeente Vlieland. In 2020 moesten een aantal woningen worden aangepast. De totale gemeentelijke bijdragen voor woon- vervoers- en rolstoelvoorzieningen waren in 2019 € 23.400 maar in 2020 € 183.500 en in 2021 € 66.100. Voor zowel jeugdzorg als voor de maatwerkvoorzieningen zien we de laatste jaren de kosten toenemen en komen er piekjaren voor. Een reserve Sociaal Domein heeft de gemeente Vlieland niet.

Toeristenbelasting

De belangrijkste belastingopbrengst van de gemeente Vlieland is de toeristenbelasting (€ 1.789.400 op een totale opbrengst belastingen van € 3.764.800, dat is 48%). De grondslag van deze opbrengst is gevoelig voor de conjunctuur en afhankelijk van het weer (vooral in de jachthaven en op de kampeerterreinen). Daarnaast bestaat ten aanzien van deze opbrengst het risico dat de grondslag wordt aangetast door structurele ontwikkelingen in de toeristische sector zoals wijzigingen in de vakantiebestemmingen van de gasten. En natuurlijk hebben we in de afgelopen jaren ook kunnen ervaren welke gevolgen overheidsmaatregelen tegen de verspreiding van een virus kunnen betekenen voor ons eiland. De geraamde toeristenbelasting was voor 2020 € 352.000 hoger dan de behaalde opbrengst. In 2021 bleek de opbrengst uiteindelijk € 43.000 lager dan de begrote opbrengst.

Zorgwijk de Boswijk

Er is een 40-jarige lineaire lening aan gegaan met een vast rentepercentage voor de gehele looptijd. Deze lening bedraagt € 15.084.000.
Daarnaast gaat de gemeente er van uit dat het risico van leegstand en dus van huurderving minimaal is en slechts zal bestaan uit mutatieleegstand. Voor de woningen lijkt dat gezien de woningmarkt op Vlieland ook op langere termijn realistisch.
De zorgvilla met zeven studio's is ontworpen uitgaande van de visie in het Visiedocument De Bakens Verzet van "zo gewoon mogelijk wonen", ook in een intramurale zetting van 7x24-uur zorg. Door een zorgvilla te maken met studio's zonder de uitstraling van een instellingsgebouw, is de verwachting dat ook bij eventuele wijzigingen van de financiering van de ouderenzorg door de rijksoverheid, het vastgoed goed verhuurbaar blijft. Oftewel dat ook bij een nog verdere extramuralisering door het rijk, de zorgvilla z'n waarde en verhuurmogelijkheden behoudt.
Tenslotte gaan we er van uit dat er ook voor het welzijnsgebouw steeds voldoende huurders zullen zijn die de benodigde opbrengsten genereren. Naast commerciële functies zoals bijvoorbeeld een fysiotherapiepraktijk en een kapper, zal het gebruik overigens voor een belangrijk deel bestaan uit het ouderenwelzijnswerk van de gemeente Vlieland. Dat betekent dat er vanuit het welzijnsbeleid voldoende middelen beschikbaar moeten zijn om dit gebruik mogelijk te maken.
De geprognotiseerde exploitatielasten liggen jaarlijks rond de € 585.000
Al met al een groot project voor de gemeente Vlieland, waar wel wat onzekerheden aan kleven, die zouden kunnen leiden tot negatieve resultaten.

Subsidies Stichtingen

De gemeente verstrekt subsidies aan verschillende stichtingen. Met behulp van deze subsidies kunnen deze stichtingen voorzieningen, op het door de raad voor zowel inwoners als gasten van Vlieland gewenste niveau, in stand houden. Steeds meer dringt zich echter de vraag op, of voorzieningen op het huidige niveau in stand gehouden kunnen worden, met de subsidies zoals ze nu verstrekt worden. Bij één van de stichtingen is een gedetacheerde werknemer van de gemeente werkzaam. Wanneer de stichting niet meer kan blijven voortbestaan wordt de gemeente geconfronteerd met salariskosten van € 47.000.

Pensioen- en wachtgeldvoorziening wethouders

Op grond van de Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (Appa) heeft een Arbeidsongeschikte burgemeester of wethouder recht op doorbetaling van zijn wedde tot zijn aftreden. Vervolgens is er recht op wachtgeld. Een arbeidsongeschikte wachtgeldgerechtigde kan recht houden op een verlengde uitkering bij arbeidsongeschiktheid.
Duurt daarna de arbeidsongeschiktheid van de burgemeester/wethouder/wachtgeldgerechtigde voort? Dan is er recht op een verlenging van de wedde of de wachtgelduitkering naar verhouding van de mate van arbeidsongeschiktheid tot uiterlijk de pensioengerechtigde leeftijd. Door verzekeringsvoorwaarden kan de gemeente in sommige gevallen ondanks een afgesloten arbeidsongeschiktheidsverzekering geconfronteerd worden met extra kosten.
Daarnaast heeft de gemeente een voorziening voor het pensioen van wethouders. Grondslagen voor de waardering van deze voorziening zijn een rekenrente die in lijn is met de rente die geldt voor individuele waardeoverdrachten en de sterftetafel GBM/GBV met een leeftijdsterugstelling m/v 5/1 of v/m 3/3. Wijzigingen in rekenrente en sterfte tabel maken soms grote extra toevoegingen aan de voorziening nodig.

Voor deze verhogingen van de voorziening is wel een jaarlijks budget opgenomen van € 50.000 maar de gemiddelde jaarlijkse toevoeging over de laatste 5 jaar bedroeg € 96.000.

Leningen

Geldnemer	Restschuld per 31-12-2022	Restschuld per 31-12-2023
Stichting Rekreatiebelangen Vlieland	€ 300.000	€ 250.000
Stichting Flidunen	€ 195.000	€ 178.750
Tennisvereniging	€ 27.500	€ 22.917
Energie coöperatie	€ 201.667	€ 183.333
Stichting Rekreatiebelangen Vlieland	€ 616.786	€ 560.714
Stichting Rekreatiebelangen Vlieland	€ 5.000.000	€ 4.827.586
Duinwijck	€ 150.000	€ 140.000
Totaal	€ 6.490.953	€ 6.163.300

Op dit moment is er geen reden om aan te nemen dat de stichtingen/verenigingen niet aan hun betalingsverplichtingen zouden kunnen voldoen. Het risico is daarom laag.

Gewaarborgde geldleningen

Garantie geldleningen particuliere woningen, volgens laatste opgave;

Restant hoofdsom 1 januari 2020	€ 51.047
Restant hoofdsom 31 december 2020	€ 5.998

Voor liquiditeitstekorten van de Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid voor de G8 staat de gemeente Vlieland garant tot een bedrag van € 908.000.

Bij het instemmen met de koopovereenkomst met WoonFriesland op 11 juli 2011 heeft de gemeenteraad ingestemd met de gemeentelijke achtervangpositie bij het Waarborgfonds Sociale Woningbouw. Leningen van WoonFriesland ter financiering van investeringen in de gemeente Vlieland worden hiermee geborgd tot een bedrag van 10 miljoen.

Mocht WoonFriesland zijn leningen niet meer kunnen afbetalen, dan neemt het WSW de betaalverplichtingen over. Als het WSW deze betaalverplichting niet uit eigen vermogen en bij de corporatie te innen obligo kan voldoen moeten Rijk en gemeente ieder voor 50% bijspringen. Op grond van hun rol als achtervanger moeten zij in dat geval renteloze leningen aan het WSW verstrekken. Het is op dit moment onwaarschijnlijk dat dit zich voor doet maar mocht het zich voor doen dan zal de gemeente geconfronteerd worden met de rentelasten van ten hoogste 5 miljoen.

Risico	Financieel gevolg	Kansklasse	Benodigde weerstands-capaciteit
Sociaal domein Jeugdzorg	100.000	90%	90.000
Sociaal domein maatwerkvoorzieningen	160.000	70%	112.000
Toeristenbelasting	352.000	50%	176.000
Boswijk	585.000	10%	58.500
Subsidies stichtingen	47.000	30%	14.100
Pensioen en wachtgeldvoorziening wethouders	46.000	90%	41.400
Verstrekte leningen	6.163.301	10%	616.330
Garantstellingen	911.000	10%	91.100
Totaal van de riscio's	8.364.301		1.199.430

Voor het kwantificeren van de risico's is gebruik gemaakt van onderstaande tabel;

Kwantiteit	Referentiebeelden	Kansklasse	Toelichting kansklasse
10%	0 of 1 keer per 10 jaar	1	Deze klasse wordt gehanteerd voor risico's waaran het onwaarschijnlijk is dat deze zich in de komende jaren voordoen.
30%	1 keer per 5-10 jaar	2	Deze klasse hanteren we voor risico's waarvan het niet waarscdhijnlijk is dat ze zich in het komende jaar voordoen.
50%	1 keer per 2-5 jaar	3	Deze klasse hanteren we voor risico's die zich in het komende jaar wel maar ook niet kunnen voordoen
70%	1 keer per 1-2 jaar	4	Deze klasse wordt gehanteerd voor risico's waaran het waarschijlijk is dat ze zich in het komende jaar zullen voordoen.
90%	1 keer per jaar of meer	5	Deze klasse wordt gehanteerd voor risico's waaran het zeer waarschijlijk is dat ze zich in het komende jaar gaan voordoen.

Ratio weerstandsvermogen = Beschikbare weerstandscapaciteit/Benodigde weerstandscapciteit

Beschikbare weerstandsvermogen

Algemene reserve 31 december 2023 € 1.968.947

Benodigde weerstandscapaciteit

Op basis van bovenstaande risico inventarisatie bedraagt het maximaal benodigde bedrag € 1.199.430. Het is echter niet waarschijnlijk dat alle risico's tegelijk en in hun maximale omvang zullen optreden. Daarom gaan we uit van 90% zekerheid waardoor het bedrag aan benodigde weerstandscapaciteit € 1.079.487 bedraagt.

De Ratio weerstandvermogen bedraagt 1,82, dit is conform onderstaande tabel (ruim)voldoende
Meerjarig stijgt de ratio weerstandvermogen door de stijging van de Algemene Reserve en door de aflossingen van de uitstaande leningen

Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	>2,0	Uitstekend
B	1,4 - 2,0	Ruim voldoende
C	1,0 - 1,4	Voldoende
D	0,8 - 1,0	Matig
E	0,6 - 0,8	Onvoldoende
F	<0,6	Ruim onvoldoende

Financiële kengetallen

De volgende kengetallen dienen ter ondersteuning bij de beoordeling van de financiële positie van de gemeente:

1. Netto schuldquote
2. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
3. Solvabiliteitsratio
4. Structurele exploitatieruimte
5. Gemeentelijke belastingdruk

Bij de beoordeling van de financiële positie is het van belang de kengetallen van een adequate toelichting te voorzien.

Netto schuldquote

De nettoschuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De nettoschuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.
Nu kan er in een gemeente sprake zijn van het doorlenen, door weer aan andere partijen een lening te verstrekken: sportclubs, culturele organisaties, etc. Om vervolgens inzicht te krijgen in hoeverre sprake is van doorlenen moet de schuldquote zowel inclusief als exclusief doorgeleende gelden worden weergegeven. Op deze manier ontstaan twee indicatoren:

1. De netto schuldquote.
2. De netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen.

Deze indicatoren brengen in beeld in hoeverre de netto schulden zich verhouden tot de totale baten (inkomsten) van de gemeente. Hoe hoger het percentage, hoe meer externe financiering de gemeente heeft aangetrokken om de activiteiten (investeringen) te financieren.

Dit inzicht is uiteraard voor Vlieland zelf van belang, maar het is ook verplicht deze kengetallen in begroting en rekening op te nemen. Samen met de andere vier financiële kengetallen geven ze een beeld van de financiële situatie van de gemeente

	2021 werkelijk	2022 prognose	2023 raming	2024 raming	2025 raming	2026 raming
netto schuldquote	247%	273%	275%	275%	272%	279%
netto schuldquote gecorrigeerd	171%	202%	211%	216%	218%	226%
De netto schuldquote geeft aan of de gemeente investeringsruimte heeft.						
De te hanteren indicaties zijn:						
· Schuldquote onder de 100%:		voldoende				
· Schuldquote boven de 100%:		matig				
· Schuldquote boven de 130%:		onvoldoende				

De gemeente Vlieland heeft volgens deze cijfers meerjarig onvoldoende investeringsruimte. Verhoudings gewijs heeft de ontwikkeling van de nieuwe zorgwijk ervoor gezorgd, dat voor een kleine gemeente als Vlieland een grote investering werd gedaan. Hiervoor moest een hoge lening worden aangetrokken. Bij kleinere gemeenten hebben dergelijke projecten dan ook gauw een negatieve uitwerking op het kengetal netto schuldquote en automatisch ook op het volgende kengetal solvabiliteitsratio. Een kengetal staat echter nooit op zich zelf maar moet in samenhang met de overige kengetallen beoordeeld worden.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft aan welk deel (percentage) van het totaal van wat de gemeente aan geldwaarde heeft (balanstotaal) wordt gevormd door het eigen vermogen.

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is om op de lange termijn aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Met andere woorden: of ze alles kan betalen en of er voldoende geld beschikbaar is.

De solvabiliteitsratio is een veel gebruikt financieel vergelijkingsgetal. Het geeft relatief snel inzicht in de financiële positie van een organisatie en specifiek in de financiering. De stelregel is hierbij: hoe lager de solvabiliteit, hoe minder eigen vermogen de organisatie heeft om eventuele tegenvallers op te vangen of om te investeren.

	2021 Werkelijk	2022 raming	2023 raming	2024 raming	2025 raming	2026 raming
solvabiliteitsratio:						
solvabiliteitsratio	19%	10%	8%	9%	9%	8%

Deze ratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen.

De te hanteren indicaties zijn:

- Solvabiliteitsratio 50% en hoger: voldoende
- Solvabiliteitsratio lager dan 50%: matig
- Solvabiliteitsratio kleiner dan 30%: onvoldoende

Structurele exploitatieruimte

Deze indicator geeft aan of de begroting structureel en reëel (echt) in evenwicht is. Hierbij gaat het om het onderscheid tussen structurele (meerjarige) en incidentele (eenmalige) inkomsten en uitgaven. Voorbeelden van structurele inkomsten zijn de algemene uitkering en eigen belastinginkomsten. Structurele uitgaven zijn bijvoorbeeld de personeelskosten, kapitaallasten en bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen. De incidentele inkomsten en uitgaven verschillen per jaar. Bij incidentele lasten of baten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen.

Een begroting waarvan de structurele inkomsten en de structurele uitgaven over meerdere jaren niet veranderen en ongeveer even hoog zijn, is evenwichtiger en zekerder dan een begroting waarin de inkomsten en uitgaven per jaar in hoogte en aard verschillen. Dan is de begroting door de jaren heen afhankelijk van verschillende éénmalige zaken en daarmee zijn er meer onzekerheden. De structurele exploitatieruimte laat zien in hoeverre we structureel middelen beschikbaar hebben voor (noodzakelijk) beleidsinitiatieven.

De begroting moet structureel in evenwicht zijn en de provincie toetst daarop. Het is tevens verplicht dit kengetal in begroting en rekening op te nemen. Samen met de andere vier financiële kengetallen geven ze een beeld van de financiële situatie van de gemeente.

Kengetal structurele exploitatieruimte	2021 Werkelijk	2022 Prognose	2023	2024	2025	2026
saldo baten en lasten	-365	-3.628	148	14	36	-542
reservemutaties	1.041	3.998	194	218	179	188
Begrotingssaldo na bestemming	676	370	342	233	215	-354
incidentele B&L	6	-318	-181	-205	-179	-188
structureel begrotingssaldo	682	52	162	28	36	-542
In percentages	7,91%	0,57%	1,67%	0,28%	0,35%	-5,46%

Geconcludeerd kan worden dat meerjarig geen structurele lasten worden gedekt door incidentele baten en dat de begroting structureel en reëel in evenwicht is tot en met 2025.
Een overzicht van incidentele baten en lasten is in de financiële begroting opgenomen.

Grondexploitatie:
De gemeente Vlieland kent geen grondexploitaite.

Belastingcapaciteit en structurele begrotingsruimte
De onbenutte belastingcapaciteit is een mogelijkheid de belastingen te verhogen om tegenvallers op te vangen of om nieuw beleid te realiseren. Het geeft aan welke rek er nog zit in de gemeentelijke uitgaven via het verhogen van de belastingen. Een maat daarvoor kan zijn de woonlasten per huishouden. Als die hoog zijn, zeker gezien de woonlasten gemiddeld in Nederland, zijn er weinig mogelijkheden de inkomsten te verhogen. Overigens zijn hier geen objectieve criteria voor te geven maar gaat het om politieke oordelen rond de vraag in hoeverre de hoogte van de woonlasten nog mogelijkheden biedt de onbenutte belastingcapaciteit in te zeten. Aangezien de kosten van riolering al voor 100% worden gedekt door de betreffende tarieven, bestaat de mogelijkheid te voorzien in extra begrotingsruimte met name bij de algemene belastingsoorten: onroerendezaakbelasting, toeristenbelasting, forensenbelasting, afvalstoffenheffinf, reinigingsheffing hondenbelasting en precariobelasting

Gemeentelijke belastingcapaciteit	Werkelijk 2020	Werkelijk 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
OZB-lasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	214	288	292	301	306	310	315
Rioolheffing voor gezin	150	150	158	165	174	182	191
Afvalstoffenheffing voor gezin	324	324	329	351	351	351	351
Eventuele hefffingskorting voor gezin	0	0	0	0	0	0	0
Totale woonlasten Vlieland voor een gezin	688	762	779	818	830	844	857
Woonlasten landelijke gemiddelde voor gezin	776	877	904	904	904	904	904
Belastingcapaciteit	**89%**	**87%**	**86%**	**90%**	**92%**	**93%**	**95%**

Paragraaf 3
Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding
Het beheer en onderhoud van kapitaalgoederen komt in de verschillende begrotingsprogramma's terug. In deze paragraaf wordt het gevoerde beleid met betrekking tot het beheer en onderhoud als een "dwarsdoorsnede" vanuit de programma's aangegeven. Daarmee is het tegelijkertijd het beleidskader voor dit onderwerp. Kapitaalgoederen worden in deze paragraaf onderverdeeld in de categorieën: wegen (inclusief openbare verlichting en civiele kunstwerken), riolering, waterstaatswerken (inclusief oeverconstructies), groen (inclusief sportparken, speelterreinen en begraafplaatsen) en gemeentelijke gebouwen. Alle kapitaalgoederen dienen onderhouden te worden en dit onderhoud is onder meer bepalend voor de kwaliteit van het voorzieningenniveau in onze gemeente.

Wegen
Op 23/24 mei 2022 heeft de Raad het onderhoudsplan wegen 2023-2026 vastgesteld.
De kosten van groot onderhoud worden ten laste van de voorziening wegen geboekt.

Buiten het onderhoud wat in Programma 2 onder wegen verder is toegelicht is voor 2023 alleen de voorbereiding van de Kampweg volgens het investeringsplan geraamd. De reconstructie zelf zal naar verwachting in 2024 plaatsvinden.

De voorziening laat de eerstkomende vijf jaar een positief saldo zien. Dit is mede het gevolg van de afkoopsom van € 235.400 die de gemeente van Staatsbosbeheer ontvangt voor de overname van het onderhoud van een aantal wegen van Staatsbosbeheer.
Zonder deze aanvulling zou de voorziening vanaf 2025 een negatief saldo te zien hebben gegeven.

De start voor de reconstructie van de Kampweg is inmiddels ingezet, de uitvoering daarvan is gepland voor 2024. Onderzoek en besluitvorming door de raad moeten nog uitwijzen hoe dit precies zal worden vormgegeven. Ook is nog niet zeker of voor een eventuele reconstructie van de weg subsidie verkregen kan worden. Met de (voorzichtig) geraamde kosten voor de Kampweg wordt de voorziening niet belast, kapitaallasten komen ten laste van de exploitatie. Na 2026 wordt een aantal grotere werken voorzien, zoals het westelijk deel van de Dorpsstraat, het zuidelijk deel van de Badweg, de Postweg en een volgende onderhoudsbeurt van het fietspad langs de zeereep.

Het lange-termijnvooruitzicht van het verloop van de wegenvoorziening wordt dan negatief. Na een nadere analyse voor de lange termijn van de benodigde verwachte onderhoudsinspanningen, zal er de komende jaren moeten worden nagedacht over hoe de wegenvoorziening voldoende op peil blijft. Dit om vanaf 2026 de noodzakelijke onderhoudswerken aan de wegen te kunnen uitvoeren omdat op de middellange termijn combinatie met rioleringswerkzaamheden steeds minder zal voorkomen.

Openbare Verlichting
De gemeente heeft de verantwoordelijkheid voor de verlichting langs de openbare wegen. De lichtmasten zijn eigendom van de gemeente, het beheer en onderhoud van de lantaarnpalen is gezamenlijk met Friese gemeenten en de provincie uitbesteed aan een uitvoeringsorganisatie. De organisatie van het beheer is in handen van een gezamenlijk opgerichte stichting, die in 2018 is omgevormd naar de coöperatie Openbare Verlichting en Energie Fryslân U.A., afgekort OVEF.

De gemeente heeft momenteel circa 285 lantaarnpalen/OV-punten in beheer:
- in de bebouwde kom (inclusief veerdam): 210 st.
- buiten de bebouwde kom (inclusief bedrijventerrein): 60 st.
- signaalverlichting in de vorm van bolders bij de veerdam en bij de Jutter: 15 st.

In december 2020 is een beleidsplan openbare verlichting door de raad vastgesteld. Mede op basis van dit plan is in 2022 een meerjarenraming voor onderhoud en vervanging van de openbare verlichting op Vlieland vastgesteld en aan de raad aangeboden, om de te verwachten kosten voor onderhoud en vervangingsinvesteringen de komende jaren te kunnen inschatten. Vervangingen zijn gebaseerd op leeftijd en theoretische levensduur van lichtmasten en armaturen.
Elk jaar wordt bekeken of de geplande vervangingen van lichtmasten noodzakelijk zijn of eventueel uitgesteld kunnen worden.

Onderhoud wegen 2023-2026	2023	2024	2025	2026
stand voorziening per 1/1	**510.464**	**506.390**	**395.303**	**184.679**
KOSTEN:				
eenmalige budgetten onderhoud				
jaarlijks onderhoud Dorpsstraat	8.750	10.500	12.250	14.000
verwijderen warmteleiding Nuon	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
regulier onderhoud fietspaden	4.000	4.000	4.000	4.000
Diverse gloppen	7.000			
Diverse gloppen		35.500		
Diverse gloppen			28.000	
Diverse gloppen				22.500
Kerkplein				100.000
middenweg			94.000	
Esdoornlaan (combi)			6.250	
Nieuwestraat			110.667	
Lutinelaan		70.000		
fietspad uitlegger	5.664			
midscheeps (combi)	16.500			
Badweg			24.300	
Camping weg				66.000
Torenpad		36.500		
Dreef		27.000		
Pad van 30 autopad	63.000			
Oude Postweg	46.000			
subsidie recreatiefonds pad van 30	-20.000			
subsidie recreatiefonds fietspaden	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
	130.914	183.500	279.467	206.500
Exploitatie				
papierbakken en straatmeubilair	15.000	15.000	15.000	15.000
OV volgens MJOP	24.503	24.503	24.503	24.503
Kapitaallasten Fietspaden				
Kapitaallasten Kampweg				
gladheidsbestrijding	5.000	5.000	5.000	5.000
onderhoud en beheer algemeen	13.100	13.100	13.100	13.100
vegen wegen	5.000	5.000	5.000	5.000
totaal KOSTEN	**193.517**	**246.103**	**342.070**	**269.103**
BATEN:				
Toevoeging aan de voorziening	189.443	135.016	131.446	132.335
totaal BATEN	**189.443**	**135.016**	**131.446**	**132.335**
Geraamde stand van de voorziening per 31/12	**506.390**	**395.303**	**184.679**	**47.911**

Rioleringen

In mei 2017 heeft de gemeenteraad een nieuw basisrioleringsplan (BRP) en een nieuw Gemeentelijk rioleringsplan Vlieland 2016 – 2023 (GRP) vastgesteld. Het plan werd opgesteld door een extern deskundig ingenieursbureau. Dit jaar hebben college en raad een geactualiseerd meerjarenonderhoudsplan (mjop) vastgesteld. In deze geactualiseerde planning zijn ook opgenomen de kosten van BTW en totale overhead gerelateerd aan het onderhoud van het rioolstelsel.
Het MJOP is op 25 april 2022 door de raad vastgesteld. Dit MJOP wijkt altijd wat af van de werkelijk opgevoerde budgetten in de begroting doordat het renteomslagpercentage en het overheadpercentage afwijkt van het bij het MJOP gehanteerde percentage. Deze percentages zijn om het moment van vaststellen van het MJOP namelijk nog niet bekend. Ook van de apparaatskosten wordt bij het opstellen an het MJOP een inschatting gemaakt.

Meerjarenraming rioleringen 2023-2026 onderhouds en vervangingsinvesteringen bedragen excl. Inflatie	rente: 0,02 kosten prijspeil 2022	afschr. termijn (jaren)	jaar geplande uitvoering		2023	2024	2025	2026
stand voorziening aan het begin van het jaar					**532.580**	**379.331**	**346.193**	**305.499**
				was:				
KOSTEN								
kapitaallasten								
afschrijvingen uit het verleden t/m 2021					57.247	53.054	53.054	53.054
rente uit het verleden t/m 2021					23.885	19.976	18.599	30.906
fictieve BTW over de afschrijvingen					12.022	11.141	11.141	11.141
Vervangingsinvesteringen / kapitaallasten								
vervanging besturings software schuif dijk	10000	15	2022		853	840	827	813
vervanging / berging riool / infiltratieriool Esdoornlaa	80000	50	2022		3.168	3.136	3.104	3.072
Midscheeps (50 m vernieuwen)	15000	50	2023		300	594	588	582
aanpassing duiker hemelwaterafvoer door zeedijk	70000	50	2024	(200000)		1.400	2.772	2.744
groot onderhoud buffer Oosterseveld	100000	50	2024			2.000	3.960	3.920
vervanging AC-leiding Eureka en Doniastate	120000	50	2025				2.400	4.752
vervanging kolkenzuiger	85000	10	2025	(80000)			8.500	10.030
vervanging rioolcamera	8000	15	2025				533	683
vervanging riool Sparrenlaan	140000	50	2026	(130000)				2.800
vervanging riool Molenglop	60000	50	2026					1.200
Dorpsstraat Molenglop - Westend	1000000	50	2029	(900000)				
fictieve BTW over de afschrijvingen					833	1.253	3.696	4.536
overige vervangingsinvesteringen vrij verval riolen / kapitaallasten volgens globale raming GRP 4								
diversen, nader te bepalen 2024 (vlgs GRP 4)	10000	50				200	396	392
diversen, nader te bepalen 2025 (vlgs GRP 4)	10000	50					200	396
diversen, nader te bepalen 2026 (vlgs GRP 4)	10000	50						200
diversen, nader te bepalen 2027 (vlgs GRP 4)	10000	50						
diversen, nader te bepalen 2028 (vlgs GRP 4)	10000	50						
diversen, nader te bepalen 2029 (vlgs GRP 4)	10000	50						
diversen, nader te bepalen 2030 (vlgs GRP 4)	10000	50						
diversen, nader te bepalen 2031 (vlgs GRP 4)	39000	50		(36000)				
diversen, nader te bepalen 2032 (vlgs GRP 4)	10000	50						
diversen, nader te bepalen 2033 (vlgs GRP 4)	10000	50						
diversen, nader te bepalen 2034 (vlgs GRP 4)	10000	50						
diversen, nader te bepalen 2035 (vlgs GRP 4)	36000	50		(33000)				
diversen, nader te bepalen 2036 (vlgs GRP 4)	74000	50						
diversen, nader te bepalen 2037 (vlgs GRP 4)	10000	50						
diversen, nader te bepalen 2038 (vlgs GRP 4)	10000	50						
diversen, nader te bepalen 2039 (vlgs GRP 4)	10000	50						
diversen, nader te bepalen 2040 (vlgs GRP 4)	10000	50						
vervangen drainage sportveld	50000	15	2035					
diversen, nader te bepalen 2041 (vlgs GRP 4)	10000	50						
diversen, nader te bepalen 2042 (vlgs GRP 4)	10000	50						
fictieve BTW over de afschrijvingen						42	84	126

Uitbreidingsinvesteringen / kapitaallasten								
Riool + hemelwatervoorzieningen Boswijk	105000	50	2022		4.116	4.074	4.032	3.990
maatregelen IT-riool Bremweg (bv. verticale putten)	20000	30	2023		667	1.027	1.013	1.000
verticale infiltratie sportveld	40000	30	2023		1.333	2.053	2.027	2.000
herstel riool omgeving Vorkduin 14	10000	50	2023		200	396	392	388
afkoppelen hemelwater Duinwijck	25000	50 p.m.			500	990	980	970
fictieve BTW over de afschrijvingen					1.008	1.008	1.008	1.008
exploitatie / eenmalig								
apparaatskosten en doorbelasting huisvesting	27000 -				27.000	27.000	27.000	27.000
belastingen en leges	500 -			(2000)	500	500	500	500
rioolbeheerpakket Kikker	2500 -				2.500	2.500	2.500	2.500
samenwerking in de waterketen (bv. Wateramb.)	5000 -				5.000	5.000	5.000	5.000
Camera-inspectie riolen	15000 (8)							
reinigen riolen	5000 (3)							5.000
grondwaterbeheer	2000			(1000)	2.000	2.000	2.000	2.000
herziening GRP	25000 (8)		2023	(20000)	25.000			
onderzoek (persleidingen / watertaken)	12500 -							10.000
jaarlijks onderhoud en beheer (externe kosten)	20000 -				20.000	20.000	20.000	20.000
gas, elektra, telefoon/data	10000 -			(7000)	10.000	10.000	10.000	10.000
vrij verval- en drukriolen	10000 -				10.000	10.000	10.000	10.000
rioolgemalen en -pompen	5000 -				5.000	5.000	5.000	5.000
drinkwaterbesparing en klimaatadaptatie**	20000 -				50.000	20.000	20.000	20.000
verleggen rioolaansluitingen voetpad dijk incl. BTW	20000		2023		20.000			
bijdrage aan AD ivm BTW-comp. En correcties	21% van de externe B&O-kosten (excl app & leges)				27.195	15.645	15.645	18.795
totaal KOSTEN excl. overhead					310.327	220.830	236.952	276.499
Overhead 22% over totale kosten (niet over BTW)					65.222	45.634	48.643	57.159
totaal kosten incl. overhead					**375.549**	**266.463**	**285.595**	**333.658**
BATEN:								
leges diensten	1800				1.800	1.800	1.800	1.800
(benodigde) opbrengst rioolrechten					220.500	231.525	243.101	255.256
					corr. -4.200			
totaal BATEN					**222.300**	**233.325**	**244.901**	**257.056**
Geraamde stand van de voorziening per 31/12					379.331	346.193	305.499	228.897
berekend benodigd nominaal stijgingspercentage rioolrechten					5	5	5	5
benodigde hoogte voorziening volgens GRP 2016-2023 (prijspeil 1 jan. 2022 = + 27%)					548.640	494.030	483.870	455.930

Gemeentelijke gebouwen

Jaarlijks worden de gebouwen van de gemeente geïnspecteerd en vindt er overleg met de beheerders of gebruikers plaats. Doel is een goede onderhoudstoestand van de gemeentelijke gebouwen en het voldoen aan de wettelijk gestelde eisen. Op basis van deze inspecties wordt een inschatting gemaakt van het te verwachten regulier en groot onderhoud en de daarmee gemoeide onderhoudskosten in de meerjarenonderhoudsplanning (MJOP).
Het actuele plan is voor de periode 2023-2026 en wordt jaarlijks bijgesteld.

Alle objecten die hieronder worden genoemd heeft de gemeente momenteel in eigendom en soms in beheer en/of onderhoud.

Gemeentehuis – Dorpsstraat 127

Eerder is al aan de orde geweest om het gebouw te verduurzamen. Wettelijk gezien moeten de kantoorgebouwen voldoen in 2023 aan de eisen voor een energielabel C. Inmiddels is er een energiescan gemaakt waaruit blijkt welke maatregelen en investeringen genomen moeten worden om aan de wettelijke eisen te voldoen.
Omdat het om aanzienlijke investeringsbedragen gaat is ook gekeken naar de mogelijkheid om het gemeentehuis te verplaatsen naar het perceel voormalige bibliotheek (Dorpsstraat 152) en het vrijkomende perceel geschikt te maken voor woningbouw.

Gemeentewerken – Fortweg 1A en 2A

De gemeentelijke werkplaatsen, met name de “FRAM-loods”, behoeft onderhoud. Dit betreft het opnieuw bekleden van de buitengevels, daarnaast zijn de overheaddeuren toe aan vervanging of

reparatie. Omdat het zout uit deze loods weggehaald is kan de vloer worden gerepareerd en kan de indeling wat worden aangepast.

Voormalige bibliotheek – Dorpsstraat 152

Dit pand is intern verbouwd en wordt tijdelijk nog gebruikt voor de huisvesting van de maatschap fysiotherapie Vlieland. Aansluitend kunnen de grotere uitgifte goederen van Medipoint daar tijdelijk gestald worden.

De Jutter – Lutinelaan 3

In dit multifunctionele gebouw dat gerealiseerd is in 2015 zijn gevestigd: de openbare school voor basisonderwijs en VMBO, de kinderopvang, de bibliotheek en jeugd- en jongerenwerk de Vliering. Aandachtspunt zijn de vloeren, er wordt naar een oplossing gezocht voor de toplaag en vloerbedekking zal deels moeten worden vervangen.

Sportcentrum Flidunen/zwembad – De Uitlegger 2

De Stichting Recreatiebelangen Vlieland (SRV) heeft de exploitatie overgenomen van de Stichting Flidunen. Op basis van de samenwerking tussen de stichtingen en de gemeente is er een nulmeting is er een MJOP en conditiescore opgesteld. Afspraken over de verdeling van het onderhoud zijn gemaakt. Het (groot) onderhoud en beheer van het gebouw en de technische installaties blijft vooralsnog eerst nog bij de gemeente. Het pand is in 1992 gebouwd en begint hier en daar toch wat tekenen van noodzakelijk onderhoud te vertonen. Met name het plenum (de kelderbak rondom het zwembad zelf) met de daar aanwezige kabels en leidingen kent problemen door grondwater en luchtvochtigheid. Ook grote uitgaven zijn te verwachten bij het nog verder verduurzamen van het zwembad door bvb isolatie, en de vervanging van het zandfilter systeem. Tenslotte zal te zijner tijd een nieuwe vloer in de sporthal moeten worden aangebracht.

Bezoekerscentrum de Noordwester – Dorpsstraat 150

De Noordwester, waddencentrum en zeeaquarium is een informatie- en bezoekerscentrum dat de beleving van de natuur en de (cultuur)historie van Vlieland wil stimuleren, zowel voor inwoners als voor bezoekers van het eiland. Het centrum is sinds 1983 gevestigd in het pand Dorpsstraat 150 (voormalige lagere school). Gebouw en presentatie van De Noordwester zijn aan vernieuwing toe, en de structuur van het gebouw is inefficiënt en versnipperd. Het bestuur van Stichting De Noordwester wil toe naar een algehele herpositionering van het centrum, inspelend op de wereld-erfgoedstatus van de Waddenzee. Hiervoor is een separaat plan gemaakt voor de toekomst, zie rapportage haalbaarheidsonderzoek van Triomf ‘de nieuwe Noordwester’. Investeringen daarvoor zijn nu nog niet bekend evenals de uitvoeringsplanning daarvan. De beoogde nieuwe entree in glas en potvis in de hal aan plafond zal ten vroegste in 2023-2024 gerealiseerd worden. Tot die tijd zal minimaal (summier) onderhoud gepleegd worden aan het gebouw en de installaties.

Apotheekhoudende huisartsenpraktijk – Molenglop 6

Gebouwd in de zomer van 2009. Er zijn weinig te verwachten onderhoudskosten voor dit pand.

Schuurtje begraafplaats – Kerkplein 7

Er zijn weinig te verwachten onderhoudskosten voor dit zeer kleinschalige pand.

Ambtswoning burgemeester – Lutinelaan 35

In 2016 is de ambtwoning geheel gerenoveerd, echter het keukenblok is toen niet meegenomen. Planmatig staat deze opgenomen om te worden vervangen.

Boswijk het Zorggebouw en het Welszijnsgebouw – Boslaan 1 en Lutinelaan 2C

Project Boswijk: nieuwbouw zorgbuurt met zorg- en welzijnsgebouw en 36 woningen is momenteel gerealiseerd. Alle woningen en gebouwen zijn opgeleverd en reeds in gebruik.
Met Woon Friesland is overeengekomen dat zij het onderhoud van de 36 woningen voor ons uitvoeren. Het welzijnsgebouw komt voor onderhoud van de gemeente. Hiervoor zal in 2023 een eerste opzet worden gemaakt voor een onderhoudsplan

Helihaven – Havenweg 18A

De gemeente is eigenaar van de helikopterhaven en hangar en verhuurt deze aan UMGC ambulancezorg. De hangar bestaat uit een ruimte voor stalling van vervoermiddelen ten behoeve van ambulancevervoer en materieel/materialen voor de Grootschalige Geneeskundige Bijstand die op Vlieland wordt ingevuld door gemeentelijke vrijwilligers, en een afgescheiden ruimte ten behoeve van het onderbrengen van medewerkers die tijdens hun diensten gebruik maken van deze woon- en slaapvertrekken. Het pand is verbouwd en in gebruik en wordt volledig onderhouden door UMCG Ambulancezorg.
De landingsplaats met apparatuur en uitrusting, zoals verlichting en hekken is wel in beheer bij de gemeente.

Havengebouw jachthaven - Havenweg 68-70-72-74

Het Havengebouw is eigendom van de gemeente, het onderhoud van dit gebouw wordt volledig gedaan door de pachters.

De toekomst en energie besparingen

De overheid heeft verplicht dat in 2023 elk kantoorgebouw van >100m² moet zijn voorzien van een Energielabel klasse C (of beter) en overige utiliteitsgebouwen een Energielabel moet hebben. Sommige van onze gebouwen hebben reeds een label, maar dat zal moeten worden vernieuwd. Kosten die zullen gaan voortvloeien in verband met de verduurzaming van deze gebouwen zijn nog niet meegenomen in de MJOP. Deze zal aan de hand van de resultaten moeten worden aangepast en zal dan als investering moeten worden opgenomen.

In 2023 zullen de onderzoeken en plannen in separate voorstellen en/of adviezen worden aangeboden met betrekking tot de Noordwester, het gemeentehuis en de voormalige bibliotheek.

Onderstaand MJOP is 23/24 mei 2022 door de raad vastgesteld

	Meerjarenraming gebouwen 2023-2026 onderhouds en vervangingsinvesteringen bedragen excl. Inflatie	2023	2024	2025	2026
	stand voorziening per 1-1	**212.000**	**180.650**	**122.800**	**105.650**
	exploitatie / eenmalig				
EP000 010 ambtswoning	Onderhoud Installaties	500	500	500	500
	Onderhoud en beheer algemeen	4.000	4.000	4.000	4.000
	Schilderwerk klein				
	Schilderwerk groot			3.500	
EP000 101 Flidûnen	Onderhoud Installaties	18.000	18.000	18.000	18.000
	Onderhoud en beheer algemeen	15.000	15.000	15.000	15.000
	Bedrading plenum vervangen	10.000	10.000		
	Glijbaan	6.000			
	Schilderwerk klein				
	Schilderwerk groot		3.500		
	Dak sporthal			pm	
	Daktrimmen, of gelijktijdig met dakleer		15.000		
	Vervangen vergaarbakken				
	Schoonmaken m.b.v. hoogwerker	2.000		2.000	
	Ophalen straatwerk zijkant				
	Beplating binnenzijde / 2 componenten schilderwerk				
	Onderhoud vloeren	4.500	4.500	4.500	4.500
	Epoxyvoegen vloeren	500	500	500	500
	Deuren kleedkamer				
	Jaarlijks onderhoud voeg- en tegelwerk	1.000	1.000	1.000	1.000
	Legionellapplan uitvoeren	8.000	8.000		
	Electra bekabeling zwemhal		4.000		
	Trichlooramine meting	500	500	500	500
	Vloertegels perron vervangen/coaten				
EP000 153 Huisartspraktijk	Onderhoud en beheer algemeen	500	500	500	500
	Vervangen 3 deuren				
	Schilderwerk klein				
	Schilderwerk groot			3.000	
EP000 185 Dooienhûsje	Onderhoud en beheer algemeen	100	100	100	100
	repareren goot				
	vervangen asbestdak		6.000		
	Schilderwerk klein				
	Schilderwerk groot			300	
EP000 199 Noordwester	Onderhoud en beheer algemeen	6.500	6.500	6.500	6.500
	Schilderwerk klein				
	Schilderwerk groot			pm	
	Uitvoering plan	pm			
EP000 289 De Jutter	Onderhoud Installaties	1.000	1.000	1.000	1.000
	Onderhoud en beheer algemeen	16.000	16.000	16.000	16.000
	Detaillering volgens beheerplan	0	7.000	8.000	8.000
	Vloerbedekking jaarlijkse coating	4.000	4.000	4.000	4.000
	Schilderwerk klein binnen				2.500
	Schilderwerk groot binnen	5.000			
	Schilderwerk klein buiten				
	Schilderwek groot buiten				
EP000290 De Jutter	Onderhoud en beheer algemeen	7.500	7.500	7.500	7.500
EP000 302 Gemeentehuis	Onderhoud Installaties	7.000	7.000	7.000	7.000
	Onderhoud en beheer algemeen	7.500	7.500	7.500	7.500
	Schilderwerk klein		2.500		
	Schilderwerk groot				
EP000 303 Werkplaatsen	Onderhoud Installaties	10.250	10.250	10.250	10.250
	Onderhoud en beheer algemeen	16.000	16.000	16.000	16.000
	Aanpassen deur				
	Schilderwerk klein		1.500		
	Schilderwerk groot				
	CV-ketel			pm	
	totaal exploitatie KOSTEN	151.350	177.850	137.150	130.850
	Jaarlijkse toevoeging	120.000	120.000	120.000	120.000
	Geraamde stand van de voorziening per 31/12	**180.650**	**122.800**	**105.650**	**94.800**

Tractie- en overige hulpmiddelen

Voor het beheer de tractiemiddelen is geen totaalbeleid vastgesteld. Wel is een meerjarenonderhouds- en vervangingsschema voor de tractie- en overige hulpmiddelen opgesteld. Gezien het geringe aantal voertuigen dat bij onze dienst in gebruik is wordt dit schema door de eigen dienst opgesteld. Naar de huidige inzichten zijn voor de loop van de onderhavige meerjarenbegroting de bestaande budgetten voldoende om de vervangingsinvesteringen te kunnen dekken.

Groenvoorziening

Gezien de geringe omvang van de hoeveelheid openbaar groen achten wij het niet zinvol hiervoor een beleidskader door uw raad vast te laten stellen. Het onderhoud vindt plaats binnen het bestaande budget van
€ 25.000 (product 530, openbaar groen), naast de inzet van de eigen dienst.

Water- en kunstwerken

Met ingang van 2008 zijn enige objecten van Rijkswaterstaat overgenomen: damwanden in de (jacht-) haven, de glooiing, strandovergangen. Er is een afkoopsom ontvangen van Rijkswaterstaat. In de begroting 2022 is een beheers- en onderhoudsbudget opgenomen en is gerekend met de inzet van uren van de eigen dienst. Daarnaast is een budget opgenomen om toe te voegen aan de afkoopsom, die is gestort in een bestemmingsreserve, die in 2022 is omgezet naar een voorziening om de gevolgen van de inflatie op te vangen. In 2021 hebben college en raad voor het onderhoud van deze objecten een beheers- en meerjarig onderhoudsplan opgesteld. Het onderhoud van de damwanden in de haven wordt integraal afgestemd met de Stichting Aanloophaven Vlieland. Anders dan in het verleden zullen toekomstige vervangingen van deze damwanden worden geactiveerd.

Tot nu toe werd het schadeherstel aan de klinkerglooiing in de west betaald uit het jaarbudget. Dit is echter een methode van pappen en nathouden. Daarom gaat vanaf 2022 het onderhoud aan de klinkerglooiing op een meer gestructureerde wijze plaatsvinden, waarbij een bekleding wordt aangebracht die beter tegen stormen bestand is. Omdat het een reconstructie betreft zal deze investering geactiveerd gaan worden.

Het onderstaande overzicht MJOP Waterstaatsobjecten is in de raadsvergadering van 23/24 mei 2022 door de raad vastgesteld.

meerjarenraming onderhoud waterstaatswerken	2023	2024	2025	2026
voorziening per 1/1	**2.182.450**	**2.134.811**	**2.099.172**	**2.065.533**
KOSTEN				
exploitatie				
klein onderhoud voormalige rijkshaven c.a.	10.000	10.000	10.000	10.000
schade herstel glooiingen	24.000	24.000	22.000	22.000
onderhoud strandovergangen	17.000	17.000	17.000	17.000
ophogen strandovergang Badhuys				
diktemetingen damwanden werkhaven	12.000			
salarissen team buitendienst	21.000	21.000	21.000	21.000
totaal kosten (excl. kapitaallasten)	84.000	72.000	70.000	70.000
BATEN				
inkomsten uit erfpacht percelen bedrijventerrein	6.595	6.595	6.595	6.595
inkomsten uit erfpacht ondergrond meetverblijf	4.766	4.766	4.766	4.766
benodigde extra toevoeging reserve / voorziening	25.000	25.000	25.000	25.000
totaal baten	36.361	36.361	36.361	36.361
saldo kosten - baten excl. kapitaallasten	47.639	35.639	33.639	33.639
prognose voorziening per 31/12	**2.134.811**	**2.099.172**	**2.065.533**	**2.031.894**

Naam beheerplan	Vastgesteld	Looptijd	Lasten verwerkt in de begroting?	Is er achterstallig onderhoud?	Zo ja, hoeveel?
Wegen	Mei 2022	2023 - 2026	Ja, via voorziening € 169.014	Nee	
Gebouwen	Mei 2022	2023 - 2026	Ja, via voorziening € 151.350	Nee	
Riolering	April 2022	2023 - 2032	Ja, via voorziening € 150.820, wijkt iets af van MJOP vanwege verschillen rente omslag- en overhead percentage	Nee	
Waterstaatswerken	Mei 2022	2023 - 2032	Ja, via voorziening € 72.639	Nee	
Openbare verlichting	Mei 2022	2023 - 2026	Ja, via voorziening € 24.503	Nee	

Investeringen

Voorgenomen investeringen voor bovengenoemde kapitaalgoederen vindt u terug in het overzicht investeringen in de financiële begroting.

Paragraaf 4
Financiering

Inleiding
In de paragraaf Financiering wordt de financieringsfunctie van de gemeente Vlieland uiteengezet voor de jaren 2023-2026. De uitvoering van de gemeentelijke financieringsfunctie dient plaats te vinden binnen de kaders zoals gesteld in de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet FIDO). Deze financieringsparagraaf is, samen met de financiële verordening en het treasurystatuut, een belangrijk instrument voor het transparant maken en daarmee voor het sturen, beheersen en controleren van de financieringsfunctie.

Anders dan in de paragraaf “weerstandsvermogen” gaat het in de financieringsparagraaf om risico’s op het gebied van enkel het financieringsbeleid en die goed kwantificeerbaar zijn. In de paragraaf “weerstandsvermogen” zijn risico’s opgenomen, die door de gemeente beperkt of niet beïnvloedbaar zijn en waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen. Voor de financieringsrisico’s kan vooraf wel een inschatting worden gemaakt van de bedragen, die met de verschillende risico’s gemoeid zijn

Renteontwikkelingen
De rente op de geld- en kapitaalmarkt wordt voornamelijk bepaald door het beleid van de Europese Centrale Bank (ECB). Het belangrijkste rentetarief van de ECB (herfinancieringsrente) is voor het eerst sinds 11 jaar in 2022 verhoogd naar 1,25%. Naast het beleid van de ECB zijn ook andere macro-economische effecten van belang voor de renteontwikkeling. De rente bevindt zich niet meer op het zeer lage niveau van de laatste jaren.
Momenteel is er veel onzekerheid in de markt, onder andere door de wisselende gastoevoer uit Rusland. De vraag is of de renteverhoging, beleggers voldoende vertrouwen geven, dat de ECB de inflatie onder controle weet te krijgen. Analisten verwachten de komende maanden meer renteverhogingen door de ECB. Uiteindelijk moet de inflatie het gewenste peil van 2% bereiken. In veel landen stijgen de prijzen maandelijks nog met zo’n 10%. Het kan nog tot 2023 of 2024 duren voor de inflatie onder controle is.

Interne ontwikkelingen
Voor een goede uitvoering van de financieringsfunctie is het tijdig, juist en volledig beschikbaar hebben van financiële informatie van wezenlijk belang. Hierbij gaat het bij onze gemeente vooral om de informatie die betrekking heeft op de liquiditeitsplanning.

Financieren
Wij streven ernaar de benodigde leningen tegen zo laag mogelijke kosten aan te trekken en tegelijkertijd de renterisico’s van de gemeente te beheersen. Daartoe wordt bij het afsluiten van leningen rekening gehouden met de bestaande liquiditeitsplanning, de rentevisie en de renterisiconorm. Op basis van de meerjarenraming 2023 – 2026 zal er in de loop van 2023 opnieuw een lening nodig zijn om de voorgenomen investeringen te kunnen betalen. Er is een stelpost van € 70.000 opgenomen voor de rentekosten van deze lening.
Er wordt geen gebruik gemaakt van derivaten. Overtollige middelen worden uitgezet bij ’ s Rijks schatkist.

Vaste opgenomen geldleningen
Bij het opmaken van deze begroting zal de boekwaarde op 1 januari 2023 van alle vaste geldleningen € 27.772.063 bedragen. Het gemiddelde rentepercentage is hierbij 1,34%.

Langlopende schulden 2023

Onderstaand overzicht geeft een specificatie van de langlopende schulden weer;

Oorspronke bedrag van geldlening	Jaar van laatste aflos-sing	Rente-per-cen-tage	Le-ning-vorm	Geldgever	Restschuld 31-dec-22	Restschuld 31-dec-23	Restschuld 31-dec-24	Restschuld 31-dec-25	Restschuld 31-dec-26
870.350	2034	4,800	ann.	BNG 98922	464.470	434.950	404.013	371.591	337.613
1.000.000	2023	4,510	lin.	BNG 98025	50.000	0	0	0	0
2.500.000	2028	4,770	lin.	BNG 98176	600.000	500.000	400.000	300.000	200.000
2.000.000	2038	5,025	ann.	BNG 40.103842	1.411.533	1.351.988	1.289.452	1.223.773	1.154.794
1.000.000	2028	5,200	lin.	BNG 40.104019 t.b.v. SRV	300.000	250.000	200.000	150.000	100.000
5.000.000	2056	1,610	ann.	BNG 40.110467	4.437.727	4.338.664	4.238.006	4.135.727	4.031.802
16.500.000	2060	0,890	lin.	BNG 40,113789	15.675.000	15.262.500	14.850.000	14.437.500	14.025.000
5.000.000	2051	0,465	lin.	BNG40.115023	4.833.333	4.666.667	4.500.000	4.333.333	4.166.667
	totaal				27.772.063	26.804.769	25.881.471	24.951.925	24.015.875

De geprognotiseerde balans laat zien dat in de loop van 2023 een liquiditeits tekort zal ontstaan bij de geldstromen die horen bij de baten en lasten zoals ze in deze begroting zijn opgenomen. Bij het berekenen van de kapitaallasten is geen rekening gehouden met het aantrekken van een extra lening. Er is wel een stelpost van € 70.000 opgenomen voor extra rentelasten in de toekomst.

Verstrekte vaste geldleningen

De gemeente heeft aan derden langlopende geldleningen verstrekt. De leningen zijn (deels)rentevast en (deels)vervroegd aflosbaar. Bij het opmaken van deze begroting zal de boekwaarde op 1 januari 2023 van alle verstrekte geldleningen € 6.490.953 bedragen. Het gemiddelde rentepercentage bedraagt 2.7%.

Rentekosten en opbrengsten
In de begroting is rekening gehouden met rentekosten van € 366.388.

Risicobeheer

De belangrijkste financiële risico's bij het uitvoeren van het financieringsbeleid zijn koersrisico's, renterisico's en kredietrisico's. Hieronder wordt weergegeven op welke wijze de gemeente deze risico's beheerst.

Koersrisicobeheer

De koersrisico's van de onze gemeente zijn zeer beperkt omdat uitsluitend middelen worden uitgezet in *vastrentende waarden*, zoals deposito's. Door afstemming van de looptijden op de liquiditeitsplanning kunnen deze in principe tot het einde van de looptijd worden aangehouden. Vastrentende waarden garanderen dat op de einddatum de nominale waarde wordt uitgekeerd. Op deze einddatum is dus geen sprake van koersrisico's. Ook de koersschommelingen gedurende de looptijd zijn beperkt, omdat de uitzettingen een relatief korte gemiddelde looptijd hebben.

Renterisicobeheer

1. Kasgeldlimiet

   De kasgeldlimiet geeft het renterisico op de korte termijn weer. Hieronder vallen alle kortlopende financieringen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar. Juist voor de korte termijn geldt dat de renterisico's aanzienlijk kunnen zijn, gezien de fluctuaties op geldmarkt. De kasgeldlimiet voor onze gemeente bedraagt voor het jaar 2023 8,5% van de begroting.

De kasgeldlimiet wordt in het begrotingsjaar naar verwachting niet overschreden. Dit wordt veroorzaakt doordat investeringen bij voorkeur gefinancierd worden met vreemd vermogen, terwijl de (onderhouds-)voorzieningen en de bestemmingsreserves voor een gedeelte in liquide vorm worden aangehouden.

2. Renterisiconorm

De renterisico's op de vaste schuld worden beperkt door de renterisiconorm. Jaarlijks mogen de renterisico's uit hoofde van renteherziening en herfinanciering niet hoger zijn dan 20% van het begrotingstotaal. Het doel is op deze wijze spreiding te krijgen in de rentetypische looptijden in de leningenportefeuille waardoor een verandering in de rente vertraagd doorwerkt op de rentelasten.

De renterisiconorm zal in 2023 niet worden overschreden.

3. Kredietrisico's

De gemeente zal in het begrotingsjaar slechts in zeer beperkte mate te maken hebben met kredietrisico. Deze hebben onder andere betrekking op de uitzettingen in het kader van de publieke taak. Het gaat om de volgende uitgezette leningen:

Geldnemer	Restschuld per 31-12-2022	Restschuld per 31-12-2023
Stichting Rekreatiebelangen Vlieland	€ 300.000	€ 250.000
Stichting Flidunen	€ 195.000	€ 178.750
Tennisvereniging	€ 27.500	€ 22.917
Energie coöperatie	€ 201.667	€ 183.333
Stichting Rekreatiebelangen Vlieland	€ 616.786	€ 560.714
Stichting Rekreatiebelangen Vlieland	€ 5.000.000	€ 4.827.586
Duinwijck	€ 150.000	€ 140.000
Totaal	€ 6.490.953	€ 6.163.300

Rente

De rentekosten worden verdeeld over de begrotingsonderdelen naar rato van de boekwaarden van de investeringen die voor die onderdelen in het verleden zijn gedaan. Het rente-omslagpercentage bedraagt in 2023: 1,49 (2022: 1.62%) en is als volgt berekend:

		Werkelijk 2021	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
berekening netto rentelast voor omslagrente taakvelden							
a.	de externe rentelasten over de korte en lange financiering	390.123	386.337	366.388	346.967	328.786	310.345
	(rentekosten langlopende leningen en r.c., zie KPL100)						
b.	-/- de externe rentebaten	-59.367	-177.092	-173.816	-163.891	-153.965	-144.040
	(BNG, SRV, Tennsclub, Flidunen, zie KPL100)						
saldo werkelijke rentelasten en rentebaten: financieringskosten		**330.755**	**209.245**	**192.571**	**183.076**	**174.821**	**166.305**
c1.	-/- rentelast naar grondexploitatie	0	0	0	0	0	0
c2.	-/- rentelast naar projectfinanciering	-174.176	-183.146	-176.100	-169.054	-162.008	-154.961
c3.	+/+ rentebaten verstrekte leningen met projectfinanciering	20.800	141.450	138.850	132.000	125.150	118.300
per saldo aan taakvelden toe te rekenen werkelijke externe rente		**177.379**	**167.548**	**155.321**	**146.022**	**137.963**	**129.644**
d1.	+/+ fictieve rentekosten eigen vermogen	0	0	0	0	0	0
d2.	+/+ fictieve rentekosten voorzieningen	0	0	0	0	0	0
totaal aan taakvelden excl. treasury toe te rekenen netto rentekosten		**177.379**	**167.548**	**155.321**	**146.022**	**137.963**	**129.644**
berekening renteomslag							
	boekwaarde 1-1 mat., immat. en fin. vaste activa	16.003.529	30.946.068	32.905.249	33.494.846	33.600.754	33.856.039
	-/- projectgefinancierd en verstrekte leningen	-5.441.732	-20.582.726	-22.529.610	-22.303.289	-21.721.968	-21.140.647
	boekwaarde als grondslag voor renteomslag	10.561.798	10.363.342	10.375.639	11.191.557	11.878.787	12.715.393
omslagpercentage		**1,6794%**	**1,6167%**	**1,4970%**	**1,3048%**	**1,1614%**	**1,0196%**
e1.	aan taakvelden toegerekende rente (objectfinanciering)	174.176	183.146	176.100	169.054	162.008	154.961
e2.	aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	177.379	167.548	155.321	146.022	137.963	129.644
f.	**renteresultaat op het taakveld treasury**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Financiële positie

Onze financiële positie wordt bepaald door solvabiliteitsratio, verhoudingsindex schuldpositie, weerstandsratio en EMU-saldo/referentiewaarde. De solvabiliteitsratio, de schuldpositie en weerstandsratio worden toegelicht in de paragraaf weerstandsvermogen. Het EMU-saldo wordt weergegeven en toegelicht in het hoofdstuk Financiële begroting.

Paragraaf 5
Bedrijfsvoering

Inleiding
Het doel van deze paragraaf is het inzichtelijk maken van de bedrijfsvoering voor de gemeenteraad. De bedrijfsvoering bestaat uit de onderdelen personeel & organisatie, financiën, informatisering & automatisering, huisvesting en facilitaire ondersteuning. Het slagen van programma's hangt in belangrijke mate af van de externe gerichtheid, transparantie en de kwaliteit van de bedrijfsvoering. De bedrijfsvoering is daardoor ook van belang voor de gemeenteraad. De raad zal zich daarom ook een oordeel moeten vormen over de bedrijfsvoering, daarvoor kaders moeten stellen, en het dagelijkse bestuur daarop moeten controleren. De duale verhouding tussen raad en college is van belang bij de rolverdeling tussen beide bestuursorganen voor wat betreft de bedrijfsvoering. De raad stuurt, door het formuleren van heldere beleidsdoelen gericht op het realiseren van maatschappelijke effecten en het aangeven van de financiële en beleidsmatige kaders waarbinnen het college moet opereren, bij het realiseren van deze maatschappelijke effecten.

De actuele thema's en de wijze waarop we hier vanuit de bedrijfsvoering invulling aan geven, lichten we toe in deze paragraaf.

Algemeen
De algemene leiding ligt bij de gemeentesecretaris/algemeen directeur die tevens leidinggevende is van het team Beleid. Naast het team Beleid zijn er de teams Uitvoering & ondersteuning en de Buitendienst met elk een eigen leidinggevende (teamleider). De twee leidinggevenden en de gemeentesecretaris vormen samen het managementteam (MT) dat maandelijks bijeen komt.

Het team Beleid bespreekt regelmatig in het werkoverleg beleidszaken. In dit werkoverleg krijgt de bedrijfsvoering concreet gestalte. Het team Uitvoering & ondersteuning komt iets minder frequent maar ook regelmatig bij elkaar. Ook is er een wekelijks overleg waarin het team Beleid en het team Uitvoering & Ondersteuning bij elkaar komen om zo nog meer synergie te bewerkstelligen en om een gezamenlijke terugkoppeling te krijgen van de besluiten uit de vergadering van het college van burgemeester en wethouders. De algemeen directeur bezoekt maandelijks de Buitendienst voor een afstemmingsoverleg. Daarnaast zijn er bilaterale overleggen tussen individuele medewerkers en hun leidinggevenden.
De raad wordt op de hoogte gehouden van de voortgang van het raadsbreed akkoord 2022 - 2026 middels een overzicht van de lange-termijnagenda. Het raadsbreed akkoord is nader uitgewerkt in een college-uitvoeringsprogramma.

Samenwerking Waddeneilanden
De eilanden zijn beter in staat invulling te geven aan de programma's/speerpunten als die vanuit de samenwerking gevoed worden. De samenwerking is vastgelegd in een Gemeenschappelijke Regeling. Tevens is het samenwerkingsverband een convenant overeengekomen met het ministerie van Binnenlandse Zaken en de Provincies Noord-Holland en Friesland. Het convenant beschrijft de samenwerking en verzekert de bestuurlijke zelfstandigheid van de eilanden voor de komende jaren.

Samenwerking met de gemeente Leeuwarden
Met de gemeente Leeuwarden werken wij samen op de volgende terreinen:
- ICT (evenals de andere Friese Waddeneilanden en gemeenten in Noord Friesland)
- Personeelsfunctie en de salarisadministratie
- Belastingheffing en -inning

- Uitvoering Wet Woz
- Basisadministratie Gebouwen en Adressen en de Basisadministratie Grootschalige Topografie

Dit zijn stuk voor stuk taken die beleidsmatig weinig lokale invulling behoeven, maar waarvoor schaalgrootte, beschikbaarheid, kennis en kunde van groot belang zijn om ze te doen slagen. Bij uitstek daardoor dossiers waarvoor de samenwerking met de gemeente Leeuwarden zeer waardevol is.

Samenwerking met de gemeenten Harlingen, Terschelling en Waadhoeke

Sinds de omzetting van de Dienst SoZaWe naar een bedrijfsvoeringsorganisatie zijn we op het gebied van beleid met betrekking tot het sociaal domein een samenwerking aangegaan met de gemeenten Harlingen, Terschelling en Waadhoeke. Gezamenlijk leveren we capaciteit om een “Beleidspool” Sociaal Domein te vormen.

Personeel en organisatie

De sturingsfilosofie die in 2007 voor de organisatie is vastgesteld, is onverminderd van belang. Enkele basiswaarden daaruit zijn:

- gerichtheid op het bestuur en op de burger
- resultaatgericht
- samenwerking
- integraliteit

In 2021 heeft het college het Strategisch Personeelsplan (SPP) vastgesteld. Dit plan is in uitvoering en ook het komende jaar zal hier verder uitvoering aan gegeven worden. Speerpunten uit het SPP zijn het verminderen van de werkdruk, het verbeteren van het integraal werken, het opstellen van een nieuwe missie en visie en het opstellen van een wervingsplan in verband met de uitstroom als gevolg van de pensionering van een aantal medewerkers.
Ook is in 2021 de Risico Inventarisatie en Evaluatie (RIE) vastgesteld. De belangrijkste aandachtspunten zijn reeds opgepakt. Ook in 2023 zullen de nodige aandachtpunten worden opgepakt. Bovendien is hiervoor een systematiek gebruikt die ervoor zorgt dat we telkens een actuele RIE houden, doordat, op basis van voortschrijdend inzicht en nieuwe ontwikkelingen, de RIE gevuld wordt en (nieuwe) zaken opgepakt worden.

De salariskosten zijn als directe kosten geraamd op de programma’s waar ze betrekking op hebben. Een deel van de kosten van de ambtelijke dienst betreft overheadkosten. Deze salariskosten zijn overeenkomstig de bepalingen van het Besluit Begroten en Verantwoorden, geraamd op taakveld 0.4 overhead dat onderdeel uitmaakt van het onderhavige programma 0, Algemeen bestuur.

Informatisering en automatisering

Sinds 2012 is de automatiseringsomgeving grotendeels ondergebracht bij de gemeente Leeuwarden.

Informatiebeveiliging en privacy

De overheid werkt steeds meer digitaal. Dat heeft onder andere als voordeel dat diensten deels geautomatiseerd afgehandeld kunnen worden, dat gegevens sneller uitgewisseld kunnen worden, dat de kwaliteit van gegevens sterk is verbeterd en dat de beschikbaarheid van informatie enorm is. Een betrouwbare overheid draagt zorg voor de veiligheid van zijn inwoners, zowel fysiek, als digitaal. Daarvoor worden maatregelen genomen, wetten en regels opgesteld en aandacht besteed aan bewustwordingscampagnes. In de fysieke leefomgeving zijn we daar aan gewend en bepalen de wetten en regels vaak onze norm. In de digitale omgeving is dat nog niet zo. Daar voelen we ons soms zelfs belemmerd door wetten, regels en maatregelen. Toch is het vanuit het oogpunt van een betrouwbare overheid belangrijk om ook te zorgen voor een veilige digitale omgeving.

Om die reden gelden er op Europees en landelijk niveau wetten en regels waar aan voldaan moet worden uit het oogpunt van informatieveiligheid en privacy. De gemeente Vlieland voert die wetten uit en waar nodig worden ze vertaald in specifiek beleid. Vanaf 2020 geldt er een nieuw normenkader voor informatiebeveiliging, de baseline informatiebeveiliging overheid. Voor gegevensbescherming is de Algemene Verordening Gegevensbescherming het wettelijk geldende kader.

De gemeente Leeuwarden geeft voor ons uitvoering aan dit beleid.

Maatregelen

De gemeente heeft een scala aan ICT beveiligingsmaatregelen getroffen om haar informatie- en automatiseringssystemen te beveiligen tegen aanvallen, storingen en calamiteiten. Denk hierbij aan noodvoorzieningen, back-upsystemen en informatiebeveiligingssystemen.
Met het vormgeven van het informatie-en privacybeleid is er ook nadrukkelijk aandacht voor het vastleggen en de publicatie van het beleid, bewustwording en naleving.

Omgevingswet

De beoogde inwerkingtredingsdatum van de Omgevingswet is 1 januari 2023. Bij de daadwerkelijke invoering hiervan spelen mogelijk enkele vragen, zoals:

- *Welk personeel is wel en niet nodig?*
  Zoals we nu kunnen inschatten hebben we geen extra personeel nodig, maar besteden we wel het nodige uit. Enerzijds omdat we dit zelf niet allemaal kunnen (kwantiteit) en anderzijds omdat dit deskundigheid vergt die we niet in huis hebben (specifieke kwaliteit). Hierin zijn wij geen uitzondering, veel gemeenten doen het op deze wijze.
- *Hoe wordt het implementatieproces begeleid?*
  Het proces wordt al meerdere jaren begeleid door een projectgroep in nauwe samenwerking met college en raad.
- *Moeten er medewerkers worden opgeleid?*
  Nee, dat hebben we al gedaan en dat gaat nu mee in het maken van de instrumenten.
- *Wat betekent dit voor ICT?*
  We hebben ICT ondergebracht bij Leeuwarden en pakken dit gezamenlijk met de Waddeneilanden op.
- *Wat kost het om de omgevingsdocumenten te ontwikkelen?*
  Het opstellen van een visie, programma en plan doen we grotendeels zelf en daarmee kunnen we de kosten behoorlijk drukken. In 2020 is een projectbudget toegekend van € 150.000. Zolang het project nog niet is afgerond wordt het bij de jaarrekening vastgestelde restantbudget opnieuw geraamd in een volgend boekjaar.
- *Wat zijn de effecten voor de raming van de legesopbrengsten?*
  Dat is nu nog moeilijk in te schatten. De gemeente heft nu heel weinig leges. Pas als we weten hoe het omgevingsplan er uit komt te zien, kunnen we daarover een discussie met het bestuur aangaan en weten we ook hoe het met de leges komt.

Al met al liggen we, wat de invoering van de Omgevingswet betreft, als gemeente goed op schema en zien we geen onoverkomelijke obstakels om tot een adequate invoering te komen.

Huisvesting

Vanaf 1 januari 2015 beheert de gemeente Vlieland de gemeentelijke gebouwen weer zelf. Ten behoeve van het onderhoud en beheer is enige jaren geleden een bestemmingsreserve ingesteld. Verwezen wordt tevens naar de paragraaf kapitaalgoederen.

Rechtmatigheid

Met ingang van het boekjaar 2023 gaat het college van burgemeester en wethouders via de jaarrekening verantwoording afleggen over rechtmatigheid. De accountant controleert vervolgens de getrouwheid van deze rechtmatigheidsverantwoording en geeft geen separaat accountantsoordeel over de rechtmatigheid meer af.

Paragraaf 6
Verbonden partijen

Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een *bestuurlijk* èn een *financieel belang* heeft. Onder bestuurlijk belang wordt verstaan dat de gemeente zeggenschap heeft, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur, hetzij uit hoofde van stemrecht. Het financiële belang is het bedrag dat ter beschikking is gesteld en dat niet verhaalbaar is, of waarvoor aansprakelijkheid bestaat, indien de verbonden partij failliet gaat of haar verplichtingen niet nakomt.

In deze paragraaf betreffende verbonden partijen treft u een opsomming aan van organisaties die beschouwd kunnen worden als een verbonden partij.

Algemeen
Om de grip van gemeenteraden op samenwerkingsverbanden te versterken, is op 1 juli 2022 de wijziging van de Wet op de gemeenschappelijke regelingen in werking getreden. Doel hiervan is een verbetering van de betrokkenheid van raadsleden bij het bestuur van een samenwerkingsverband. De raadsleden krijgen meer invloed op besluiten van een gemeenschappelijke regeling, zoals:

- recht op indienen van zienswijzen ten aanzien van belangrijke onderwerpen
- mogelijkheid tot het instellen van een gemeenschappelijke adviescommissie
- afspraken hoe om te gaan met burgerparticipatie
- actieve informatieplicht van het college
- afspraken over de evaluatie van de regeling
- afspraken over (financiële) gevolgen van uittreding
- mogelijkheid om gezamenlijk enquête uit te voeren.

Voor zaken waarvoor de gemeenschappelijke regeling moet worden aangepast geldt een implementatieperiode van twee jaar.

Samenwerkingsverband Waddeneilanden
Gemeenschappelijke regeling tussen de vijf Waddeneilanden. Dit is een bestuurlijk overlegplatform en instrument om als gezamenlijke Waddeneilanden contacten te onderhouden met andere overheden. Daarnaast heeft het samenwerkingsverband een belangrijke taak in de onderlinge dienstverlening tussen de eilandgemeenten en bij het gezamenlijk uitvoeren van taken, zoals de uitbesteding van de automatisering aan de gemeente Leeuwarden. Jaarlijks maak de gemeenschappelijke regeling een actieplan voor het komende jaar. Het actieplan voor 2023 is ten tijde van het opstellen van deze begroting nog niet door het bestuur van de gemeenschappelijke regeling vastgesteld. Een belangrijke taak voor het Samenwerkingsverband is de ondersteuning bij de verdere concretisering en uitvoering van het Programma Waddeneilanden.

Gewijzigde Gemeenschappelijke Regeling Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid Noardwest Fryslân
Ingevolge de wens van de gemeenteraden van Vlieland, Terschelling, Harlingen en Waadhoeke, namelijk meer grip en sturingsmogelijkheden op belangrijke keuzes in het sociaal domein, is de afgelopen jaren de beleidscomponent ontvlochten uit de gemeenschappelijke regeling. Om kwetsbaarheid te voorkomen en de kwaliteit voor de regio te borgen, is toegewerkt naar de oprichting van het intergemeentelijk beleidsteam Noardwest Fryslan. Het jaar 2020 was aan te merken als een overgangsjaar en per 2021 was het team een feit.

Dit betekent dat de volgende taken (weer) rechtstreeks bij de gemeenten zijn belegd en worden uitgevoerd:

a. het vaststellen van de begroting voor het sociaal domein
b. het vaststellen van beleid
c. het evalueren van beleid
d. de uitvoering van de toegang tot jeugd en Wmo maatwerkvoorzieningen

De Dienst is omgevormd tot een bedrijfvoeringsorganisatie op het gebied van de Participatiewet, de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (WMO) en de Jeugdwet en is verantwoordelijk voor:
1. uitvoering van toegangstaken en
2. inkoop en backoffice taken, zoals monitoring uitgaven, afhandelen van bezwaar en beroep en administratie

Centrumregeling samenwerking Sociaal Domein Fryslân

Het college en de burgemeester van de centrumgemeente voeren voor het college en de burgemeester van de gastgemeenten de beleidsvoorbereiding en de inkoop op de volgende wettelijke taken uit:

in het kader van de wettelijk verplichte samenwerking voor de WMO:
- beschermd wonen
- maatschappelijke opvang en vrouwenopvang
- Veilig thuis, waaronder advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling

in het kader van de wettelijk verplichte samenwerking voor de Jeugdwet:
- residentiële zorg inclusief gesloten zorg
- jeugdbescherming
- jeugdreclassering
- activiteiten in het preventief justitieel kader voor de jeugdhulp

in het kader van de vrijwillige samenwerking voor de Jeugdwet:
- spoedeisende zorg
- jeugd geestelijke gezondheidszorg
- jeugd Algemene wet bijzondere ziektekosten – intramuraal en jeugd Algemene wet bijzondere ziektekosten
- pleegzorg

In het kader van de samenwerking op de taak Afspraken Werkbedrijf
- Convenant Regionaal Werkbedrijf “Fryslân Werkt! 2016

Naast de beleidsvoorbereiding en de inkoop, verzorgt Leeuwarden het contractmanagement en -beheer op bovenstaande gebieden. Vanuit Noordwest verband werken wij samen met Leeuwarden en de andere gemeenten aan het beleid en het inkoopproces op alle bovenstaande taken en zorgen wij zoveel mogelijk dat de lokale en regionale wensen en behoeften gerealiseerd kunnen worden.

Veiligheidsregio Friesland (GGD, rampenbestrijding en Regionale Brandweer)

Gemeenschappelijke regeling, gevestigd in Leeuwarden. Voert gemeentelijke taken op het gebied van de volksgezondheid, brandweer en rampenbestrijding uit. De regeling heeft tot doel het behartigen van de gemeenschappelijke belangen van de gemeenten op de terreinen van: publieke gezondheidszorg, brandweerzorg, geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen, rampenbestrijding en crisisbeheersing, het bevorderen van de multidisciplinaire samenwerking en coördinatie in de uitvoering van rampenbestrijding en crisisbeheersing, het in stand houden en beheren van een gemeenschappelijke meldkamer.

Gemeenschappelijke regeling Friese Uitvoeringsdienst Milieu en Omgeving (FUMO)

Het behartigen van de belangen van de deelnemers bij de uitvoering van taken en bevoegdheden op het gebied van het milieu- en omgevingsrecht in de ruime zin in het algemeen en van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht in het bijzonder, alsmede taken en bevoegdheden op het terrein van vergunningverlening, handhaving en toezicht op grond van de in artikel 5.1 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht genoemde wetten.

Gemeenschappelijke regeling “Welstandszorg Hûs en Hiem”
De gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten te behartigen op het gebied van de bouwkundige, stedenbouwkundige en landschappelijke schoonheid in de provincie Friesland. In 2023 wordt provinciebreed door een werkgroep onder leiding van de VFG bekeken in hoeverre onder de Omgevingswet verder gewerkt wordt binnen de Gemeenschappelijke Regeling of dat er een andere rechtsvorm wordt bedacht voor de ruimtelijke adviescommissie.

N.V. Afvalsturing Friesland (Omrin)
Het voorkomen, verwijderen, bewerken en verwerken van het Friese afval conform de voorgeschreven milieudoelstellingen tegen zo laag mogelijke kosten. Gemeente Vlieland heeft een aandelenbelang van € 20.420.

N.V. Friesland Milieu Noordwest
Het komen tot een doelmatige en uit oogpunt van milieuhygiëne verantwoorde uitvoering van milieu- en reinigingstaken. Gemeente Vlieland heeft een aandelenbelang van € 2.265.
De aandelen van Fryslân Miljeu NV zijn in handen van 12 Friese gemeenten en 3 Groningse gemeenten.

N.V. Gemeenschappelijke Kredietbank Friesland (Stichting Kredietbank Nederland)
Financiële dienstverlening aan personen die om wat voor reden dan ook niet bij een reguliere bankinstelling terecht kunnen.

N.V. Bank Nederlandse Gemeenten
Uitoefening van het bedrijf van bankier ten dienste van overheden. Stemrecht naar rato aandelenbezit. Gemeente Vlieland heeft een aandelenbelang van 3510 aandelen van €2,50 nominaal.

Stichting Flidunen
De stichting die het zwembad/sporthalcomplex exploiteert. Het betreft een zogenaamde “gemeentelijke stichting”, wat o.a. betekent dat het college van B&W de bestuursleden benoemt en de begroting en de jaarrekening goed moeten keuren. Er is een huurovereenkomst voor het complex, dat in eigendom is bij de gemeente Vlieland. Indirect is er een financieel belang omdat bij het staken van de activiteiten door de stichting de gemeente als eigenaar de verantwoordelijkheid houdt voor het zwembad/sporthalcomplex. De gemeente heeft ten behoeve van enige investeringen in kwaliteitsverbeteringen aan de stichting een lening verstrekt.

Stichting Aanloophaven Vlieland
De stichting die de aanloophaven exploiteert. Het betreft een zogenaamde “gemeentelijke stichting”, wat o.a. betekent dat het college van B&W de bestuursleden benoemt en de begroting en de jaarrekening goed moeten keuren. Er is een huurovereenkomst voor de havenkom. De stichting ontvangt geen subsidie of bijdrage in een eventueel tekort. De stichting beheert de nieuwe aanloophaven waartoe een huurovereenkomst is opgesteld. De stichting is verantwoordelijk voor het beheer, het onderhoud en de vervangingsinvesteringen voor het gehele havencomplex, exclusief de damwand die deel uitmaakt van de overdracht tussen Rijkswaterstaat en de gemeente.

Stichting Recreatiebelangen Vlieland
De stichting die het kampeerterrein Stortemelk exploiteert. Het betreft een zogenaamde “gemeentelijke stichting”, wat o.a. betekent dat het college van B&W de bestuursleden benoemt en de begroting en de jaarrekening goed moet keuren. De stichting ontvangt geen structurele subsidie of bijdrage in een eventueel tekort. De gemeente heeft ten behoeve van enige investeringen in kwaliteitsverbeteringen aan de stichting een drietal leningen verstrekt.

Overzicht verbonden partijen	
	Bestuurlijk vertegenwoordiger
Publiekrechtelijke verbonden partijen, de gemeenschappelijke regeling	
Sociale Dienst Noord West Fryslân	vacant
Centrumregeling Sociaal Domein Fryslân	vacant
Fryske Utfieringstsjinst Miljeu en Omjouwing (FUMO)	vacant
Veiligheidsregio Fryslân	Burgemeester M. Schrier
Samenwerkingsverband Waddeneilanden	burgemeester M. Schrier
"Welstandszorg Hûs en Hiem"	vacant
Privaatrechtelijke verbonden partijen	
N.V. Afvalsturing Friesland (Omrin);	vacant
N.V. Fryslân Miljeu Noardwest;	
N.V. Gemeenschappelijke Kredietbank Friesland (Stichting Kredietbank Nederland)	
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten;	
Subsidieverstrekker, verenigingen of stichtingen	
Stichting Flidunen	vacant
Stichting Aanloophaven	
Stichting Recreatiebelangen Vlieland	

Gemeenschappelijke regeling Sociale Dienst Noord West Fryslân	
Rechtsvorm	
Vestigingsplaats	Franeker
Doelstelling en openbaar belang	De Dienst heeft als doel het (doen) uitvoeren van taken van de deelnemende gemeenten op de terreinen van sociale zekerheid, maatschappelijke zorg, jeugdzorg en gesubsidieerde arbeid, voor zover een gemeente op één van deze terreinen geen uitdrukkelijk voorbehoud heeft gemaakt.
Relatie met beleidsprogramma	Sociale Voorzieningen en Maatschappelijke Dienstverlening
Deelnemende partijen	Waadhoeke, Harlingen, Terschelling, Vlieland.
Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur van de Dienst bestaat uit leden die per deelnemende gemeente door de raad uit zijn midden, de voorzitter inbegrepen, en uit de wethouders worden aangewezen. Het dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter en twee leden. De voorzitter en de leden van het dagelijks bestuur worden aangewezen door het algemeen Bestuur. Bij de benoeming van de leden van het dagelijks bestuur geldt de restrictie dat die leden gezamenlijk niet de meerderheid mogen hebben in het algemeen bestuur.
Bestuurlijk aandeel	- De raad van de gemeente Waadhoeke wijst drie leden aan. - De raad van de gemeente Harlingen wijst twee leden aan. - De raad van de gemeente Terschelling wijst één lid aan. - De raad van de gemeente Vlieland wijst één lid aan. De raad kan daarbij per lid één vaste plaatsvervanger aanwijzen. De raden van de gemeenten beslissen in de eerste vergadering van elke zittingsperiode over de aanwijzing van de leden van het algemeen bestuur.
Financieel belang	
Bijdrage gemeente	Bedrijfsvoeringslasten 2023: € 110.340
Eigen vermogen	2018: € 654.801 2019: € 654.806 2020: € 654.806 2021: € 654.806
Vreemd vermogen	2018; € 9.245.053 2019: € 11.261.883 2020: € 13.154.198 2021: € 5.460.337
Solvabiliteitsindex	2018: 6,61% 2019: 5.49% 2020: 10,9% 2021: 10,71%
Financieel resultaat	€ 0
Ontwikkelingen	
Risico's	

Centrumregeling Sociaal Domein Fryslân	
Rechtsvorm	
Vestigingsplaats	Leeuwarden
Doelstelling en openbaar belang	De regeling wordt getroffen om de beleidsvoorbereiding ten behoeve van wettelijke taken op het terrein van jeugdzorg, maatschappelijke ondersteuning en participatie en de inkoop ten behoeve van wettelijke taken op het terrein van jeugdzorg en maatschappelijke ontwikkeling doelmatig en kwalitatief hoogwaardig te organiseren met de gezamenlijke Friese gemeenten.
Relatie met beleidsprogramma	
Deelnemende partijen	De colleges van burgemeester en wethouders en de burgemeesters van de gemeenten Achtkarspelen, Ameland, Dantumadeel, De Fryske Marren, Harlingen, Heerenveen, Leeuwarden, Noardeast-Fryslân, Ooststellingwerf, Opsterland, Schiermonnikoog, Smallingerland, Súdwest-Fryslân, Terschelling, Tytsjerksteradiel, Vlieland, Waadhoeke en Weststellingwerf.
Bestuurlijk belang	
Bestuurlijk aandeel	
Financieel belang	Voor diensverlening en instandhouding in 2022: € 4.208
Bijdrage gemeente	
Eigen vermogen	
Vreemd vermogen	
Solvabiliteitsindex	
Financieel resultaat	
Ontwikkelingen	
Risico's	

Gemeenschappelijke regeling Fryske Utfieringstsjinst Miljeu en Omjouwing (FUMO)	
Rechtsvorm	Publiekrechtelijk: gemeenschappelijke regeling (openbaar lichaam)
Vestigingsplaats	Grou
Doelstelling en openbaar belang	Het behartigen van de belangen van de deelnemers bij de uitvoering van taken en bevoegdheden op het gebied van het milieu- en omgevingsrecht in de ruime zin in het algemeen van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht in het bijzonder, alsmede taken en bevoegdheden op het terrein van vergunningverlening, handhaving en toezicht op grond van de in artikel 5.1 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht genoemde wetten.
Relatie met het beleidsprogramma	Relatie met beleidsonderdeel milieu, ruimtelijke ordening en APV (omgevingswet)
Deelnemende partijen	Alle Friese gemeenten en Wetterskip Fryslân en Provincie Fryslân
Bestuurlijk belang	Gedeputeerde staten wijzen uit hun midden twee leden aan van het algemeen bestuur. De overige deelnemers wijzen elk uit hun midden een lid aan van het algemeen bestuur.
Bestuurlijk aandeel	
Financieel belang	
Bijdrage gemeente	2023: € 76.500 meerjarige bijdragen niet bekend, meerjarenraming Fumo nagenoeg gelijk.,--
Eigen vermogen	2017: € 5.729 2018: € 647.128 2019: € 1.364.718 2020: € 1.301.128 2021: € 1.301.128
Vreemd vermogen	2017: € 3.883.034 2018: € 4.245.145 2019: € 4.791.599 2020: € 5.897.457 2021: € 5.401.156
Solvabiliteitsindex	2018: 13% 2019: 22% 2020: 24% 2021: 21%
Financieel resultaat	2017: € -193.301 2018: € 448.097 2019: € 390.000 2020: € 325.320 2021: € 120.916
Ontwikkelingen	De FUMO in 2019 gestart met een traject om te komen tot een gedragen visie voor de FUMO 2021-2026.
Risico's	

Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Fryslân	
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Leeuwarden
Doelstelling en openbaar belang	De regio heeft tot doel het behartigen van de gemeenschappelijke belangen van de gemeenten op de terreinen van: publieke gezondheidszorg, brandweerzorg, geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen, rampenbestrijding en crisisbeheersing, het bevorderen van de multidisciplinaire samenwerking en coördinatie in de uitvoering van rampenbestrijding en crisisbeheersing, het in stand houden en beheren van een gemeenschappelijke meldkamer.
Relatie met beleidsprogramma	Relatie met betrekking tot brandweer en rampenbestrijding en GGD.
Deelnemende partijen	Alle Friese gemeenten
Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur van de regio bestaat overeenkomstig art. 11, lid 1 van de wet uit de burgemeesters van de deelnemende gemeenten.
Bestuurlijk aandeel	Burgemeester is portefeuillehouder. Iedere gemeente voor zich mag jaarlijks zienswijze geven over de kaderbrief (toekomstige ontwikkelingen), jaarrekening en begroting van de VRF.
Financieel belang	Zie hiervoor ook risico's
Bijdrage gemeente	Bijdrage 2023: € 332.654
Eigen vermogen	Eigen Vermogen begin 2021 € 2.285.035 Eigen Vermogen eind 2021 € 6.768.042
Vreemd Vermogen	Vreemd vermogen begin 2021 € 87.723.841 Vreemd vermogen eind 2021 € 72.001.431
Solvabiliteitsindex	2020: 7,78% 2021: 10,01%
Financieel resultaat	2020: €3.790.666 2021: € 2.985.062
Ontwikkelingen	Na vaststelling van dekkingsplan 2.0 (brandweer Fryslân) volgen de komende jaren extra investeringen met name ten behoeve van brandweer. Investeringen in zowel nieuwe (blus)voertuigen als ook nieuwe brandweerkazernes.
Risico's	Door autonome omstandigheden (bijvoorbeeld invoering omgevingswet of stijging loonkosten) of door grote investeringen, bijvoorbeeld in nieuw brandweermaterieel, voertuigen en gebouwen (beleidsmatige ontwikkelingen). Risico's worden door alle gemeenten gezamenlijk gedragen.

Gemeenschappelijke regeling Samenwerkingsverband Waddeneilanden	
Rechtsvorm	Publiekrechtelijk; gemeenschappelijke regeling (openbaar lichaam)
Vestigingsplaats	Harlingen
Doelstelling en openbaar belang	Het openbaar lichaam heeft als taken: • de behartiging van de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten • het uitdragen van het standpunt van de deelnemende gemeenten richting andere betrokken overheden; • overleg, coördinatie en afstemming ten aanzien van beleids- en beheersaspecten; • de organisatie van jaarlijkse themabijeenkomsten voor raads- en collegeleden van de deelnemende gemeenten, ter bespreking van gemeenschappelijke thema's; • samenwerking en ondersteuning ten aanzien van uitvoeringszaken van deelnemende gemeenten die te kennen hebben gegeven bij deze deelactiviteit betrokken te willen zijn; • het voorbereiden en uitvoeren van gemeenschappelijk beleid voor zover hiertoe door de colleges van burgemeester en wethouders van de deelnemende gemeenten aan het openbaar lichaam is opgedragen.
Relatie met het beleidsprogramma	a. ruimtelijke ordening, volkshuisvesting en milieu; b. gezondheidszorg, inclusief het ambulancevervoer; c. welzijn; d. onderwijs; e. openbare orde en veiligheid; f. verkeer en vervoer, o.a. de waddenveren; g. sociaaleconomisch beleid en arbeidsmarktbeleid; h. hulpverlening en brand- en rampenbestrijding; i. recreatie en toerisme; j. cultuur en cultuurhistorie k. natuur- en landschapsbescherming; l. samenwerking en ondersteuning op het gebied van bedrijfsvoering en dienstverlening aan de burger; m. voorts andere door de deelnemende gemeenten, overeenkomstig de bepalingen van deze regeling, opgedragen taken.
Deelnemende partijen	Vlieland, Ameland, Schiermonnikoog, Terschelling en Texel
Bestuurlijk belang	Het DB wordt gevormd door de burgemeesters van de deelnemende gemeenten. Het AB wordt gevormd door de voltallige colleges van de deelnemende gemeenten.
Bestuurlijk aandeel	Elk DB lid heeft in het DB 1 stem. In het AB heeft de gemeente Vlieland 2 van de 14 stemmen.
Financieel belang	
Bijdrage gemeente	2023: € 105.573
Eigen vermogen	2019: € 60.380 2020: € 59.696 2021: € 399.320
Vreemd Vermogen	2019: € 427.246 2020: € 281.479 2021: € 413.801
Solvabiliteitsindex	2020: 45% 2021: 39%
Financieel resultaat	2020: € 167.254 2021: € 131.140 -\-
Ontwikkelingen	

Risico's	De gemeenschappelijke regeling "De Waddeneilanden" is een kleine organisatie met weinig personeel. De organisatie is kwetsbaar indien er sprake is van (langdurige) ziekte.

Gemeenschappelijke regeling "Welstandszorg Hûs en Hiem"	
Rechtsvorm	
Vestigingsplaats	Leeuwarden
Doelstelling en openbaar belang	De gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten te behartigen op het gebied van de bouwkundige, stedenbouwkundige en landschappelijke schoonheid in de provincie Fryslân.
Relatie met beleidsprogramma	
Deelnemende partijen	Alle Friese gemeenten
Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur bestaat uit zoveel leden als het aantal deelnemende gemeenten bedraagt.
Bestuurlijk aandeel	
Financieel belang	
Bijdrage gemeente	2019: € 10.159 2020: € 12.169
Eigen vermogen	Eigen Vermogen begin 2021 € 341.895 Eigen Vermogen eind 2021 € 358.189
Vreemd vermogen	Vreemd vermogen begin 2021 € 80.906 Vreemd vermogen eind 2021 € 136.383
Solvabiliteitsindex	2021: 77%
Financieel resultaat	2021: € 96.369
Ontwikkelingen	
Risico's	

N.V. Afvalsturing Friesland (Omrin)	
Rechtsvorm	N.V.
Vestigingsplaats	Leeuwarden
Doelstelling en openbaar belang	Het voorkomen, verwijderen, bewerken en verwerken van het Friese afval conform de voorgeschreven milieudoelstellingen tegen zo laag mogelijke kosten.
Relatie met het beleidsprogramma	
Deelnemende partijen	De Friese gemeenten, de Groningse gemeente Appingedam en Delfzijl, de Noord-Veluwse gemeenten Elburg, Ermelo, Harderwijk, Nunspeet, Oldebroek en Putten en NV Irado (Capelle aan den IJssel, Schiedam, Vlaardingen, Barendrecht, Albrandswaard, Ridderkerk).
Bestuurlijk belang	Stemrecht naar rato aandelen bezit. Gemeente Vlieland heeft een aandelenbelang van € 20.420 (45 aandelen).
Bestuurlijk aandeel	
Financieel belang	
Bijdrage gemeente	
Eigen vermogen	Eigen Vermogen begin 2021 € 61.055.000 Eigen Vermogen eind 2021 € 64.757.000
Vreemd vermogen	Vreemd vermogen begin 2021 € 132.770.000 Vreemd vermogen eind 2021 € 128.619.000
Solvabiliteitsindex	2021: 33,5%
Financieel resultaat	2021: 4.936.000
Ontwikkelingen	
Risico's	

N.V. Fryslân Miljeu	
Rechtsvorm	
Vestigingsplaats	Leeuwarden
Doelstelling en openbaarbelang	Het bevorderen en leveren van kwalitatief hoogwaardige dienstverlening op het gebied van het verwijderen van afvalstoffen en het beheer van de openbare ruimte ten behoeve van de gemeenten en haar werkgebied.
Relatie met beleidsprogramma	
Deelnemende partijen	12 Friese gemeenten en 2 Groningse gemeenten.
Bestuurlijk belang	Via letteraandelen speciaal zeggenschap 'eigen' regiobedrijf. Gemeente Vlieland heeft een aandelenbelang van € 2.265.
Bestuurlijk aandeel	
Financieel belang	
Bijdrage gemeente	
Eigen vermogen	Eigen Vermogen eind 2018 € 8.414.000 Eigen Vermogen eind 2019 € 8.286.000 Eigen vermogen eind 2020 € 9.426.000 Eigen vermogen eind 2021 € 11.485.000
Vreemd vermogen	Vreemd vermogen eind 2018 € 16.380.000 Vreemd vermogen eind 2019 € 17.289.000 Vreemd vermogen eind 2020 € 20.976.000 Vreemd vermogen eind 2021 € 25.342.000
Solvabiliteitsindex	2018: 33,9% 2019: 32.4% 2020: 31,0% 2021: 31,2%
Financieel resultaat	2018: € 1.192.000 2019: € 507.000 2020: € 1.348.000 2021: € 2.834.000
Ontwikkelingen	
Risico's	

N.V. Gemeenschappelijke Kredietbank Friesland (Stichting Kredietbank Nederland)	
Rechtsvorm	
Vestigingsplaats	Leeuwarden
Doelstelling en openbaar belang	Financiële dienstverlening aan personen die om wat voor reden dan ook niet bij een reguliere bankinstelling terecht kunnen.
Relatie met het beleidsprogramma	
Deelnemende partijen	
Bestuurlijk belang	Stemrecht naar rato kapitaalverstrekking. Omvang kapitaalverstrekking: € 908.
Bestuurlijk aandeel	
Financieel belang	
Bijdrage gemeente	
Eigen vermogen	Eigen Vermogen eind 2018 € 2.371.000 Eigen Vermogen eind 2019 € 2.704.000 Eigen Vermogen eind 2020 € 2.713.000
Vreemd vermogen	Vreemd vermogen eind 2018 € 42.801.000 Vreemd vermogen eind 2019 € 39.848.000 Vreemd vermogen eind 2020 € 34.549.000
Solvabiliteitsindex	2020: 7,3%
Financieel resultaat	
Ontwikkelingen	2020 meest recente cijfers op dit moment
Risico's	

N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	
Rechtsvorm	N.V.
Vestigingsplaats	Den Haag
Doelstelling en openbaar belang	Uitoefening van het bedrijf van bankier ten dienste van overheden
Relatie met het beleidsprogramma	Dividend wordt verantwoord onder beleggingen en financieringsresultaat onder het programma Financiering en algemene dekkingsmiddelen.
Deelnemende partijen	De Staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, provincies, waterschappen en andere openbare lichamen
Bestuurlijk belang	vacant
Bestuurlijk aandeel	Stemrecht naar rato aandelenbezit. Gemeente Vlieland heeft een aandelenbelang van 3.510 dit is 0,00630 % van het totaal. In totaal zijn er 100 miljoen aandelen.
Financieel belang	De gemeente heeft een financieel belang van € 8.775. Dividend 2017 € 8.880 Dividend 2018 € 10.003 Dividend 2019 € 1.509 Dividend 2020: volgens richtlijn ECB geen uitkering dividend 2020 i.v.m. onzekerheid a.g.v. de Covid-19 pandemie.
Bijdrage gemeente	3.510 aandelen van € 2,50 nominaal
Eigen vermogen	2018: € 4.991.000.000 2019: € 4.887.000.000 2020: € 5.097.000.000 2021: € 5.062.000.000
Vreemd vermogen	2018: € 132.518.000.000 2019: € 144.802.000.000 2020: € 155.262.000.000 2021: € 143.995.000.000
Solvabiliteitsindex	2020: 3,4%
Financieel resultaat	2018: € 337.000.000 2019: € 163.000.000 2020: € 221.000.000 2021: € 236.000.000
Ontwikkelingen	Geen relevante ontwikkelingen
Risico's	Aandelen nominaal € 8.775 In de begroting wordt rekening gehouden met een dividend opbrengst van € 4.000

Subsidieverstrekker, verenigingen of stichtingen

Stichting Flidunen	
Rechtsvorm	Privaatrechtelijk: Stichting
Vestigingsplaats	Vlieland
Doelstelling en openbaar belang	Bewoners en bezoekers van Vlieland de mogelijkheid bieden om te sporten en daarmee een gezonde leefstijl te stimuleren.
Relatie met beleidsprogramma	Stichting Flidunen is een uitvoerend orgaan van onze gemeentelijke doelstellingen op het gebied van sporten en het bevorderen van een actieve leefstijl
Deelnemende partijen	
Bestuurlijk belang	De stichting die het zwembad/sporthalcomplex exploiteert. Het college van B&W benoemt de bestuursleden van de stichting. Er is een huurovereenkomst voor het complex, dat in eigendom is bij de gemeente Vlieland. Daarnaast moeten de begroting en de jaarrekening worden goedgekeurd door het college van B&W.
Bestuurlijk aandeel	Stichting Flidunen is sinds de statutenwijziging van 8 maart 2011 te beschouwen als een gemeentelijke stichting, omdat: 1. Bestuursleden worden benoemd en ontslagen door uw College (art. 5.1 van de statuten); 2. Voor een aantal rechtshandelingen is voorafgaande toestemming nodig van uw College (8.2); 3. De begroting en de jaarrekening van de stichting moeten worden goedgekeurd door uw College (art. 14); 4. Tot een statutenwijziging of tot opheffing van de stichting kan het bestuur van de stichting niet besluiten zonder voorafgaande goedkeuring van uw college; 5. Het vermogen na vereffening bij ontbinding toekomt aan de gemeente Vlieland.
Financieel belang	Indirect is er een financieel belang omdat bij het staken van de activiteiten door de stichting de gemeente als eigenaar de verantwoordelijkheid houdt voor het zwembad/sporthalcomplex. De gemeenteraad heeft in 2013 besloten te voorzien in de financiering van de stichting voor de uitvoering van het masterplan in de vorm van een langlopende geldlening tot een bedrag van € 325.000, restschuld per 01-01-2023 € 195.000
Bijdrage gemeente	2023: € 387.500
Eigen vermogen	2018: € 34.849 2019: € 24.628 2020: € 22.693
Vreemd vermogen	2018: € 286.160 2019: € 284.181 2020: € 321.469
Solvabiliteitsindex	2019: 7,97% 2020: 6,59%
Financieel resultaat	2018: € 33.586 2019: € -10.221 2020: € 36.291 2021 is nog niet aangeleverd.
Ontwikkelingen	Per 01-04-2021 is het bestuur van de Stichting Flidunen overgenomen door het bestuur van de Stichting Recreatiebelangen Vlieland.
Risico's	Er is op dit moment sprake van een structureel exploitatietekort. Flidunen beschikt zelf niet over reserves voor onderhoud of het opvangen van extra kosten voor bijvoorbeeld invalwerkzaamheden tijdens ziekte.
Stichting Aanloophaven Vlieland	

Rechtsvorm	Stichting
Vestigingsplaats	Vlieland
Doelstelling en openbaar belang	Beheer en instandhouding van de aanloophaven.
Relatie met het beleidsprogramma	Stichting Aanloophaven is een uitvoerend orgaan van onze gemeentelijke doelstellingen op het gebied van recreatie.
Deelnemende partijen	
Bestuurlijk belang	Er is een huurovereenkomst voor de havenkom. De stichting ontvangt geen subsidie of bijdrage in een eventueel tekort. De stichting beheert de nieuwe aanloophaven waartoe een nieuwe huurovereenkomst is opgesteld. De stichting is verantwoordelijk voor het beheer, het onderhoud en de vervangingsinvesteringen voor het gehele havencomplex, exclusief de damwand die deel uitmaakt van de overdracht tussen Rijkswaterstaat en de gemeente. Het bestuurlijke belang bestaat er uit dat de stichting destijds is opgericht door de gemeente en dat de bestuursleden worden benoemd (en eventueel ontslagen) door het college van burgemeester en wethouders. Bovendien moeten de begroting en de jaarrekening door het gemeentebestuur worden goedgekeurd.
Bestuurlijk aandeel	Stichting Aanloophaven een gemeentelijke stichting, omdat: 1. Bestuursleden worden benoemd en ontslagen door uw College (art. 5.1 van de statuten d.d. 27-12-2010); 2. Voor een aantal rechtshandelingen is voorafgaande toestemming nodig van uw College (8.2); 3. De begroting en de jaarrekening van de stichting moeten worden goedgekeurd door uw College (art. 15); 4. Tot een statutenwijziging of tot opheffing van de stichting kan het bestuur van de stichting niet besluiten zonder voorafgaande goedkeuring van uw college; 5. Het vermogen na vereffening bij ontbinding toekomt aan de gemeente Vlieland (art. 17)
Financieel belang	De omvang van de totale begroting is: 2019: € 760.000,- 2020: € 811.000,- (begroting) De jachthaven is een belangrijke pijler in de Vlielander economie en een voorname recreatieve voorziening voor het eiland, dus een gezonde bedrijfsvoering is belangrijk.
Bijdrage gemeente	De gemeente draagt financieel niet bij in de vorm van subsidie, maar wel met een lening die indertijd is verstrekt voor modernisering.
Eigen vermogen	2019: € 1.356.122 2020: € 1.341.817
Vreemd vermogen	2019: € 181.911 2020: € 197.502
Solvabiliteitsindex	2020: 87%
Financieel resultaat	2019: € 3072 2020: €-21.645 2020 zijn de laatst bekende cijfers.
Ontwikkelingen	Het onderhoud van de jachthaven kent een onderhoudsplan, dat naar boven is bijgesteld naar € 140.000 per jaar.
Risico's	
Stichting Recreatiebelangen Vlieland	
Rechtsvorm	Stichting
Vestigingsplaats	Vlieland

Doelstelling en openbaar belang	Beheer en instandhouding camping Stortemelk is de hoofddoelstelling.
Relatie met beleidsprogramma	Stichting Recreatiebelangen Vlieland is een uitvoerend orgaan van onze gemeentelijke doelstellingen op het gebied van recreatie.
Deelnemende partijen	
Bestuurlijk belang	De stichting ontvangt geen structurele subsidie of bijdrage in een eventueel tekort. Het bestuurlijke belang bestaat er uit dat de stichting destijds is opgericht door de gemeente en dat de bestuursleden worden benoemd (en eventueel ontslagen) door het college van burgemeester en wethouders. Bovendien moeten de begroting en de jaarrekening door hen worden goedgekeurd. De gemeente heeft ten behoeve van enige investeringen in kwaliteitsverbeteringen aan de stichting een drietal leningen verstrekt waarvan de restschuld op 31 december 2021 respectievelijk € 350.000, € 672.857 en € 5.000.000 bedragen.
Bestuurlijk aandeel	
Financieel belang	De omvang van de totale gerealiseerde bedrijfskosten zijn: 2018: € 3,52 mln 2019: € 4 mln 2020: € 3,4 mln De stichting Recreatiebelangen Vlieland, in het bijzonder de camping Stortemelk, is een belangrijke pijler in de Vlielander economie en een voorname recreatieve voorziening voor het eiland, dus een gezonde bedrijfsvoering is belangrijk. Meer dan de helft van de toeristische bedden bevinden zich op deze camping. De camping heeft 3 leningen van de gemeente, waarvan het saldo per 1 januari 2023 € 5.916.786 bedraagt.
Bijdrage Gemeente	De gemeente draagt financieel niet bij in de vorm van subsidie, maar wel met een leningen.
Eigen vermogen	2019: € 6.818.228 2020: € 6.692.959
Vreemd vermogen	2019: € 2.683.488 2020: € 2.793.026
Solvabiliteitsindex	2020: 70,16%
Financieel resultaat	2019: € 5.333 -\- 2020: € 125.000 -\- (2020 zijn de laatst bekende cijfers).
Ontwikkelingen	In 2018 zijn 18 boshuisjes gerealiseerd, waarmee fase 1 was afgesloten. In 2020 zijn voorbereidingen getroffen voor fase 2. De boshuisjes fase 2 zijn in 2021 gerealiseerd. In 2021 is gestart met vernieuwing van de kampwinkel en personeelshuisvesting in 2022 komen deze gereed Ontwikkelingen zijn vastgelegd in een investeringsplan bij de begroting van de SRV.
Risico's	

Paragraaf 7
Grondbeleid

De gemeente voert geen actief grondbeleid. Incidenteel wordt ingespeeld op de mogelijkheid percelen in de dorpskom aan te kopen van particulieren om vervolgens deze percelen in te zetten voor de volkshuisvesting.

Een meer actief grondbeleid zoals elders veelal gebruikelijk is, is niet mogelijk aangezien alle gronden buiten de bebouwde kom in eigendom zijn bij en beheerd worden door de rijksoverheid (Staatsbosbeheer, Rijkswaterstaat, defensie).

Recapitulatie

lasten en baten

omschrijving	rekening 2021	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
Lasten						
0, Algemeen Bestuur	859.937	951.564	948.271	947.352	978.076	1.004.432
1, Openbare Orde en Veiligheid	407.976	432.438	447.930	461.355	475.703	486.907
2, Verkeer, Vervoer en Waterstaat	278.848	3.194.377	402.587	398.782	420.717	442.779
3, Economische Zaken	783.183	762.347	741.288	733.266	721.210	715.545
4, Onderwijs	398.880	397.271	410.558	407.408	405.519	405.642
5, Cultuur en Recreatie	812.638	1.000.576	931.178	937.131	907.330	899.478
6, Sociale Voorzieningen en Maatschappelijke Dienstverlening	1.438.112	1.777.641	1.436.015	1.449.559	1.450.486	1.465.096
7, Volksgezondheid en Milieu	1.420.134	1.226.205	1.295.344	1.270.909	1.266.430	1.314.636
8, Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting	334.795	384.477	302.188	310.101	318.585	327.442
9, Heffen belastingen en uitvoering WOZ	173.285	123.570	123.546	123.521	123.500	123.483
Overhead	1.830.272	2.180.233	1.973.259	1.973.487	2.034.040	2.068.468
Vennootschapsbelasting (VpB)	-472	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Sub-totaal programma's lasten	**8.737.588**	**12.440.699**	**9.022.164**	**9.022.871**	**9.111.597**	**9.263.907**
Algemene dekkingsmiddelen						
lokale belastingen	0	0	0	0	0	0
algemene uitkeringen	0	0	0	0	0	0
beleggingen en financieringsresultaat	147	142	131	114	102	89
saldo finacieringsfunctie	38.689	35.646	34.964	31.885	28.817	25.737
overige algemene dekkingsmiddelen	220.089	214.507	213.248	221.538	230.160	239.126
Sub-totaal algemene dekkingsmiddelen lasten	**258.926**	**250.294**	**248.343**	**253.537**	**259.078**	**264.952**
Onvoorzien	0	120.000	280.200	511.700	708.600	930.600
Totaal lasten	**8.996.514**	**12.810.994**	**9.550.707**	**9.788.108**	**10.079.275**	**10.459.459**
Baten						
0, Algemeen Bestuur	137.539	124.000	128.000	128.000	128.000	128.000
1, Openbare Orde en Veiligheid	39.970	24.700	24.700	24.700	24.700	24.700
2, Verkeer, Vervoer en Waterstaat	11.978	10.763	31.361	11.361	11.361	11.361
3, Economische Zaken	288.911	410.650	408.050	401.200	394.350	394.350
4, Onderwijs	89.452	103.564	87.000	87.000	87.000	87.000
5, Cultuur en Recreatie	166.619	251.773	211.001	211.001	211.001	211.001
6, Sociale Voorzieningen en Maatschappelijke Dienstverlening	344.157	616.426	584.770	592.324	599.636	607.811
7, Volksgezondheid en Milieu	866.602	990.916	1.033.920	940.538	957.730	986.145
8, Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting	220.490	52.400	90.400	90.400	90.400	90.400
9, Heffen belastingen en uitvoering WOZ	719	0	0	0	0	0
Overhead	39.259	4.602	0	0	0	0
Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0	0	0	0	0
Sub-totaal programma's baten	**2.205.697**	**2.589.795**	**2.599.202**	**2.486.524**	**2.504.178**	**2.540.768**
Algemene dekkingsmiddelen						
lokale belastingen	2.576.186	2.662.600	2.759.900	2.801.200	2.843.100	2.885.800
algemene uitkeringen	3.592.552	3.730.000	4.128.000	4.315.000	4.565.000	4.284.000
beleggingen en financieringsresultaat	9.302	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000
saldo finacieringsfunctie	38.685	37.892	34.966	31.891	28.815	25.740
overige algemene dekkingsmiddelen	209.127	158.316	172.882	163.877	170.032	177.354
Sub-totaal algemene dekkingsmiddelen baten	**6.425.852**	**6.592.808**	**7.099.748**	**7.315.968**	**7.610.947**	**7.376.894**
Onvoorzien	0	0	0	0	0	0
Totaal baten	**8.631.548**	**9.182.603**	**9.698.950**	**9.802.493**	**10.115.126**	**9.917.661**
Saldo programma's en algemene dekkingsmiddelen (exclusief mutaties reserves)	**-364.965**	**-3.628.391**	**148.243**	**14.385**	**35.850**	**-541.797**
Toevoegingen aan reserves	96.273	300.353	900.000	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves	1.137.714	4.298.494	1.094.138	218.163	179.112	187.554
Saldo programma's en algemene dekkingsmiddelen	**676.476**	**369.750**	**342.381**	**232.547**	**214.962**	**-354.243**

omschrijving (inclusief mutaties reserves)	rekening 2021	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026

Vaststellingsbesluit

Aldus vastgesteld in de
openbare vergadering van
de raad van de gemeente
Vlieland op 31 oktober 2022

M. Schrier,
burgemeester

M. Brinksma,
griffier

Financiële begroting

Algemene Uitkering gemeentefonds

De hoogte van de Algemene Uitkering gemeentefonds is berekend op basis van de mei circulaire 2022.
Onderstaand overzicht geeft weer hoe de te verwachten gelden in 2023 zijn verdeeld over de clusters

Cluster	Totaalbedrag	w.v. algemene uitkering
Sociale basisvoorzieningen	257.510	257.510
Participatie	105.940	95.144
Individuele voorzieningen Wmo	331.934	331.934
Individuele voorzieningen Jeugd	390.854	390.854
Bestuur en ondersteuning	1.116.781	1.116.781
Orde en veiligheid	284.345	255.780
Onderwijs	215.005	212.133
Sport, cultuur enrecreatie	270.352	270.352
Infrastructuur, ruimte en milieu	1.771.813	1.761.598
Overig	99.924	99.924
Overige eigen middelen	-180.877	-180.877
Onroerendezaakbelasting	-535.215	-535.215
Totaal	**4.128.365**	**4.075.917**

Op basis van de mei circulaire 2022 is meerjarig de in de onderstaande tabel opgenomen uitkering te verwachten.

Algemene uitkering	2023	2024	2025	2026
uitkeringsbasis (voor uitkeringsfactor)	3.810.876	3.741.016	3.742.978	3.745.238
uitkeringsbasis (na uitkeringsfactor)	4.896.976	5.072.817	5.311.285	5.037.346
inkomstenmaatstaven	-508.121	-515.091	-521.520	-528.678
suppletie nieuwe verdeling GF	-312.938	-295.028	-277.118	-277.118
Totaal algemene uitkering	**4.075.917**	**4.262.698**	**4.512.647**	**4.231.550**
Integratie-uitkeringen				
participatie	8.097	8.097	8.097	8.098
Totaal integratie-uitkeringen	**8.097**	**8.097**	**8.097**	**8.098**
Decentralisatie-uitkeringen				
armoedebestrijding kinderen	2.659	2.699	2.699	2.659
vergunningverlening, toezicht en handhaving	10.215	10.215	10.215	10.215
voorschoolse voorziening peuters	2.872	2.872	2.872	2.872
Capaciteit BOA's	28.565	28.565	28.565	28.565
Totaal decentralisatie-uitkeringen	**44.311**	**44.351**	**44.351**	**44.311**
Totaal uitkering gemeentefonds	**4.128.325**	**4.315.146**	**4.565.095**	**4.283.959**

Algemene Uitkering	Bedrag 2023	Bedrag 2024	Bedrag 2025	Bedrag 2026
Mei circulaire 2021	3.510.000	3.552.000	3.621.000	3.621.000
Mei circulaire 2022	4.128.000	4.315.000	4.565.000	4.284.000
Effect mei circulaire 2022 op de meerjarenbegroting	618.000	763.000	944.000	663.000

Geprognotiseerde balans, bestemmingsreserves en voorzieningen

Inleiding

Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) moet voor de programmabegroting een meerjarige geprognosticeerde balans worden opgesteld, die aansluit op de jaarrekening 2021. Deze meerjarige balansprognose laat met name het verloop zien van de investeringen, de aangetrokken geldleningen en de mutaties in de reserves en voorzieningen. Er is rekening gehouden met de geplande investeringen voor de komende jaren.
Voor de overlopende passiva en de vlottende schuld met een looptijd < 1 jaar is een ruwe schatting gemaakt.

Begrotingsjaar T	2023					
	T-2	T-1	T	T+1	T+2	T+3
Activa	**31-12-2021**	**31-12-2022**	**31-12-2023**	**31-12-2024**	**31-12-2025**	**31-12-2026**
(im) Materiële vaste activa	23.539.200	26.377.700	27.296.200	27.731.300	28.315.600	27.931.700
Financiële vaste activa: Kapitaalverstrekkingen	32.400	32.400	32.400	32.400	32.400	32.400
Financiële vaste activa: Leningen	6.486.200	6.491.000	6.163.300	5.835.600	5.508.000	5.180.300
Financiële vaste activa: Uitzettingen > 1 jaar	5.400	4.200	2.900	1.500	0	
Totaal Vaste Activa	**30.063.200**	**32.905.300**	**33.494.800**	**33.600.800**	**33.856.000**	**33.144.400**
Voorraden: Onderhanden werk & Overige grond- en hulpstoffen	5.800	5.800	5.800	5.800	5.800	5.800
Voorraden: Gereed product en handelsgoederen & vooruitbetalingen						
Uitzettingen <1 jaar	970.500	873.600	873.600	873.600	873.600	873.600
Liquide middelen	6.071.300	452.500	-2.133.800	-3.406.300	-4.876.600	-5.900.400
Overlopende activa	1.644.300	2.719.200	2.719.200	2.719.200	2.719.200	2.719.200 +
Totaal Vlottende Activa	**8.691.900**	**4.051.100**	**1.464.800**	**192.300**	**-1.278.000**	**-2.301.800**
Totaal Activa	38.755.100	36.956.400	34.959.600	33.793.100	32.578.000	30.842.600
Passiva	**31-12-2021**	**31-12-2022**	**31-12-2023**	**31-12-2024**	**31-12-2025**	**31-12-2026**
Reserves	6.665.700	3.344.000	2.619.700	2.743.900	2.797.300	2.824.700
Resultaat boekjaar	676.500	369.800	342.400	232.500	215.000	-354.200
Voorzieningen	1.446.900	4.168.600	3.890.800	3.633.300	3.311.900	3.054.300
Vaste schuld	28.733.600	27.772.100	26.804.800	25.881.500	24.951.900	24.015.900 +
Totaal Vaste Passiva	**37.522.700**	**35.654.500**	**33.657.700**	**32.491.200**	**31.276.100**	**29.540.700**
Vlottende schuld	1.000	288.400	288.400	288.400	288.400	288.400
Overlopende passiva	1.231.400	1.013.500	1.013.500	1.013.500	1.013.500	1.013.500 +
Totaal Vlottende Passiva	**1.232.400**	**1.301.900**	**1.301.900**	**1.301.900**	**1.301.900**	**1.301.900**
Totaal Passiva	**38.755.100**	**36.956.400**	**34.959.600**	**33.793.100**	**32.578.000**	**30.842.600**

Overzicht reserves

Conform artikel 20 van het BBV wordt hieronder het verloop van de reserves opgenomen.

Er zijn geen structurele reserve mutaties.

Het verloop wordt in onderstaand overzicht per reserve weergegeven;

Reserves

	Saldo 31-12-2022	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Bestemming resultaat	Saldo 31-12-2023
Algemene reserve	2.499.197		900.000		369.750	1.968.947
Bestemmingsreserves						
- Gebiedsontwikkeling en toerisme	0					0
- Onderhoud gebouwen	0					0
- Automatiseringshulpmiddelen	0					0
- Welzijn en cultuur	0					0
- Ruimtelijke plannen en BWT	0					0
- Groot onderhoud wegen	0					0
- Strandvonderij	0					0
- Duurzaamheid	385.622		78.000			307.622
- RWS objecten	0					0
- Ouderen huisvesting	459.221		116.138			343.082
- Programma Waddeneilanden		900.000				
Subtotaal	844.842	900.000	194.138	0	0	650.704
Nog te bestemmen resultaat t-1	0				-369.750	0
Nog te bestemmen resultaat t	369.750					342.381
Totaal exclusief nog te bestemmen resultaat	3.344.039	900.000	1.094.138	0	0	2.619.650

Reserves

	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Bestemming resultaat	Saldo 31-12-2024
Algemene reserve				342.381	2.311.328
Bestemmingsreserves					
- Gebiedsontwikkeling en toerisme					0
- Onderhoud gebouwen					0
- Automatiseringshulpmiddelen					0
- Welzijn en cultuur					0
- Ruimtelijke plannen en BWT					0
- Groot onderhoud wegen					0
- Strandvonderij					0
- Duurzaamheid		113.000			194.622
- RWS objecten					0
- Ouderen huisvesting		105.163			237.920
- Programma Waddeneilanden					
Subtotaal	0	218.163	0	0	432.541
Nog te bestemmen resultaat t-1				-342.381	0
Nog te bestemmen resultaat t					232.547
Totaal exclusief nog te bestemmen resultaat	0	218.163	0	0	2.743.869

Reserves

	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Bestemming resultaat	Saldo 31-12-2025
Algemene reserve		0		232.547	2.543.875
Bestemmingsreserves					
- Gebiedsontwikkeling en toerisme					0
- Onderhoud gebouwen					0
- Automatiseringshulpmiddelen					0
- Welzijn en cultuur					0
- Ruimtelijke plannen en BWT					0
- Groot onderhoud wegen					0
- Strandvonderij					0
- Duurzaamheid		98.000			96.622
- RWS objecten					0
- Ouderen huisvesting		81.112			156.808
- Programma Waddeneilanden					
Subtotaal	0	179.112	0	0	253.429
Nog te bestemmen resultaat t-1				-232.547	0
Nog te bestemmen resultaat t					214.962
Totaal exclusief nog te bestemmen resultaat	0	179.112	0	0	2.797.304

Reserves

	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Bestemming resultaat	Saldo 31-12-2026
Algemene reserve		0		214.962	2.758.837
Bestemmingsreserves					
- Gebiedsontwikkeling en toerisme					0
- Onderhoud gebouwen					0
- Automatiseringshulpmiddelen					0
- Welzijn en cultuur					0
- Ruimtelijke plannen en BWT					0
- Groot onderhoud wegen					0
- Strandvonderij					0
- Duurzaamheid		118.000			-21.378
- RWS objecten					0
- Ouderen huisvesting		69.554			87.253
- Programma Waddeneilanden					
Subtotaal	0	187.554	0	0	65.875
Nog te bestemmen resultaat t-1				-214.962	0
Nog te bestemmen resultaat t					-354.243
Totaal exclusief nog te bestemmen resultaat	0	187.554	0	0	2.824.712

Overzicht voorzieningen

Conform artikel 20 van het BBV wordt hieronder het verloop van de voorzieningen opgenomen:

Voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen wordt in onderstaand overzicht weergegeven;

	Saldo 31-12-2022	Toevoeging	Aanwending	Saldo 31-12-2023	Toevoeging	Aanwending	Saldo 31-12-2024
Voorzieningen verplichtingen, verliezen en risico's							
- Wethouderpensioenen	507.573	50.000	39.000	518.573	50.000	40.000	528.573
- Wachtgeld wethouders	41.185		38.936	2.249			2.249
- Herstel Duinwijck	5.600			5.600			5.600
- Vaststellingsoveréénkomst onderwijs	176.773		16.000	160.773		16.500	144.273
- Aanvulling WW 36 maanden	0			0			0
Onderhoudsegalisatievoorzieningen							
- Riolering	532.580	0	150.820	381.760	0	46.413	335.347
- Waterstaatsobjecten	2.182.450	25.000	72.639	2.134.811	25.000	60.639	2.099.172
- Wegen	510.464	189.443	193.517	506.389	135.016	246.103	395.302
- Gebouwen	212.000	120.000	151.350	180.650	120.000	177.850	122.800
Totaal	**4.168.625**	**384.443**	**662.262**	**3.890.806**	**330.016**	**587.505**	**3.633.317**

Voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen wordt in onderstaand overzicht weergegeven;

	Toevoeging	Aanwending	Saldo 31-12-2025	Toevoeging	Aanwending	Saldo 31-12-2026
Voorzieningen verplichtingen, verliezen en risico's						
- Wethouderpensioenen	50.000	41.000	537.573	50.000	41.000	546.573
- Wachtgeld wethouders			2.249			2.249
- Herstel Duinwijck			5.600			5.600
- Vaststellingsoveréénkomst onderwijs		17.000	127.273		17.000	110.273
- Aanvulling WW 36 maanden			0			0
Onderhoudsegalisatievoorzieningen						
- Riolering	0	52.029	283.318	0	68.289	215.029
- Waterstaatsobjecten	25.000	58.639	2.065.533	25.000	58.639	2.031.894
- Wegen	131.446	342.070	184.679	132.335	269.103	47.911
- Gebouwen	120.000	137.150	105.650	120.000	130.850	94.800
Totaal	**326.446**	**647.888**	**3.311.875**	**327.335**	**584.881**	**3.054.329**

Berekening EMU-saldo

Binnen de Europese Unie zijn het EMU-saldo en de EMU-schuld de belangrijkste indicatoren voor de gezondheid van de overheidsfinanciën. Het saldo bestaat niet alleen uit een begrotingstekort of – overschot van het Rijk; ook gemeenten, provincies, waterschappen en WGR-plus regio's dragen aan in het EMU-saldo en de EMU-schuld.

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV, art. 19) is de verplichting vastgesteld dat de gemeenten ramingen van het EMU-saldo dienen te verstrekken.

De begroting van de Gemeente Vlieland is opgesteld conform een (gemodificeerd) stelsel van baten en lasten.
Het EMU saldo gaat niet uit van baten en lasten, maar gaat uit van ontvangsten en uitgaven van de gemeente, berekend op transactiebasis en overeenkomstig de voorschriften van het Europese systeem van nationale en regionale rekeningen in de Europese Unie.

Als gevolg van Europese regelgeving mogen EU-lidstaten een begrotingstekort (EMU-saldo) hebben van maximaal 3% van het bruto binnenlands product (BBP). Aan dit maximale tekort van 3% hebben, naast de Rijksoverheid, ook de decentrale overheden een aandeel.

Bij het opstellen van de begroting luidt het advies: kijk niet naar de individuele EMU-referentiewaarde van de gemeente. Het ene jaar kan het EMU-saldo van een gemeente een tekort vertonen en het andere jaar een overschot. Dit komt door de schommelingen in de hoogte van de investeringen. Alle plussen en minnen van gemeenten opgeteld geeft normaal geen probleem met het EMU-tekort. Pas als nationaal blijkt dat gemeenten het plafond van het EMU-tekort gaan overschrijden, kan van gemeenten worden gevraagd het individuele EMU-tekort van de lopende begroting te verminderen.

		T-1	T	T+1		
		2022	2023	2024	2025	2026
	Omschrijving	x € 1000,-	x € 1000,-	x € 1000,-	x € 1000,-	x € 1000,-
		Volgens realisatie tot en met sept. 2022, aangevuld met raming resterende periode	Volgens begroting 2023	Volgens	Volgens	Volgens
1.	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-3.628	148	14	36	-542
2.	Mutatie (im)materiële vaste activa	2.839	919	435	584	-384
3.	Mutatie voorzieningen	2.722	-278	-258	-321	-258
4.	Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	0	0	0	0	0
5.	Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	0	0	0	0	0
Berekend EMU-saldo		**-3.745**	**-1.048**	**-678**	**-870**	**-415**

Conclusie

In het bestuurlijk overleg van 23 mei 2018 is overeenstemming bereikt tussen het Rijk en de koepelorganisaties van de decentrale overheden VNG, IPO en UvW over het gezamenlijke aandeel van de decentrale overheden in het EMU-tekort. Daarbij hebben de decentrale overheden onderling een verdeling voorgesteld van hun afzonderlijke aandelen in het EMU-tekort (de individuele EMU-referentiewaarde).

Een individuele EMU-referentiewaarde betreft geen norm, maar een indicatie van het aandeel dat een provincie of gemeente in de gezamenlijke tekortnorm heeft. De gezamenlijke tekortnorm voor de decentrale overheden voor 2023 bedraagt 0,4% en is verdeeld over gemeenten (0,27%), provincies (0,08) en waterschappen (0,05%).

Voor de gemeente Vlieland is de referentiewaarde in de septembercirculaire 2022 voor 2023 vastgesteld op € 379.000. Wij overschrijden deze norm wat betekent dat in EMU-termen de uitgaven groter zijn dan de inkomsten, vooral als gevolg van de toenemende investeringen (Boswijk). Investeringen tellen niet mee in het stelsel van baten en lasten, daarbij wordt uitgegaan van de jaarlijkse kapitaallasten van de investeringen. Investeringen in een bepaald jaar tellen echter wel volledig mee in het EMU-saldo. Bij een sluitende begroting kan een gemeente daardoor toch een negatief EMU-saldo hebben.

Zoals hierboven al genoemd is er geen sanctie op overschrijding van het EMU-saldo bij een begroting van een individuele gemeente als nationaal blijkt dat gemeenten het plafond van het EMU-tekort niet gaan overschrijden.

Overhead

Overheadkosten per Taakveld

Taakveld	Omschrijving taakveld	Bedrag kosten 2023	Overhead 2023
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	378.957	98.685
1.2	Openbare orde en veiligheid	68.973	17.961
2.1	Verkeer en Vervoer	382.587	99.630
2.3	Recreatieve havens	210.021	54.692
3.1	Economische ontwikkeling	312.064	81.265
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	3.898	1.015
5.7	Openbaar groen en (openlucht)recreatie	224.155	58.373
4.2	Onderwijshuisvesting	302.256	78.711
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	108.301	28.203
5.1	Sportbeleid en activering	454.718	118.414
5.2	Sportaccommodaties	117.623	30.630
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	24.400	6.354
5.4	Musea	150.400	39.166
5.6	Media	75.000	19.531
5.7	Openbaar groen en (openlucht)recreatie	105.737	27.535
5.7	Openbaar groen en (openlucht)recreatie	4.250	1.107
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	199.012	51.825
6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	130.555	33.998
6.3	Inkomensregelingen	137.782	35.880
6.5	Arbeidsparticipatie	15.106	3.934
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	72.083	18.771
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	150.779	39.265
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	130.721	34.041
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	549.015	142.970
6.81a	Beschermd wonen (WMO)	22.221	5.787
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	2.500	651
7.1	Volksgezondheid	4.100	1.068
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	10.000	2.604
7.1	Volksgezondheid	89.969	23.429
7.2	Riolering	274.035	71.362
7.3	Afval	515.081	134.133
7.4	Milieubeheer	354.966	92.437
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	61.294	15.962
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	9.000	2.344
8.1	Ruimte en leefomgeving	120.770	31.450
8.3	Wonen en bouwen	204.758	53.321
0.10	Mutaties reserves	900.000	
0.5	Treasury	35.095	9.139
0.61	OZB woningen	50.000	13.021
0.64	Belastingen overig	73.546	19.152
0.8	Overige baten en lasten	493.448	128.500
0.1	Bestuur	800.933	208.573
0.2	Burgerzaken	147.339	38.369
0.4	Overhead	1.973.259	
	Totale directe kosten	10.450.707	1.973.259
	Overhead	-1.973.259	
	Buitengrondslag reserve mutatie programma de Wadden	-900.000	
	Grondslag	7.577.448	
	Overhead als %-aandeel van alle kosten	21%	
	Overhead als %-opslag van de structurele gemeentelijke kosten	26%	

Overzicht van incidentele baten lasten (meerjaren-)begroting Vlieland 2023 - 2026

Om vast te kunnen stellen dat er sprake is van een structureel begrotingsevenwicht is het van belang dat inzicht bestaat in welke geraamde baten en lasten incidenteel zijn en welke structureel. Op grond van artikel 19 BBV moeten de incidentele baten en lasten limitatitef per programma en meerjarig inzichtelijk worden gemaakt.

Een gemeente voert structurele taken uit , structurele baten en lasten zijn dan ook de regel incidentele baten en lasten zijn de uitzondering.

In principe zijn alle stortingen in en onttrekkingen aan reserves incidenteel van aard.

Baten en lasten die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen waarbij een onvoorwaardelijke einddatum bekend is, kunnen eventueel in aanmerking komen om als incidentele baten of lasten te worden gezien. Ze moeten echter niet verward worden met incidentele afwijkingen t.o.v. structurele budgetten. Deze worden overigens in voorkomende gevallen bij de programma's toegelicht.

Lasten				
Diverse programma's				
1. Toevoeging aan de bestemmingsreserve Programma Waddeneilanden	900.000			
Om de eilander (bestuurlijke) samenwerking te verstevigen en uitdagingen die op de eilanden afkomen het hoofd te bieden, heeft het Dagelijks Bestuur van GR de Waddeneilanden in 2020 opdracht gegeven een programma op te zetten. Een plan voor een programma om de leefbaarheid op de Waddeneilanden te behouden en te werken aan een duurzaam en vitaal toekomstperspectief voor de Waddeneilanden. Het maximale aandeel van Vlieland in de uitvoeringskosten van dit project bedraagt € 900.000. Bij het vaststellen van de kadernota 2023 heeft uw raad besloten vanuit de Algemene Reserve dit bedrag te storten in een bestemmingsreserve Programma Waddeneilanden.	0	0	0	0
6. Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening				
2. kosten ouderenhuisvesting				
In 2022 is de Boswijk gereed gekomen. Een wijk om te wonen voor senioren en zorg te ontvangen voor wie dat nodig hebben. Voor de voorbereidingskosten is een bestemmingsreserve in het leven geroepen De gemeente Vlieland wordt eigenaar van het vastgoed en tevens de exploitant. De vastgoedrisico's liggen volledig bij de gemeente. Dat betekent dat de zorgleverancier KwadrantGroep haar organisatorische aandacht en financiële inspanningen volledig kan richten op het leveren van zorg en van welzijnsdiensten. De gemeente organiseert het beheer van het toekomstige vastgoed: huurderszaken, klachten-, mutatie-, jaarlijks- en meerjarenonderhoud. Daarnaast wordt er een plan gemaakt voor het beheer van het welzijnsgebouw. Ook de relatie tussen de welzijnsdiensten van KwadrantGroep en het gemeentelijke welzijnsbeleid voor ouderen wordt nader uitgewerkt. De niet-bebouwde grond maakt straks volledig onderdeel uit van de openbare ruimte en wordt door de gemeente beheerd en onderhouden. De resultaten van de exploitatie van het nieuwe vastgoed Boswijk worden geegaliseerd in de reserve ouderenhuisvesting zodat die niet ten gunste of ten laste komen van de algemene middelen. In deze wijk is een tuin aangelegd. De eerste drie jaren is uitval van planten en bomen gedekt door een onderhoudscontract. Na deze drie jaar valt dit onderhoud gewoon onder openbaar groen en zal het onderhoud gedaan worden door eigen medewerkers.	13.499	13.410		
Totaal lasten	**913.499**	**13.410**	**0**	**0**

Omschrijving	2023	2024	2025	2026
Lasten				
6. Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening				
1. Onttrekking bestemmingsreserve ouderenhuisvesting In 2022 is de Boswijk gereed gekomen. Een wijk om te wonen voor senioren en zorg te ontvangen voor wie dat nodig hebben. Voor de voorbereidingskosten is een bestemmingsreserve in het leven geroepen De gemeente Vlieland wordt eigenaar van het vastgoed en tevens de exploitant. De vastgoedrisico's liggen volledig bij de gemeente. Dat betekent dat de zorgleverancier KwadrantGroep haar organisatorische aandacht en financiële inspanningen volledig kan richten op het leveren van zorg en van welzijnsdiensten. De gemeente organiseert het beheer van het toekomstige vastgoed: huurderszaken, klachten-, mutatie-, jaarlijks- en meerjarenonderhoud. Daarnaast wordt er een plan gemaakt voor het beheer van het welzijnsgebouw. Ook de relatie tussen de welzijnsdiensten van KwadrantGroep en het gemeentelijke welzijnsbeleid voor ouderen wordt nader uitgewerkt. De niet-bebouwde grond maakt straks volledig onderdeel uit van de openbare ruimte en wordt door de gemeente beheerd en onderhouden. De resultaten van de exploitatie van het nieuwe vastgoed Boswijk worden geegaliseerd in de reserve ouderenhuisvesting zodat die niet ten gunste of ten laste komen van de algemene middelen.	116.138	105.163	81.112	69.554
7. Volksgezondheid en milieu				
2. Onttrekking bestemmingsreserve duurzaamheid De lasten voor het uitvoeringsprogramma duurzaamheid worden gedekt door bijdragen uit de bestemmingsreserve duurzaamheid.	78.000	113.000	98.000	118.000
9. Financiering en algemene dekkingsmiddelen				
3. Onttrekking aan de algemene reserve Om de eilander (bestuurlijke) samenwerking te verstevigen en uitdagingen die op de eilanden afkomen het hoofd te bieden, heeft het Dagelijks Bestuur van GR de Waddeneilanden in 2020 opdracht gegeven een programma op te zetten. Een plan voor een programma om de leefbaarheid op de Waddeneilanden te behouden en te werken aan een duurzaam en vitaal toekomstperspectief voor de Waddeneilanden. Het maximale aandeel van Vlieland in de uitvoeringskosten van dit project bedraagt € 900.000. Bij het vaststellen van de kadernota 2023 heeft uw raad besloten vanuit de Algemene Reserve dit bedrag te storten in een bestemmingsreserve Programma Waddeneilanden.	900.000	0	0	0
Totaal baten	**1.094.138**	**218.163**	**179.112**	**187.554**

Verdeling taakvelden programma's

omschrijving	rekening 2021	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
Lasten						
0, Algemeen Bestuur						
0.1 Bestuur	737.348	817.261	800.933	795.075	820.665	841.680
0.2 Burgerzaken	122.589	134.303	147.339	152.276	157.411	162.752
0.4 Overhead	1.830.272	2.180.233	1.973.259	1.973.487	2.034.040	2.068.468
1, Openbare Orde en Veiligheid						
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	367.550	361.990	378.957	391.867	405.580	416.124
1.2 Openbare orde en veiligheid	40.427	70.448	68.973	69.488	70.123	70.782
2, Verkeer, Vervoer en Waterstaat						
0.10 Mutaties reserves	59.014	0	0	0	0	0
2.1 Verkeer en Vervoer	277.876	3.174.377	380.587	388.782	410.717	432.779
2.3 Recreatieve havens	972	20.000	22.000	10.000	10.000	10.000
3, Economische Zaken						
0.10 Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0
2.3 Recreatieve havens	199.130	193.839	190.021	183.481	178.498	173.953
3.1 Economische ontwikkeling	332.020	303.412	312.064	310.399	308.844	307.387
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	6.982	3.973	3.898	3.820	3.761	3.712
5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie	239.570	249.972	224.155	224.415	218.956	219.342
8.3 Wonen en bouwen	5.481	11.150	11.150	11.150	11.150	11.150
4, Onderwijs						
0.10 Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0
4.1 Openbaar basisonderwijs	0	0	0	0	0	0
4.2 Onderwijshuisvesting	282.400	288.190	302.256	297.943	294.843	293.707
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	116.480	109.081	108.301	109.466	110.676	111.935
5, Cultuur en Recreatie						
5.1 Sportbeleid en activering	384.601	503.530	454.718	454.686	454.653	444.621
5.2 Sportaccommodaties	91.675	120.784	117.623	120.407	87.305	86.016
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	26.992	42.150	24.400	24.400	24.400	24.400
5.4 Musea	149.653	150.400	150.400	150.400	150.400	150.400
5.6 Media	68.189	73.400	75.000	75.000	75.000	75.000
5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie	87.663	106.428	105.737	108.938	112.272	115.740
8.3 Wonen en bouwen	3.864	3.884	3.300	3.300	3.300	3.300
6, Sociale Voorzieningen en Maatschappelijke Dienstverlening						
0.10 Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0
5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie	1.500	4.250	4.250	4.250	4.250	4.250
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	75.740	210.758	199.012	198.541	198.051	197.540
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	140.549	141.827	130.555	135.165	139.929	144.842
6.3 Inkomensregelingen	202.466	145.661	137.782	138.621	140.436	142.248
6.5 Arbeidsparticipatie	12.198	14.756	15.106	14.936	15.138	15.322

omschrijving	rekening 2021	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	78.345	66.731	72.083	78.749	82.889	87.040
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	113.939	118.822	150.779	154.268	158.695	163.235
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	212.213	141.382	130.721	131.818	133.688	135.562
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	60.693	535.558	549.015	546.371	543.754	541.166
6.81a Beschermd wonen (WMO)	0	0	22.221	22.221	22.221	22.221
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	2.190	2.500	2.500	2.542	2.586	2.630
7.1 Volksgezondheid	1.959	4.100	4.100	4.100	4.100	4.100
8.3 Wonen en bouwen	536.321	391.297	17.890	17.977	4.750	4.939
7, Volksgezondheid en Milieu						
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	-472	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
0.10 Mutaties reserves	18.000	0	0	0	0	0
7.1 Volksgezondheid	74.179	88.044	89.969	89.876	93.166	90.474
7.2 Riolering	177.037	239.010	274.035	200.317	212.019	231.365
7.3 Afval	473.698	432.947	515.081	518.948	514.336	520.075
7.4 Milieubeheer	637.216	408.840	354.966	394.193	383.605	408.201
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	58.004	57.364	61.294	67.576	63.303	64.522
8, Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting						
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	2.094	2.500	9.000	9.000	9.000	9.000
0.10 Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0
8.1 Ruimte en leefomgeving	153.442	225.551	120.770	124.681	128.748	132.978
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	25.623	0	0	0	0	0
8.3 Wonen en bouwen	153.636	156.427	172.418	176.420	180.837	185.463
9, Financiering en Algemene Dekkingsmiddelen						
0.5 Treasury	38.836	35.788	35.095	31.999	28.919	25.826
0.61 OZB woningen	38.032	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000
0.64 Belastingen overig	135.253	73.570	73.546	73.521	73.500	73.483
0.8 Overige baten en lasten	220.089	334.507	493.448	733.238	938.760	1.169.726
0.10 Mutaties reserves	19.259	300.353	900.000	0	0	0
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	676.476	369.750	0	0	0	0
Totaal lasten	**9.769.262**	**13.481.096**	**10.450.707**	**9.788.108**	**10.079.275**	**10.459.459**

omschrijving	rekening 2021	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
Baten						
0, Algemeen Bestuur						
0.1 Bestuur	17.139	16.000	16.000	16.000	16.000	16.000
0.2 Burgerzaken	120.400	108.000	112.000	112.000	112.000	112.000
0.4 Overhead	39.259	4.602	0	0	0	0
1, Openbare Orde en Veiligheid						
0.10 Mutaties reserves	0	2.236	0	0	0	0
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	8.537	0	0	0	0	0
1.2 Openbare orde en veiligheid	31.434	24.700	24.700	24.700	24.700	24.700
2, Verkeer, Vervoer en Waterstaat						
0.10 Mutaties reserves	68.267	2.822.585	0	0	0	0
2.1 Verkeer en Vervoer	11.978	10.763	31.361	11.361	11.361	11.361
3, Economische Zaken						
0.10 Mutaties reserves	10.939	143.514	0	0	0	0
2.3 Recreatieve havens	231.671	235.400	235.400	235.400	235.400	235.400
3.1 Economische ontwikkeling	20.800	141.450	138.850	132.000	125.150	125.150
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	3.254	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000
5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie	19.728	17.800	17.800	17.800	17.800	17.800
8.3 Wonen en bouwen	13.458	13.000	13.000	13.000	13.000	13.000
4, Onderwijs						
4.1 Openbaar basisonderwijs	0	0	0	0	0	0
4.2 Onderwijshuisvesting	69.920	87.000	87.000	87.000	87.000	87.000
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	19.532	16.564	0	0	0	0
5, Cultuur en Recreatie						
0.10 Mutaties reserves	0	50.000	0	0	0	0
5.1 Sportbeleid en activering	30.757	40.773	1	1	1	1
5.2 Sportaccommodaties	127.323	206.900	206.900	206.900	206.900	206.900
5.4 Musea	0	0	0	0	0	0
5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie	4.305	100	100	100	100	100
8.3 Wonen en bouwen	4.234	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000
6, Sociale Voorzieningen en Maatschappelijke Dienstverlening						
0.10 Mutaties reserves	430.605	436.768	116.138	105.163	81.112	69.554
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	1	50	50	50	50	50
6.3 Inkomensregelingen	201.525	147.052	125.124	125.147	125.174	125.148
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	10.519	7.857	8.769	8.769	8.769	8.769
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	75.349	448.575	447.492	455.023	462.308	470.509
6.81a Beschermd wonen (WMO)	0	0	3.335	3.335	3.335	3.335
8.3 Wonen en bouwen	56.762	12.892	0	0	0	0
7, Volksgezondheid en Milieu						
0.10 Mutaties reserves	555.968	176.115	78.000	113.000	98.000	118.000
7.1 Volksgezondheid	32.769	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000
7.2 Riolering	243.547	345.316	374.820	281.438	298.630	327.045
7.3 Afval	602.728	544.000	606.000	606.000	606.000	606.000
7.4 Milieubeheer	-31.654	57.000	2.000	2.000	2.000	2.000
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	19.213	14.600	21.100	21.100	21.100	21.100

omschrijving	rekening 2021	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
8, Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting						
0.10 Mutaties reserves	0	100.000	0	0	0	0
8.3 Wonen en bouwen	220.490	52.400	90.400	90.400	90.400	90.400
9, Financiering en Algemene Dekkingsmiddelen						
0.5 Treasury	47.987	41.892	38.966	35.891	32.815	29.740
0.61 OZB woningen	310.197	297.000	317.700	322.500	327.300	332.200
0.62 OZB niet-woningen	335.931	344.000	362.300	367.800	373.300	378.900
0.64 Belastingen overig	58.069	65.600	67.200	68.100	69.100	70.100
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	3.592.552	3.730.000	4.128.000	4.315.000	4.565.000	4.284.000
0.8 Overige baten en lasten	209.127	158.316	172.882	163.877	170.032	177.354
0.10 Mutaties reserves	71.935	567.276	900.000	0	0	0
3.4 Economische promotie	1.872.707	1.956.000	2.012.700	2.042.800	2.073.400	2.104.600
Totaal baten	**9.769.262**	**13.481.096**	**10.793.088**	**10.020.655**	**10.294.238**	**10.105.216**
Totaal generaal	**0**	**0**	**-342.381**	**-232.547**	**-214.962**	**354.243**

Activa staat 2023

Object	Omschrijving object	Boekwaarde 1 januari	Vermeer-dering	Vermin-dering	Afschrijving	Extra afschrijving	Correctie afschrijving	Aflossing	Extra aflossing	Rente	Extra rente	Boekwaarde 31 december	Kapitaal-lasten	Activiteit
	Balanscode A121 Materiële vaste activa: Gronden en terreinen													
	Nut: Economisch													
ACT2013405	grond vm. meetverblijf c.a.	150.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2.245,50	0,00	150.000,00	2.245,50	EP000047
ACT2013500	grond huisartsenpraktijk Molenglop 6 INV2013.08	231.700,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3.468,55	0,00	231.700,00	3.468,55	EP000153
ACT2013503	grond West End INV2013.10	10.193,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	152,59	0,00	10.193,00	152,59	EP000118
ACT2014001	grond nieuwe school INV201303	60.752,95	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	909,47	0,00	60.752,95	909,47	EP000290
ACT2014500	Uiterton grond	450.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	6.736,50	0,00	450.000,00	6.736,50	EP000009
ACT2019100	helihaven, terrein	75.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.122,75	0,00	75.000,00	1.122,75	EP000344
ACT2020205	Grond Jachthaven	715.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	6.006,00	715.000,00	6.006,00	EP000121
ACT2020206	Grond sportcomplex	535.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4.494,00	535.000,00	4.494,00	EP000101
ACT2020207	Grond sportveld	145.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.218,00	145.000,00	1.218,00	EP000106
ACT2021206	Grond havengebouw	90.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.347,30	0,00	90.000,00	1.347,30	EP000121
	Totaal: Economisch nut	2.462.645,95	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	15.982,66	11.718,00	2.462.645,95	27.700,66	
	Nut: Maatschappelijk													
ACT2020208	Grond SBB onder (fiets)paden	8.018,50	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	178,00	8.018,50	178,00	EP000243
	Totaal: Maatschappelijk nut	8.018,50	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	178,00	8.018,50	178,00	
	Balanscode A122 Mat.vaste activa: woonruimten													
	Nut: Economisch													
ACT2022305	Aanhanger plantsoendienst	5.083,33	0,00	0,00	763,89	0,00	0,00	0,00	0,00	76,10	0,00	4.319,44	839,99	EP000304
	Totaal: Economisch nut	5.083,33	0,00	0,00	763,89	0,00	0,00	0,00	0,00	76,10	0,00	4.319,44	839,99	
	Balanscode A123 Mat.vaste activa: bedrijfsgebouwen													
	Nut: Economisch													
ACT1987001	Gemeentehuis	179.281,72	0,00	0,00	11.952,12	0,00	0,00	0,00	0,00	2.683,85	0,00	167.329,60	14.635,97	EP000302
ACT1988002	Ambtswoning burgemeester	14.520,97	0,00	0,00	907,56	0,00	0,00	0,00	0,00	217,38	0,00	13.613,41	1.124,94	EP000010
ACT1995010	Uitbr.waterbufferkelder zwemb./sporthal	5.439,94	0,00	0,00	453,33	0,00	0,00	0,00	0,00	81,44	0,00	4.986,61	534,77	EP000101
ACT1997002	Weegbrug geb.compl.gem.werken	0,99	0,00	0,00	0,99	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01	0,00	0,00	1,00	EP000303
ACT2008900	aan- en verbouw gemeentehuis 2009	72.814,96	0,00	0,00	13.428,90	0,00	0,00	0,00	0,00	1.090,04	0,00	59.386,06	14.518,94	EP000302
ACT2010101	herbouw loodsgemeentewerken	56.589,56	0,00	0,00	3.328,83	0,00	0,00	0,00	0,00	847,15	0,00	53.260,72	4.175,98	EP000303
ACT2013400	vervangen beplating loodsen werf (7.123.008)	30.377,51	0,00	0,00	2.025,17	0,00	0,00	0,00	0,00	454,75	0,00	28.352,35	2.479,92	EP000303
ACT2013501	opstal huisartsenpraktijk Molenglop 6 INV2013.09	330.271,87	0,00	0,00	10.653,93	0,00	0,00	0,00	0,00	4.944,17	0,00	319.617,94	15.598,10	EP000153
ACT2014201	Duurzaamheidsinvesteringen Flidunen INV201421	14.327,24	0,00	0,00	14.327,24	0,00	0,00	0,00	0,00	214,48	0,00	0,00	14.541,72	EP000101
ACT2015500	renovatie ambtswoning bouwkundig	74.625,64	0,00	0,00	6.218,80	0,00	0,00	0,00	0,00	1.117,15	0,00	68.406,83	7.335,95	EP000010
ACT2016000	Bouw De Jutter	3.642.793,30	0,00	0,00	110.387,68	0,00	0,00	0,00	0,00	54.532,62	0,00	3.532.405,62	164.920,30	EP000290
ACT2019101	helihaven, gebouw	124.571,71	0,00	0,00	7.785,73	0,00	0,00	0,00	0,00	1.864,84	0,00	116.785,98	9.650,57	EP000344
ACT2019303	Zoutloods schuifdak	25.379,85	0,00	0,00	2.114,99	0,00	0,00	0,00	0,00	379,94	0,00	23.264,86	2.494,93	EP000303
ACT2019305	Bouw nieuwe Boswijk	14.209.192,92	355.000,00	0,00	234.112,00	0,00	3.393,98	0,00	0,00	0,00	123.269,00	14.326.686,94	360.774,98	EP000262
ACT2020203	Coll. verwarming Boswijk gebouw	141.205,26	0,00	0,00	2.881,74	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	991,00	138.323,52	3.872,74	EP000356
	Totaal: Economisch nut	18.921.393,44	355.000,00	0,00	420.579,01	0,00	3.393,98	0,00	0,00	68.427,82	124.260,00	18.852.420,44	616.660,81	

Object	Omschrijving object	Boekwaarde 1 januari	Vermeer-dering	Vermin-dering	Afschrijving	Extra afschrijving	Correctie afschrijving	Aflossing	Extra aflossing	Rente	Extra rente	Boekwaarde 31 december	Kapitaal-lasten	Activiteit
	Balanscode A124 Mat.vaste activa: grond-, weg- en waterb.kundige werken													
	Nut: Economisch													
ACT2017001	investering aanloophaven 2008 - 2009	2.267.563,04	0,00	0,00	141.722,69	0,00	0,00	0,00	0,00	33.945,42	0,00	2.125.840,35	175.668,11	EP000121
	Totaal: Economisch nut	2.267.563,04	0,00	0,00	141.722,69	0,00	0,00	0,00	0,00	33.945,42	0,00	2.125.840,35	175.668,11	
	Nut: Maatschappelijk													
ACT2021203	Verleggen en verbreden fietspaden Noordzeeduinen	69.352,66	0,00	0,00	8.669,08	0,00	0,00	0,00	0,00	1.038,21	0,00	60.683,57	9.707,29	EP000004
ACT2022306	Reconstructie Glooiing nabij Lange Paal	0,00	239.400,00	0,00	0,00	0,00	7.980,00	0,00	0,00	0,00	0,00	231.420,00	7.980,00	EP000047
	Totaal: Maatschappelijk nut	69.352,66	239.400,00	0,00	8.669,08	0,00	7.980,00	0,00	0,00	1.038,21	0,00	292.103,57	17.687,29	
	Nut: Economisch; bestemmingsheffing kan worden geheven													
ACT1993010	Uitbreiding urnenmuur	988,33	0,00	0,00	988,33	0,00	0,00	0,00	0,00	14,80	0,00	0,00	1.003,13	EP000185
ACT1998019	Voorber.reconstr.riool Middenweg	2.258,68	0,00	0,00	2.258,68	0,00	0,00	0,00	0,00	33,81	0,00	0,00	2.292,49	EP000170
ACT1999023	Herstel riool Lutinelaan	1.803,99	0,00	0,00	1.803,99	0,00	0,00	0,00	0,00	27,01	0,00	0,00	1.831,00	EP000170
ACT2002073	Voorz lekwater fortweg	403,16	0,00	0,00	403,16	0,00	0,00	0,00	0,00	6,04	0,00	0,00	409,20	EP000303
ACT2003118	uitbreiding columbarium	19.448,70	0,00	0,00	1.620,70	0,00	0,00	0,00	0,00	291,15	0,00	17.828,00	1.911,85	EP000185
ACT2004104	Riolering Dorpsstr Oost	60.373,93	0,00	0,00	2.858,38	0,00	0,00	0,00	0,00	903,80	0,00	57.515,55	3.762,18	EP000170
ACT2004105	Hemelwaterafvoer Dorpsstr 2004	68.769,94	0,00	0,00	3.255,80	0,00	0,00	0,00	0,00	1.029,49	0,00	65.514,14	4.285,29	EP000170
ACT2005012	riolering Helm- Brem- en Duinweg	121.939,98	0,00	0,00	5.486,10	0,00	0,00	0,00	0,00	1.825,44	0,00	116.453,88	7.311,54	EP000170
ACT2009200	riolering Dennenlaan GRP 2009 (7.124.030)	56.390,55	0,00	0,00	2.088,55	0,00	0,00	0,00	0,00	844,17	0,00	54.302,00	2.932,72	EP000170
ACT2009201	afkoppelen RWA hotels Badweg GRP 2009 (7.124.031)	3.553,05	0,00	0,00	131,59	0,00	0,00	0,00	0,00	53,19	0,00	3.421,46	184,78	EP000170
ACT2009202	riolering Vliehorst GRP 2009 (7.124.032)	35.100,64	0,00	0,00	1.292,30	0,00	0,00	0,00	0,00	525,46	0,00	33.808,34	1.817,76	EP000170
ACT2010102	herinrichten terrein werf m.n. afval	24.901,49	0,00	0,00	12.450,73	0,00	0,00	0,00	0,00	372,78	0,00	12.450,76	12.823,51	EP000157
ACT2010201	riolering Achteromweg Oost 7.124.035	9.803,20	0,00	0,00	363,08	0,00	0,00	0,00	0,00	146,75	0,00	9.440,12	509,83	EP000170
ACT2011102	wateroverlast vm. Reddingbootschuur 7.124.036	22.950,00	0,00	0,00	2.550,00	0,00	0,00	0,00	0,00	343,56	0,00	20.400,00	2.893,56	EP000170
ACT2011105	putten infiltratieleiding bedreiventerre GRP 2011	3.124,89	0,00	0,00	347,21	0,00	0,00	0,00	0,00	46,78	0,00	2.777,68	393,99	EP000170
ACT2012402	riolering Commandeursplein INV2013.12	72.208,33	0,00	0,00	2.406,94	0,00	0,00	0,00	0,00	1.080,96	0,00	69.801,39	3.487,90	EP000170
ACT2014203	riolering Burg. Rablaan / Boslaan INV201423	80.016,33	0,00	0,00	2.500,51	0,00	0,00	0,00	0,00	1.197,84	0,00	77.515,82	3.698,35	EP000170
ACT2015003	vergroten berging put Vlieduin	13.360,41	0,00	0,00	417,51	0,00	0,00	0,00	0,00	200,01	0,00	12.942,90	617,52	EP000170
ACT2015005	riool W. de Vlaminghweg 41 A t/m 41F	53.357,37	0,00	0,00	1.667,42	0,00	0,00	0,00	0,00	798,76	0,00	51.689,95	2.466,18	EP000170
ACT2015006	maatregelen grondwateroverlast 2015	15.389,65	0,00	0,00	1.282,47	0,00	0,00	0,00	0,00	230,38	0,00	14.107,18	1.512,85	EP000170
ACT2015100	riool nieuwe school en Meidoornlaan	72.856,30	0,00	0,00	2.276,76	0,00	0,00	0,00	0,00	1.090,66	0,00	70.579,54	3.367,42	EP000170
ACT2015104	rioleringen Veerdamproject	159.584,47	0,00	0,00	4.987,01	0,00	0,00	0,00	0,00	2.388,98	0,00	154.597,46	7.375,99	EP000170
ACT2016004	riool Vlaminghweg (Badweg-Molenglop, INV201604)	5.980,16	0,00	0,00	181,22	0,00	0,00	0,00	0,00	89,52	0,00	5.798,94	270,74	EP000170
ACT2016006	bal persleiding Stortemelk (INV201606)	2.473,37	0,00	0,00	74,95	0,00	0,00	0,00	0,00	37,03	0,00	2.398,42	111,98	EP000170
ACT2017101	nutsvoorzieningen Fortweg	29.139,66	0,00	0,00	7.284,91	0,00	0,00	0,00	0,00	436,22	0,00	21.854,74	7.721,13	EP000245
ACT2017900	riolering De Drift	54.240,77	0,00	0,00	1.205,35	0,00	0,00	0,00	0,00	811,98	0,00	53.035,42	2.017,33	EP000170
ACT2018100	afvoer hemelwater bedrijventerrein naar haven	63.681,31	0,00	0,00	1.415,14	0,00	0,00	0,00	0,00	953,31	0,00	62.266,17	2.368,45	EP000170
ACT2018101	opheffen rioolgemaal RWS haven	26.207,30	0,00	0,00	582,38	0,00	0,00	0,00	0,00	392,32	0,00	25.624,92	974,70	EP000170
ACT2019304	Vervangen riool Vuurboetsplein	197.921,20	0,00	0,00	4.081,63	0,00	129,46	0,00	0,00	2.962,88	0,00	193.710,11	7.173,97	EP000170
ACT2020601	Keerwanden ondergrondse Duinkersoord	16.993,42	0,00	0,00	999,61	0,00	0,00	0,00	0,00	254,39	0,00	15.993,81	1.254,00	EP000157
ACT2021100	Riolering Badweg-Molenglop	36.583,59	0,00	0,00	762,16	0,00	0,00	0,00	0,00	547,66	0,00	35.821,43	1.309,82	EP000170
ACT2021200	Pomp rioolgemaal Lutinelaan vervanging	22.979,67	0,00	0,00	1.767,67	0,00	0,00	0,00	0,00	344,01	0,00	21.212,01	2.111,68	EP000170
ACT2021201	Riool WdeV Boereglop Lutinelaan	255.417,80	0,00	0,00	5.212,61	0,00	0,00	0,00	0,00	3.823,60	0,00	250.205,19	9.036,21	EP000170
ACT2021202	Riool Berkenlaan	14.538,70	145.805,00	0,00	296,71	3.041,44	0,00	0,00	0,00	217,64	0,00	157.005,55	3.555,79	EP000170
ACT2022301	Riool en hemelwatervoorzieningen Boswijk	68.600,00	0,00	0,00	1.400,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.026,94	0,00	67.200,00	2.426,94	EP000170
	Totaal: Economisch; bestemmingsheffing kan worden gehev	1.693.340,34	145.805,00	0,00	78.701,56	3.041,44	129,46	0,00	0,00	25.349,32	0,00	1.757.272,88	107.221,78	

Object	Omschrijving object	Boekwaarde 1 januari	Vermeer-dering	Vermin-dering	Afschrijving	Extra afschrijving	Correctie afschrijving	Aflossing	Extra aflossing	Rente	Extra rente	Boekwaarde 31 december	Kapitaal-lasten	Activiteit
	Balanscode A125 Mat.vaste activa: vervoermiddelen													
	Nut: Economisch													
ACT2017400	Nieuwe vrachtwagen	27.696,93	0,00	0,00	9.232,31	0,00	0,00	0,00	0,00	414,62	0,00	18.464,62	9.646,93	EP000304
ACT2019300	Voertuig waterstaat VBT-71-P	21.291,54	0,00	0,00	8.145,77	0,00	0,00	0,00	0,00	318,73	0,00	13.145,77	8.464,50	EP000047
ACT2020108	Voertuig groenvoorziening VDD-47-K	10.836,24	0,00	0,00	5.418,12	0,00	0,00	0,00	0,00	162,22	0,00	5.418,12	5.580,34	EP000304
	Totaal: Economisch nut	59.824,71	0,00	0,00	22.796,20	0,00	0,00	0,00	0,00	895,57	0,00	37.028,51	23.691,77	
	Nut: Maatschappelijk													
	Totaal: Maatschappelijk nut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	Nut: Economisch; bestemmingsheffing kan worden geheven													
ACT2019302	Vuilniswagen huishoudelijk	2.787,46	0,00	0,00	2.787,00	0,00	0,00	0,00	0,00	41,73	0,00	0,46	2.828,73	EP000157
ACT2019306	Vuilniswagen bedrijfsafval	1.051,54	0,00	0,00	1.051,54	0,00	0,00	0,00	0,00	15,74	0,00	0,00	1.067,28	EP000006
	Totaal: Economisch; bestemmingsheffing kan worden geheve	3.839,00	0,00	0,00	3.838,54	0,00	0,00	0,00	0,00	57,47	0,00	0,46	3.896,01	
	Balanscode A126 Mat.vaste activa: machines, apparaten en installaties													
	Nut: Economisch													
ACT2005502	Herfinanciering lantaarnpalen Dynamicon	10.972,84	0,00	0,00	5.486,30	0,00	0,00	0,00	0,00	164,26	0,00	5.486,54	5.650,56	EP000044
ACT2007103	nieuw tankstation 7.126.029	16.775,99	0,00	0,00	3.446,45	0,00	0,00	0,00	0,00	251,14	0,00	13.329,54	3.697,59	EP000052
ACT2009207	cv install. flidunen (7.126.032)	11.615,85	0,00	0,00	2.904,06	0,00	0,00	0,00	0,00	173,89	0,00	8.711,80	3.077,95	EP000101
ACT2009902	Flidunen energiebesparing o.a. zonneboilers	2.007,93	0,00	0,00	2.007,93	0,00	0,00	0,00	0,00	30,06	0,00	0,00	2.037,99	EP000101
ACT2012600	zonnepanelen gemeentewerf INV2013.16	18.382,64	0,00	0,00	1.838,26	0,00	0,00	0,00	0,00	275,19	0,00	16.544,38	2.113,45	EP000184
ACT2015102	unit strandbewaking Badweg	11.510,89	0,00	0,00	5.755,44	0,00	0,00	0,00	0,00	172,32	0,00	5.755,44	5.927,76	EP000284
ACT2015201	onkruidbestrijdingsapparaat	2.962,00	0,00	0,00	1.481,00	0,00	0,00	0,00	0,00	44,34	0,00	1.481,00	1.525,34	EP000304
ACT2015400	hoogwerkerbak	1.738,07	0,00	0,00	869,03	0,00	0,00	0,00	0,00	26,02	0,00	869,03	895,05	EP000304
ACT2015501	renovatie ambtswoning installaties	26.865,43	0,00	0,00	3.837,92	0,00	0,00	0,00	0,00	402,18	0,00	23.027,51	4.240,10	EP000010
ACT2017100	vervangen vorkheftruck INV201710	7.380,24	0,00	0,00	820,03	0,00	0,00	0,00	0,00	110,48	0,00	6.560,22	930,51	EP000304
ACT2020201	Coll. verwarming van Boswijk installatie	146.218,80	0,00	0,00	10.444,20	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.078,00	135.774,60	11.522,20	EP000356
ACT2020202	Zoutelectrolyse Flidunen	43.560,00	0,00	0,00	3.630,00	0,00	0,00	0,00	0,00	652,09	0,00	39.930,00	4.282,09	EP000101
ACT2020204	Coll. verwarming Boswijk bronnen en leidingen	139.021,12	0,00	0,00	2.837,17	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.356,00	136.183,95	4.193,17	EP000356
ACT2020403	Geluidsinstallatie raadsvergaderingen	10.971,77	0,00	0,00	1.567,40	0,00	0,00	0,00	0,00	164,25	0,00	9.404,37	1.731,65	EP000001
ACT2020602	IPADS raad online vergaderen	3.156,88	0,00	0,00	1.578,44	0,00	0,00	0,00	0,00	47,26	0,00	1.578,44	1.625,70	EP000001
ACT2021101	Lichtmasten en armaturen	17.463,21	0,00	0,00	1.343,32	0,00	0,00	0,00	0,00	261,42	0,00	16.119,88	1.604,74	EP000044
ACT2022201	Armaturen OV WdeV en Berkenlaan	5.366,67	0,00	0,00	383,33	0,00	0,00	0,00	0,00	80,34	0,00	4.983,33	463,67	EP000044
	Totaal: Economisch nut	475.970,33	0,00	0,00	50.230,28	0,00	0,00	0,00	0,00	2.855,24	2.434,00	425.740,03	55.519,52	

Object	Omschrijving object	Boekwaarde 1 januari	Vermeer-dering	Vermin-dering	Afschrijving	Extra afschrijving	Correctie afschrijving	Aflossing	Extra aflossing	Rente	Extra rente	Boekwaarde 31 december	Kapitaal-lasten	Activiteit
	Nut: Economisch; bestemmingsheffing kan worden geheven													
ACT2003116	nieuwe opzet afvalverwijdering	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	EP000157
ACT2015008	besturingskast riolering Stortemelk	6.206,88	0,00	0,00	517,24	0,00	0,00	0,00	0,00	92,92	0,00	5.689,64	610,16	EP000170
ACT2016200	materiaal grafdelven INV201620	9.941,36	0,00	0,00	1.242,67	0,00	0,00	0,00	0,00	148,82	0,00	8.698,69	1.391,49	EP000185
ACT2019301	Grafdelfmachine	83.022,74	0,00	0,00	5.188,92	0,00	0,00	0,00	0,00	1.242,85	0,00	77.833,82	6.431,77	EP000185
ACT2020100	Hydraulische kleppenbak HH	9.147,60	0,00	0,00	1.306,80	0,00	0,00	0,00	0,00	136,94	0,00	7.840,80	1.443,74	EP000157
ACT2020101	GEO blok 3e haakopname HH	4.694,04	0,00	0,00	726,00	0,00	212,81	0,00	0,00	70,27	0,00	3.755,23	1.009,08	EP000157
ACT2020102	Welvaartsweegsysteem HH	7.143,37	0,00	0,00	1.555,71	0,00	-127,03	0,00	0,00	106,94	0,00	5.714,68	1.535,62	EP000157
ACT2020103	Boordcomputer voertuig HH	2.268,75	0,00	0,00	453,75	0,00	0,00	0,00	0,00	33,96	0,00	1.815,00	487,71	EP000157
ACT2020104	Hydraulische kleppenbak BA	3.452,40	0,00	0,00	520,60	0,00	-27,40	0,00	0,00	51,68	0,00	2.959,20	544,88	EP000006
ACT2020105	GEO Blok 3e haakopname BA	1.771,57	0,00	0,00	274,00	0,00	80,32	0,00	0,00	26,52	0,00	1.417,25	380,84	EP000006
ACT2020106	Welvaarts weegsysteem BA	2.695,99	0,00	0,00	539,20	0,00	0,00	0,00	0,00	40,36	0,00	2.156,79	579,56	EP000006
ACT2020107	Boordcomputer BA	856,25	0,00	0,00	171,25	0,00	0,00	0,00	0,00	12,82	0,00	685,00	184,07	EP000006
ACT2020401	Aanpassing milieustraat veiligheid HH	19.286,04	0,00	0,00	1.607,17	0,00	0,00	0,00	0,00	288,71	0,00	17.678,87	1.895,88	EP000157
ACT2020402	Aanpassingen milieustraat veiligheid BA	7.287,48	0,00	0,00	607,29	0,00	0,00	0,00	0,00	109,09	0,00	6.680,19	716,38	EP000006
ACT2022302	Vuilpers HH	20.691,00	98.010,00	0,00	1.089,00	0,00	5.158,42	0,00	0,00	309,74	0,00	112.453,58	6.557,16	EP000157
ACT2022303	Vuilpers BA	7.809,00	36.990,00	0,00	411,00	0,00	1.947,98	0,00	0,00	116,90	0,00	42.440,02	2.475,88	EP000006
	Totaal: Economisch; bestemmingsheffing kan worden geheve	186.274,47	135.000,00	0,00	16.210,60	0,00	7.245,10	0,00	0,00	2.788,52	0,00	297.818,76	26.244,22	
	Balanscode A129 Mat.vaste activa: overig													
	Nut: Economisch													
ACT2008300	glazen pui vm. reddingb.schuur 3-2008	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	EP000200
ACT2021204	Meubels (stoelen en tafels) gemeente huis/werf	29.623,72	0,00	0,00	2.278,75	0,00	0,00	0,00	0,00	443,47	0,00	27.344,97	2.722,22	EP000302
	Totaal: Economisch nut	29.623,72	0,00	0,00	2.278,75	0,00	0,00	0,00	0,00	443,47	0,00	27.344,97	2.722,22	
	Nut: Maatschappelijk													
ACT2016007	lidmaatschap Eenergiecooperatie Vlieland	50,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,75	0,00	50,00	0,75	EP000184
	Totaal: Maatschappelijk nut	50,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,75	0,00	50,00	0,75	
	Balanscode A1312 Fin.vaste activa: kapitaalverstrekking aan gemeensch.regelingen													
	Nut: Economisch													
ACT2005999	aandelen BNG	811,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	12,14	0,00	811,00	12,14	EP000207
	Totaal: Economisch nut	811,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	12,14	0,00	811,00	12,14	
	Nut: Maatschappelijk													
ACT1970001	Werkkap.Volkskredientbank L'warden	907,56	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	13,59	0,00	907,56	13,59	EP000053
ACT1983001	Aandelen BNG	7.963,84	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	119,22	0,00	7.963,84	119,22	EP000207
ACT1995018	Aand.Afvalsturing Friesland N.V.	20.420,11	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	305,69	0,00	20.420,11	305,69	EP000157
ACT2004999	aandelen friesland milieu	2.265,46	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	33,91	0,00	2.265,46	33,91	EP000157
	Totaal: Maatschappelijk nut	31.556,97	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	472,41	0,00	31.556,97	472,41	

Object	Omschrijving object	Boekwaarde 1 januari	Vermeer-dering	Vermin-dering	Afschrijving	Extra afschrijving	Correctie afschrijving	Aflossing	Extra aflossing	Rente	Extra rente	Boekwaarde 31 december	Kapitaal-lasten	Activiteit
	Balanscode A1322 Fin.vaste activa: leningen aan deelnemingen													
	Nut: Economisch													
ACT2022304	Lening Duinwijck 2022 LUG009	150.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	10.000,00	0,00	0,00	0,00	140.000,00	0,00	EP000327
	Totaal: Economisch nut	150.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	10.000,00	0,00	0,00	0,00	140.000,00	0,00	
	Balanscode A1323 Fin.vaste activa: leningen aan overige verbonden partijen													
	Nut: Economisch													
ACT2017000	lening SRV 2008	300.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	50.000,00	0,00	0,00	15.294,00	250.000,00	15.294,00	EP000127
ACT2017002	lening Fliduinen 2014 € 345.000 LUG003	195.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	16.250,00	0,00	0,00	0,00	178.750,00	0,00	EP000208
ACT2019201	Lening stichting Recreatiebelangen Vlieland	616.785,71	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	56.071,43	0,00	0,00	0,00	560.714,29	0,00	EP000127
ACT2021205	Lening SRV nieuwbouw winkel personeelsverblijf LUG008	5.000.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	172.413,79	0,00	0,00	22.217,00	4.827.586,21	22.217,00	EP000127
	Totaal: Economisch nut	6.111.785,71	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	294.735,22	0,00	0,00	37.511,00	5.817.050,50	37.511,00	
	Balanscode A1331b Fin.vaste activa: overige langlopende leningen													
	Nut: Economisch													
ACT2017003	lening aan tennisvereniging 2016	27.500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4.583,33	0,00	0,00	0,00	22.916,67	0,00	EP000208
ACT2018000	lening aan energiecoöperatie	201.666,67	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	18.333,33	0,00	0,00	0,00	183.333,33	0,00	EP000208
	Totaal: Economisch nut	229.166,67	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	22.916,66	0,00	0,00	0,00	206.250,00	0,00	
	Nut: Economisch; bestemmingsheffing kan worden geheven													
ACT1996028	Baatbel.Zomerhuizengebied, riolering	4.195,58	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.299,00	62,81	0,00	2.896,58	62,81	EP000224
	Totaal: Economisch; bestemmingsheffing kan worden gehev	4.195,58	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.299,00	62,81	0,00	2.896,58	62,81	
	Totaal generaal	32.710.495,42	875.205,00	0,00	745.790,60	3.041,44	18.748,54	327.651,88	1.299,00	152.407,91	176.101,00	32.489.168,91	1.096.089,49	

In de activa staat zijn onderstaande voorgenomen investeringen nog niet opgenomen:

Activiteit		Totaal-investering	Inves-terings-jaar	T.l.v. reser-ves of restwaarde	Netto-investering	Afschr.-termijn	Afschrijving 2023	Afschrijving 2024	Afschrijving 2025	Afschrijving 2026
	Tractie middelen en terreinen									
EP000304	Vervangen aanhanger 50-wf-In afzetborden	6.000	2025	500	5.500	7 jaar	0	0	786	786
EP000045	Vervangen zoutstrooier	24.000	2022	2.500	21.500	7 jaar	3.071	3.071	3.071	3.071
EP000304	Vervangen hefbrug	15.000	2025		15.000	10 jaar	0	0	1.500	1.500
EP000157/6	Vervangen afsluitbare afzetcontainer/prullebakkenunit	20.000	2024	1.500	18.500	15 jaar	0	1.233	1.233	1.233
EP000157/6	Vervangen KCA container	40.000	2025		40.000	15 jaar	0	0	2.667	2.667
EP000304	Vervangen zitmaaier	15.000	2022	4.500	10.500	5 jaar	2.100	2.100	2.100	2.100
EP000304	Vervangen Wave	17.000	2025	1.000	16.000	10 jaar	0	0	1.600	1.600
EP000304	Hijskraan op voertuig	15.000	2022	1.000	14.000	10 jaar	1.400	1.400	1.400	1.400
EP000304	Bedrijfsauto/ladderchassis voor opbouw (4x4 i.v.m. strooien)	68.000	2022	2.500	65.500	10 jaar	6.550	6.550	6.550	6.550
EP000304	Vervangen Tractor MF 5455	75.000	2025	5.000	70.000	10 jaar	0	0	7.000	7.000
EP000304	Vervangen Piaggio Porter	16.000	2023	1.000	15.000	10 jaar	1.500	1.500	1.500	1.500
EP000304	Vervangen veegmachine RAVO	90.000	2023	15.000	75.000	10 jaar	7.500	7.500	7.500	7.500
EP000303	Vervangen electrisch hekwerk	25.000	2025	0	25.000	10 jaar	0	0	2.500	2.500
	Totaal tractiemiddelen en terreinen	**426.000**		**34.500**	**391.500**		**22.121**	**23.355**	**39.407**	**39.407**
	Riolering									
	Vervangingen									
EP000170	Vervanging besturings software schuif dijk	10.000	2022	0	10000	15 jaar	667	667	667	667
EP000170	Vervanging / berging riool / infiltratieriool Esdoornlaan	80.000	2023	0	80.000	50 jaar	1.600	1.600	1.600	1.600
EP000170	Midscheeps (50 m vernieuwen)	15.000	2023	0	15.000	50 jaar	300	300	300	300
EP000170	Aanpassing duiker hemelwaterafvoer door zeedijk	70.000	2024	0	70.000	50 jaar	0	1.400	1.400	1.400
EP000170	Groot onderhoud buffer Oosterseveld	100.000	2024	0	100.000	50 jaar	0	2.000	2.000	2.000
EP000170	Vervanging AC-leiding Eureka en Doniastate	120.000	2025	0	120.000	50 jaar	0	0	2.400	2.400
EP000170	Vervanging kolkenzuiger	85.000	2025	0	85.000	10 jaar	0	0	8.500	8.500
EP000170	Vervanging rioolcamera	8.000	2025	0	8.000	15 jaar	0	0	533	533
EP000170	Vervanging riool Sparrenlaan	140.000	2026	0	140.000	50 jaar	0	0	0	2.800
EP000170	Vervanging riool Molenglop	60.000	2026	0	60.000	50 jaar	0	0	0	1.200
EP000170	Diversen nader te bepalen vgls GRP 4	10.000	2024	0	10.000	50 jaar	0	200	200	200
EP000170	Diversen nader te bepalen vgls GRP 4	10.000	2025	0	10.000	50 jaar	0	0	200	200
EP000170	Diversen nader te bepalen vgls GRP 4	10.000	2026	0	10.000	50 jaar	0	0	0	200
	Uitbreidingen									
EP000170	Maatregelen IT-riool Bremweg (bv. verticale putten)	20.000	2023	0	20.000	30 jaar	667	667	667	667
EP000170	Verticale infiltratie sportveld	40.000	2023	0	40.000	30 jaar	1.333	1.333	1.333	1.333
EP000170	Herstel riool omgeving Vorkduin 14	10.000	2023	0	10.000	50 jaar	200	200	200	200
EP000170	Afkoppelen hemelwater Duinwijck (aanschaf pm voorl. 2023	25.000	2023	0	25000	50 jaar	500	500	500	500
	Totaal riolering	**813.000**		**0**	**813.000**		**5.267**	**8.867**	**20.500**	**24.700**
	Gebouwenonderhoud									
EP000101	Flidunen Wanden plenum	64.200	2023	0	64.200	20 jaar	3.210	3.210	3.210	3.210
EP000101	Flidunen Isoleren bak zwembad	21.400	2023	0	21.400	20 jaar	1.070	1.070	1.070	1.070
EP000101	FlidunenSporthal vloer	45.475	2023	0	45.475	20 jaar	2.274	2.274	2.274	2.274
EP000101	Flidunen Zandfilter Vervangen ivm anearobe roest	133.750	2025	0	133.750	25 jaar	0	0	5.350	5.350
EP000101	Flidunen Vervangen luchtbehandeling systeem	53.500	2024	0	53500	15 jaar	0	3.567	3.567	3.567
EP000010	Ambtswoning vervangen keuken	16.050	2024	0	16.050	10 jaar	0	1.605	1.605	1.605
EP000302	Gemeentehuis Vervangen pui tevens isoleren triple-glas	69.550	2023	0	69.550	20 jaar	3.478	3.478	3.478	3.478
EP000302	Verduurzamen gemeentehuis	80.250	2023	0	80.250	20 jaar	4.013	4.013	4.013	4.013
EP000302	Gemeentehuis Vervangen HR++ glas	26.750	2023	0	26.750	20 jaar	1.338	1.338	1.338	1.338
EP000304	Gemeente werf Vervangen beplating	64.200	2022	0	64.200	20 jaar	3.210	3.210	3.210	3.210
EP000304	Gemeente werf Verbouw en aanp. deur in dezelfde loods	6.420	2022	0	6.420	12 jaar	535	535	535	535
	Totaal gebouwenonderhoud	**581.545**		**0**	**581.545**		**19.126**	**24.298**	**29.648**	**29.648**
	Openbare verlichting									
EP000044	Armaturen 60 stuks diverse locaties	28.800	2023	0	28.800	15 jaar	1.920	1.920	1.920	1.920
EP000044	Armaturen 34 stuks diverse locaties	16.320	2024	0	16.320	15 jaar	0	1.088	1.088	1.088
EP000044	Armaturen 49 stuks diverse locaties	23.520	2025	0	23.520	15 jaar	0	0	1.568	1.568
EP000044	Masten 50 stuks diverse locaties	35.000	2026	0	35000	30 jaar	0	0	0	1.167
	Totaal openbare verlichting	**103.640**		**0**	**103640**		**1.920**	**3.008**	**4.576**	**5.743**
	Waterstaatsobjecten									
EP00047	Vervangen trappen dijk jachthaven	10.000	2022	0	10.000	30 jaar	333	333	333	333
EP00047	Vervanging deel bekleding glooiing Zuiderstrand	270.000	2024	0	270.000	30 jaar	0	9.000	9.000	9.000
EP00047	Vervanging deel bekleding glooiing Zuiderstrand	270.000	2026	0	270.000	30 jaar	0	0	0	9.000
EP00047	Vervanging damwand dokje werkhaven	290.000	2025	0	290.000	40 jaar	0	0	7.250	7.250
EP00047	Vervanging NO-loswal werkhaven	630.000	2025	0	630.000	40 jaar	0	0	15.750	15.750
	Totaal Waterstaatsobjecten	**1.470.000**		**0**	**1470000**		**333**	**9.333**	**32.333**	**41.333**
	Wegen									
EP000004	Kampweg (uiteindelijke kosten moeten blijken uit onderzoek	243.500	2023	0	243.500	15 jaar	16.233	16.233	16.233	16.233
EP000004	Kampweg (uiteindelijke kosten moeten blijken uit onderzoek	756.500	2024	0	756.500	15 jaar	0	50.433	50.433	50.433
	Totaal wegen	**1.000.000**		**0**	**1.000.000**		**16.233**	**66.667**	**66.667**	**66.667**
	Totale investeringen 2022 - 2026	4.394.185		34.500	4.359.685		65.001	135.527	193.131	207.498